

Legenda:

- Svetlo modro besedilo: osnutek sprememb ZKZ (neuradno prečiščeno besedilo je izdelano glede na dokument ZKZ, ki je v javni obravnavi)
- Rdeče ali oranžno besedilo (podčrtano in prečrtano), pobarvano modro: predlog popravka
- Rdeče besedilo, bold, ležeče, pobarvano modro: obrazložitev popravka

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o kmetijskih zemljiščih obsega:

- Zakon o kmetijskih zemljiščih – ZKZ (Uradni list RS, št. 59/96 z dne 25. 10. 1996),
- Odločbo o ugotovitvi, da se razveljavi določba drugega odstavka 124. člena zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 31/98 z dne 18. 4. 1998),
- Zakon o nadomestitvi indeksa drobnoprodajnih cen z indeksom cen življenjskih potrebščin – ZNIDC (Uradni list RS, št. 1/99 z dne 9. 1. 1999),
- Zakon o kmetijstvu – ZKme (Uradni list RS, št. 54/00 z dne 16. 6. 2000),
- Odločbo o razveljavitvi prvega stavka drugega odstavka 115. člena zakona o kmetijskih zemljiščih in odločba o razveljavitvi dela drugega stavka drugega odstavka 115. člena istega zakona (Uradni list RS, št. 68/00 z dne 31. 7. 2000),
- Odločbo o razveljavitvi III. poglavja zakona o kmetijskih zemljiščih z odloženim rokom enega leta (Uradni list RS, št. 27/02 z dne 28. 3. 2002),
- Zakon o morskem ribištvu – ZMR-1 (Uradni list RS, št. 58/02 z dne 4. 7. 2002),
- Zakon o spremembah zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-A (Uradni list RS, št. 67/02 z dne 26. 7. 2002),
- Zakon o urejanju prostora – ZUreP-1 (Uradni list RS, št. 110/02 z dne 18. 12. 2002),
- Zakon o graditvi objektov – ZGO-1 (Uradni list RS, št. 110/02 z dne 18. 12. 2002),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-B (Uradni list RS, št. 36/03 z dne 16. 4. 2003),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih – uradno prečiščeno besedilo – ZKZ-UPB1 (Uradni list RS, št. 55/03 z dne 9. 6. 2003),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-C (Uradni list RS, št. 43/11 z dne 3. 6. 2011),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih – uradno prečiščeno besedilo – ZKZ-UPB2 (Uradni list RS, št. 71/11 z dne 9. 9. 2011),
- Zakon o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-D (Uradni list RS, št. 58/12 z dne 31. 7. 2012).

ZAKON O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH (ZKZ)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 14)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon ureja varstvo kmetijskih zemljišč in njihovo upravljanje, tako da določa njihovo razvrstitev, rabo in obdelovanje, njihov promet in zakup, agrarne operacije in skupne pašnike.

Določbe tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za gozdove, če ni z zakonom drugače določeno.

1.a člen

Cilji tega zakona so:

- ohranjanje in izboljševanje pridelovalnega potenciala ter povečevanje obsega kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane;
- trajnostno ravnanje z rodovitno zemljo;
- ohranjanje krajine ter ohranjanje in razvoj podeželja.

1.b člen

Za doseganje ciljev iz prejšnjega člena Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sprejme ukrepe kmetijske zemljiške politike.

Predmet ukrepov kmetijske zemljiške politike so kmetijska zemljišča iz drugega odstavka 2. člena tega zakona.

- Sredstva za pripravo in izvajanje ukrepov kmetijske zemljiške politike se zagotavljajo iz:
- odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča;
 - drugih sredstev iz proračuna Republike Slovenije;
 - drugih virov.

Ukrepi kmetijske zemljiške politike so odpravljanje zaraščanja in izvedba agrarnih operacij.

Za izvajanje ukrepov iz prejšnjega odstavka je pristojna Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja. Za te ukrepe se glede upravičencev do sredstev uporabljajo določbe zakona, ki ureja kmetijstvo, glede postopka za izvajanje ukrepov pa določbe navedenega zakona, ki urejajo postopek za izvajanje ukrepov politike razvoja podeželja.

Ukrepe iz četrtega odstavka tega člena lahko izvaja tudi Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Sklad), poleg teh pa se za ukrep kmetijske zemljiške politike šteje tudi nakup kmetijskih zemljišč, ki ga izvaja Sklad. Sklad izvaja te ukrepe v skladu s potrjenim letnim programom dela. Sredstva iz tretjega odstavka tega člena, ki jih pridobi Sklad za izvajanje ukrepov iz tega odstavka, sodijo med sredstva, ki jih Sklad pridobiva za svoje delovanje v skladu z zakonom, ki ureja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

1.c člen

Za pripravo strokovnih podlag iz drugega odstavka 3.c člena tega zakona, elaborata iz devetega odstavka 3.c člena tega zakona, analiz iz petega in šestega odstavka 3.e člena tega zakona in za pripravo predlogov za uvedbo agrarnih operacij ter z agrarnimi operacijami povezanih elaboratov lahko organizacije iz 3.f člena tega zakona, izdelovalci in pripravljavci prostorskih aktov ter predlagatelji agrarnih operacij pridobivajo podatke iz uradnih zbirk podatkov, razen osebnih podatkov.

Predlagatelji agrarnih operacij lahko za pripravo predlogov za uvedbo agrarnih operacij ter z agrarnimi operacijami povezanih elaboratov poleg podatkov iz prejšnjega odstavka pridobivajo in nadalje obdelujejo tudi naslednje osebne podatke iz zemljiške knjige: osebno ime in naslov lastnika, osebno ime in naslov zakupnika.

Za potrebe izdelave elaborata iz devetega odstavka 3.c člena tega zakona in analiz iz šestega odstavka 3.e člena tega zakona lahko izdelovalci in pripravljavci prostorskih aktov pridobivajo in uporabljajo podatke o identifikacijskih številkah kmetijskih gospodarstev v povezavi s pripadajočimi grafičnimi enotami rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev iz registra kmetijskih gospodarstev, ki se vodi po zakonu, ki ureja kmetijstvo.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, organizacije iz 3.f člena tega zakona, izdelovalci in pripravljavci prostorskih aktov in predlagatelji agrarnih operacij lahko pridobivajo podatke o kmetijskih zemljiščih iz uradnih zbirk podatkov brezplačno.

II. RAZVRSTITEV, VARSTVO, RABA IN OBDELOVANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

2. člen

Kmetijska zemljišča po tem zakonu so zemljišča, ki so primerna za kmetijsko pridelavo in so kot kmetijska zemljišča določena v skladu z drugim oziroma tretjim odstavkom tega člena.

Kmetijska zemljišča se s prostorskimi akti lokalnih skupnosti določijo kot območja kmetijskih zemljišč in se razvrščajo v območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč in območja ostalih kmetijskih zemljišč.

Za izvajanje 4. in 7. člena tega zakona in za izvajanje določb, ki se nanašajo na skupne pašnike, se poleg zemljišč iz prejšnjega odstavka za kmetijska zemljišča štejejo tudi zemljišča, ki so s prostorskimi akti

lokalnih skupnosti določena za nekmetijsko namensko rabo in so v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (v nadaljnjem besedilu: evidenca dejanske rabe zemljišč) uvrščena med njive in vrtove, travniške površine, trajne nasade in druge kmetijske površine.

3. člen

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, je nosilec urejanja prostora za področje kmetijskih zemljišč v postopkih prostorskega načrtovanja v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, je nosilec urejanja prostora tudi v postopkih prostorskega načrtovanja, v katerih se spreminjata obseg in podrobnejša namenska raba površin z objekti za kmetijsko proizvodnjo znotraj območij proizvodnih dejavnosti.

3.a člen

Sklad na zahtevo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, sodeluje pri opravljanju nalog ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v postopkih prostorskega načrtovanja.

3.b člen

Ob upoštevanju državnega strateškega prostorskega akta vlada z uredbo določi območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane ali ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine.

Območja iz prejšnjega odstavka predstavljajo potencialna območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

3.c člen

Predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določi glede na obseg in zaokroženost ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- boniteta kmetijskih zemljišč v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin (v nadaljnjem besedilu: boniteta kmetijskih zemljišč), je višja od 35,
- uvedene komasacije ali melioracije, razen agromelioracij,
- kmetijska zemljišča, ki imajo potencialni vodni vir, primeren za namakanje,
- obstoj trajnih nasadov ali
- lokalne značilnosti kmetijske pridelave in rabe kmetijskih zemljišč.

Organizacija iz 3.f člena tega zakona za geografsko ali funkcionalno zaokrožena območja ene ali večjega števila lokalnih skupnosti **Obrazložitev: Ponovno predlagamo rešitev, da se izdelajo strokovne podlage za TVKZ za skupine občin (regija, podregija, smiselno zaokrožena območja), kar bo omogočilo tudi smiselnejšo razporeditev predlaganih območij TVKZ in bo povečalo racionalizacijo izdelave strokovnih podlag ter zmanjšalo potreben čas in stroške njihove priprave, poleg tega bo lažje doseči, da bodo medsebojno usklajene. Tako pripravljene strokovne podlage naj se upoštevajo kot splošne smernice za prostorsko načrtovanje v smislu določil ZPNačrt** na stroške ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, preveri izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka in pripravi strokovno podlago s področja kmetijstva (v nadaljnjem besedilu: strokovna podlaga), ki mora vsebovati:

- ugotovitve o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka;
- **Obrazložitev: predlagamo ohranitev te alineje, verjetno bodo uskladitve potrebne in s tem bo zagotovljena pravna podlaga** v primeru ugotovljenega neskladja med določeno boniteto kmetijskih zemljišč in stanjem v naravi, elaborat spremembe bonitete zemljišč s sestavinami v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin. Ne glede na zakon, ki ureja evidentiranje nepremičnin, elaborat spremembe bonitete zemljišč izdelata organizacija iz 3.f člena tega zakona, pri čemer potrditev odgovornega geodeta ni obvezna, strokovna dela pa izvaja oseba, ki ima pooblastilo za bonitiranje v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin; **Obrazložitev: predlagamo ohranitev določil v teh treh alineah, saj gre za podlage kmetijskega resorja, v katerih se utemeljujejo njegove razvojne potrebe** na zahtevo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, tudi podatke iz tega odstavka za druga zemljišča, potencialno primerna za kmetijsko pridelavo;

- predlog območij, primernih za izvajanje agrarnih operacij glede na boniteto kmetijskih zemljišč, zaokroženost in topografske značilnosti;
- predlog območij, primernih za odpravljanje zaraščanja glede na boniteto kmetijskih zemljišč, zaokroženost in topografske značilnosti.

V strokovni podlagi organizacija iz 3.f člena tega zakona na podlagi ugotovitev iz prejšnjega odstavka pripravi predlog območij:

- trajno varovanih kmetijskih zemljišč ob upoštevanju uredbe iz 3.b člena tega zakona in
- drugih kmetijskih zemljišč. **Obrazložitev: predlagamo, da se ne uvaja nov pojem in da se uporablja pojem »druga«; spreminjanje terminologije preizkušeno vnaša zmedo. Ko bodo določena TVKZ, ne bo več sedanjih kategorij K1 (najboljša...in K2 (druga...), zato ni treba razlikovati med »druga« in »ostala«. Gre tudi za slovnično oz. pravopisno ustrežnejši izraz.**

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, začne naročati izdelavo strokovnih podlag za posamezna območja najkasneje 3 mesece po uveljavitvi tega zakona, in če ne bo mogoče naročiti vseh SP naenkrat, se časovno zaporedje njihove izdelave določi glede na kakovost oz. proizvodni potencial kmetijskih zemljišč in obstoječe ter pričakovane konfliktno situacije pri načrtovanju prostorskega razvoja. **Obrazložitev: če se bodo strokovne podlage naročale za teritorialno zaokrožene skupine občin, bo naročila mogoče speljati razmeroma hitro. Upoštevati je treba tudi, da bodo verjetno občine zelo pohitele z objavami sklepov o začetku priprave sprememb in dopolnitev OPN, zato bo treba v zelo kratkem času narediti ogromno strokovnih podlag in v izogib temu zgoraj predlagamo, da se strokovne podlage izdelajo za večje skušine občin.**

Organizacija iz 3.f člena tega zakona izdela strokovno podlago iz tega člena v roku največ petnajstih mesecev od prejema naročila. **Obrazložitev: naj se postavi realnejši rok. Izkušnje so pokazale, da so kratko določeni roki v predpisih praktično nikoli ne realizirajo, ker je izdelava takšnih nalog odvisna od številnih dejavnikov (razpoložljivost podatkovnih baz in jasnih izhodišč, preveritve na terenskih ogledih). Poleg tega bodo gotovo potrebna usklajevanja z naročnikom oz. vmesni pregledi izdelanih faz gradiv (recenzije ipd.) v smislu zagotavljanja strokovno kakovostnih, pa tudi medsebojno primerljivih gradiv.** Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in Ministrstvo, pristojno za prostor, na svojih spletnih straneh objavita predloge območij iz tretjega odstavka tega člena. **Obrazložitev: s tem se ta strokovna podlaga umesti v postopke priprave in sprejemanja prostorskih aktov.**

Lokalna skupnost mora pri pripravi osnutka prostorskega akta upoštevati podatke iz strokovne podlage in ob upoštevanju načel zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, načrtovati najprej na zemljiščih nekmetijske namenske rabe. Če to ni mogoče, pa je treba, ob upoštevanju predloga območij trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, najprej načrtovati na območju predloga drugih kmetijskih zemljišč ter šele nato na območju predloga trajno varovanih kmetijskih zemljišč, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Lokalna skupnost mora osnutku prostorskega akta priložiti elaborat posegov na kmetijska zemljišča, iz katerega je razvidno, da so načrtovani posegi v prostor v skladu s prejšnjim odstavkom.

V prostorskem aktu lokalne skupnosti se določijo območja trajno varovanih in drugih kmetijskih zemljišč.

Minister, pristojen za kmetijstvo, določi podrobnejšo vsebino strokovnih podlag iz drugega odstavka tega člena.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz osmega odstavka tega člena.

Minister, pristojen za kmetijstvo, določi podrobnejše pogoje iz prvega odstavka tega člena.

3.č člen

V prostorskih aktih se na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč brez spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč (v nadaljnjem besedilu: kmetijska namenska raba) lahko načrtujejo: **Opomba: vsebine tega člena bi morala urejati prostorska zakonodaja in bi morale biti opredeljene v prostorskih aktih!**

- agrarne operacije in vodni zadrževalniki ; **Obrazložitev: glede na poplave v zadnjih letih je treba omogočiti razlivanje voda na kmetijskih zemljiščih tudi z vidika varstva pred poplavami.**
- naslednji pomožni kmetijski objekti: rastlinjaki, ograje za pašo živine, obore za rejo divjadi, ograje in opore za trajne nasade in opore za mreže proti toči, ograje za zaščito kmetijskih pridelkov, **Obrazložitev: tako velik**

objekt ni dopusten pod temi pogoji, kar se v nekaterih OPN že regulira z ostrimi pogoji glede obveznosti dokazil pašnih skupnosti ipd. in glede (točkovnega) temeljenja čebelnjakov. Praksa kaže, da gre za izrazito zlorabljeno kategorijo objektov, tako da je zelo velik del »čebelnjakov«, čeprav gre že zdaj za objekte, ki se lahko uporabljajo le v kmetijske namene, v resnici v rabi kot vikend. Takšni objekti so značilni primeri nedovoljene razpršene gradnje na kmetijskih zemljiščih in iniciatorji takih pojavov.

- gradbeno inženirski objekti, ki so po prepisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena uvrščeni v skupini 221 - daljinski cevovodi, daljinska (hrbtenična) komunikacijska omrežja in daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi ter 222 - lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja s pripadajočimi objekti;
- začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- pomožni objekti za spremljanje stanja okolja in naravnih pojavov, **vključno z urbano opremo, npr. pojasnjevalnimi tablami;**
- raziskovanje mineralnih surovin in geotermičnega energetskega vira;
- dostop do objekta, skladnega s prostorskim aktom;
- začasni **posegi; posegi ali objekti?**
- rekonstrukcije občinskih in državnih cest v skladu z zakonom, ki ureja ceste (dopustni so tudi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste (nadkrita čakalnica na postajališču, kolesarska pot in pešpot, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje, pomožni cestni objekti in podobno, urbana oprema) ter objekti gospodarske javne infrastrukture, ki jih je v območju ceste treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ceste,
- smučišče, vključno z začasno postavljenimi montažnimi vlečnicami
- objekti za varstvo pred škodljivim delovanjem voda na ogroženih območjih
- dovodni in odvodni kanali, namakalni in osuševalni sistemi
- pešpoti in kolesarske poti,
- vzdrževanje, rekonstrukcije, odstranitve in nadomestne gradnje legalno zgrajenih objektov ter objektov, ki so kulturni spomeniki. ***Obrazložitev: v dodanih alinejah gre za objekte, ki so pomembni z vidika varstva okolja, kulturne dediščine in zagotavljanja trajnostne mobilnosti ter varstva pred škodljivim delovanjem voda.***

Na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč ni dopustno vzpostavljati območij za omilitvene in izravnalne ukrepe po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave.

Ne glede na prejšnji odstavek se na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč lahko izjemoma vzpostavlja območja za omilitvene in izravnalne ukrepe po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, ki so povezani z obstoječimi ali načrtovanimi prostorskimi ureditvami državnega pomena s področja cestne, železniške **in energetske** infrastrukture iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona, če jih ni mogoče umestiti na druga zemljišča.

Obrazložitev: nekateri ukrepi zaradi varstva narave zaradi naravnih značilnosti (npr. mokrišča..) ne morejo biti kjerkoli. Ni utemeljeno razlikovanje med prometno in energetske infrastrukturo (kakšna je npr. razlika med mokriščem, ki ga je treba urediti zaradi gradnje ceste in mokriščem, ki ga je treba urediti zaradi daljnovoda ali HE?)

Razen objektov iz prvega odstavka tega člena se v prostorskih aktih na območjih drugih kmetijskih zemljišč brez spremembe kmetijske namenske rabe lahko načrtujejo: *Obrazložitev: gre za uskladitev znotraj člena.*****

- agrarne operacije in vodni zadrževalniki za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč;
- vsi pomožni kmetijski objekti;
- gradbeno inženirski objekti, ki so po prepisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena uvrščeni v skupini 221 - daljinski cevovodi, daljinska (hrbtenična) komunikacijska omrežja in daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi ter 222 - lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja s pripadajočimi objekti;
- začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- pomožni objekti za spremljanje stanja okolja in naravnih pojavov;
- raziskovanje mineralnih surovin in geotermičnega energetskega vira;
- dostop do objekta, skladnega s prostorskim aktom;
- začasni **posegi; posegi ali objekti?**
- rekonstrukcije občinskih in državnih cest v skladu z zakonom, ki ureja ceste (dopustni so tudi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste (nadkrita čakalnica na postajališču, kolesarska pot in pešpot,

oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje, pomožni cestni objekti in podobno, urbana oprema) ter objekti gospodarske javne infrastrukture, ki jih je v območju ceste treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ceste);

smučišče, vključno z začasno postavljenimi montažnimi vlečnicami.

Pomožne kmetijske objekte iz druge alineje prvega odstavka in druge alineje četrtega odstavka tega člena, ki so po predpisu, ki ureja razvrščanje objektov glede na zahtevnost gradnje, nezahtevni objekti, razen rastlinjaka, ograje za pašo živine, obore za rejo divjadi, ograje in opore za trajne nasade in opore za mreže proti toči, ograje za zaščito kmetijskih pridelkov, lahko na kmetijskem zemljišču gradi investitor, ki ima v lasti najmanj 5000 m² kmetijskih zemljišč in če gre za potrebe registriranih kmetijskih gospodarstev.

Pomožni kmetijski objekti iz druge alineje prvega odstavka in druge alineje četrtega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le v kmetijske namene.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, podrobneje določi vrste pomožnih kmetijskih objektov, njihovo največjo velikost, način gradnje in rabe ter začasne posege.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za obrambo, podrobneje določi pogoje in vrste ureditev iz četrte alineje prvega odstavka in četrte alineje četrtega odstavka tega člena.

3.d člen

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se ne smejo spreminjati najmanj deset let od uveljavitve prostorskega akta lokalne skupnosti, s katerim so bila ta območja določena.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč v prostorskih aktih lokalnih skupnosti s spremembo kmetijske namenske rabe pred iztekom roka iz prejšnjega odstavka načrtujejo:

- objekti cestne infrastrukture lokalnega pomena, nujno potrebni zaradi navezave na cestno infrastrukturo iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona,
- preselitve kmetijskih gospodarstev delno ali v celoti, ki so povezane z načrtovanjem cestne infrastrukture iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona, in
- objekti vodne infrastrukture in vodne ureditve, nujno potrebne zaradi varstva pred škodljivim delovanjem voda, in objekti vodne infrastrukture in vodne ureditve lokalnega pomena, nujno potrebne zaradi prostorskih ureditev državnega pomena iz prvega ali drugega odstavka 3.e člena tega zakona.

Lokalna skupnost mora ureditve iz prejšnjega odstavka načrtovati najprej na zemljiščih nezemeljske namenske rabe. Če to ni mogoče, jih je treba najprej načrtovati na območju drugih kmetijskih zemljišč ter šele nato na območju trajno varovanih kmetijskih zemljišč, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

Območja drugih kmetijskih zemljišč se lahko spreminjajo v postopku prostorskega načrtovanja lokalnih skupnosti tudi pred iztekom roka iz prvega odstavka tega člena. Pri tem se morajo upoštevati načela zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, in načrtovati najprej na zemljiščih nezemeljske namenske rabe. Če to ni mogoče, pa je treba najprej načrtovati na območju drugih kmetijskih zemljišč nižjih bonitet.

Lokalna skupnost mora osnutku prostorskega akta iz tega člena priložiti elaborat posegov na kmetijska zemljišča, iz katerega je razvidno, da se načrtujejo posegi v prostor v skladu s tretjim odstavkom tega člena ali prejšnjim odstavkom.

Po izteku roka iz prvega odstavka tega člena se lahko sprememba območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč in območij drugih kmetijskih zemljišč izvede po postopku iz 3.c člena tega zakona, pri čemer organizacija iz 3.f člena tega zakona preveri podatke iz strokovne podlage.

Minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za prostor, določi podrobnejšo vsebino elaborata iz petega odstavka tega člena.

3.e člen

Ne glede na določbe prvega odstavka prejšnjega člena se lahko na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč pred iztekom roka iz prvega odstavka prejšnjega člena načrtujejo širitve območij obstoječih prostorskih ureditev državnega pomena.

Ne glede na določbe prvega odstavka prejšnjega člena se lahko na območjih trajno varovanih kmetijskih zemljišč pred iztekom roka iz prvega odstavka prejšnjega člena načrtujejo nove prostorske ureditve državnega pomena s področij:

- a) cestne infrastrukture;
- b) železniške infrastrukture;
- c) energetske infrastrukture za oskrbo z **Obrazložitev: gre za lapsus, plinovod ni vod za oskrbo z električno energijo** energijo, in sicer:
 - hidroelektrarne, vrtine za pridobivanje geotermalne energije, elektroenergetske vode, plinovode, vročevode in naftovode ter **pripadajoče objekte in** priključke nanje; **Obrazložitev: vsak vod ima še pripadajoče objekte, kot so RTP, MRP, ČN ipd., za te objekte so nujne spremembe namenske rabe prostora.**
 - vetrne elektrarne na kmetijskih zemljiščih z boniteto kmetijskih zemljišč do vključno 40;
- č) vodne infrastrukture in vodne ureditve;
- d) obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- e) zračnega prometa, in sicer radionavigacijske naprave za zračni promet.

Prostorske ureditve državnega pomena iz prvega in drugega odstavka tega člena se umeščajo najprej na zemljišča nekmetijske namenske rabe. Če to ni mogoče, se ob upoštevanju območij trajno varovanih in **drugih** kmetijskih zemljišč prostorske ureditve državnega pomena umeščajo najprej na območja **drugih** kmetijskih zemljišč ter šele nato na območja trajno varovanih kmetijskih zemljiščih, pri tem pa se na teh območjih najprej načrtuje na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet. Hkrati je treba v čim večji meri upoštevati obstoječa omrežja prometne in gospodarske javne infrastrukture ter načrtovati racionalno in tako, da se v čim večji meri ohranjajo kmetijska zemljišča in njihova zaokroženost.

Pobudnik v skladu z zakonom, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (v nadaljnjem besedilu: pobudnik), mora pri pripravi pobude za pripravo državnega prostorskega načrta smiselno, **v največji možni meri** upoštevati območja trajno varovanih in **drugih** kmetijskih zemljišč za tiste lokalne skupnosti, katerih območje naj bi bilo zajeto v območje načrta. **Obrazložitev: sedanja dikcija se lahko razume, kot da se mora podatek direktno prenesti, kar ni smiselno, saj bo predlog območij TVKZ prikazan v strokovnih podlagah in ne v pravno veljavnem aktu.**

Če se prostorska ureditev državnega pomena načrtuje na območjih trajno varovanih in **drugih** kmetijskih zemljišč, izdelovalec prostorskega akta za pripravo študije variant, ki jo določajo predpisi s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, izdelava analizo posegov na kmetijska zemljišča, ki vsebuje:

- obseg posega posamezne variante glede na boniteto kmetijskih zemljišč;
- obseg posega posamezne variante na območje izvedenih agrarnih operacij;
- način poseganja na zaokrožena območja kmetijskih zemljišč.

V fazi izdelave osnutka državnega prostorskega načrta se za izbrano varianto izdelava analiza posegov na kmetijska zemljišča, ki vsebuje obseg posega prostorskih ureditev na grafične enote rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev za posamezna kmetijska gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

3.ea člen

Opomba: vsebine tega člena bi morala urejati prostorska zakonodaja in bi morale biti opredeljene v prostorskih aktih!

Lokalna skupnost lahko, če to ni v nasprotju s strateškimi usmeritvami prostorskega razvoja občine, z občinskim podrobnim prostorskim načrtom v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje (v nadaljnjem besedilu: OPPN), na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe načrtuje kmetijske objekte, ki so neposredno namenjeni kmetijski dejavnosti in so po predpisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov uvrščeni v naslednje skupine:

- 12711 – stavbe za rastlinsko pridelavo, če je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče;
- 12712 – stavbe za rejo živali, razen objektov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje po predpisu, ki ureja vrste posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje;
- 12713 – stavbe za spravilo pridelka, vendar le v okviru ali neposredni bližini območja, na katerem že stojijo stavbe in gospodarska poslopja kmetije oziroma zadruge, registrirane za dejavnost kmetijstva, razen vinskih kleti in zidanic;

- 12714 – druge nestanovanjske kmetijske stavbe
- Občinske in državne ceste vključno s pešpotmi in kolesarskimi potmi ter s pripadajočimi objekti in objekti gospodarske javne infrastrukture, ki jih je na območju ceste treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ali novogradnje teh objektov, vse v skladu z zakonom, ki ureja ceste. **Obrazložitev: doda naj se ta alineja. Ob izdelavi OPN praviloma podrobne trase novih cest (največkrat gre za rekonstrukcije obstoječih cest, izgradnjo pločnikov in kolesarskih stez ali obvoznice) še niso znane, saj se v tej fazi šele okvirno določajo smeri prometnih povezav in zato še ni projektnih rešitev. Zato je smiselno, da se spelje postopek spremembe namenske rabe prostora v okviru OPPN in da se spremenjena NRP upošteva ob spremembah in dopolnitvah OPN. Pri cestah gre za objekte, ki so v javnem interesu in bi bila zato takšna rešitev še toliko bolj smiselna kot pri objektih, ki so navedeni v zgornjih alineah.**

3.f člen

Strokovne podlage iz 3.c člena tega zakona izdelajo organizacije, ki izpolnjujejo predpisane tehnične, strokovne in organizacijske pogoje in jih ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izbere v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje. Seznam organizacij ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, objavi na svoji spletni strani.

Minister, pristojen za kmetijstvo, določi tehnične, strokovne in organizacijske pogoje iz prejšnjega odstavka.

3.g člen

Investitor, ki vloži vlogo za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta, katerega tlorisna površina ali del tlorisne površine leži na kmetijskem zemljišču (v nadaljnjem besedilu: tlorisna površina kmetijske rabe) in ima zemljiška parcela, na kateri leži tlorisna površina kmetijske rabe, v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, boniteto zemljišča več kot 50, mora plačati odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: odškodnina zaradi spremembe namembnosti).

Za tlorisno površino iz prejšnjega odstavka se šteje površina zemljišča na katerem bo stal objekt in površina zemljišča, ki bo namenjena uporabi objekta. **Obrazložitev: takšna opredelitev bistveno boljše odraža dejansko stanje.**

Za kmetijsko zemljišče iz prvega odstavka tega člena se šteje zemljišče, ki je po dejanski rabi, kot je razvidna iz projektne dokumentacije, njiva in vrt, travniška površina, trajni nasad in druga kmetijska površina.

Poleg sestavin, ki jih določa predpis, ki ureja projektno dokumentacijo, mora projektna dokumentacija za objekte, za katere je določena obveznost plačila odškodnine zaradi spremembe namembnosti, vsebovati tudi podatek o vrsti in površini dejanske rabe, na kateri leži tlorisna površina objekta, pri čemer se dejanska raba povzame iz evidence dejanske rabe v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti se izračuna po naslednji enačbi:

$$\begin{aligned} & \text{odškodnina zaradi spremembe namembnosti} \\ & = \text{tlorisna površina kmetijske rabe} \times A, \end{aligned}$$

pri čemer se faktor A določi glede na boniteto zemljišča, na katerem leži tloris objekta in ki se vodi v zemljiškem katastru, in znaša:

- a) za gradnjo objektov, ki so po predpisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov uvrščeni v skupino objektov transportne infrastrukture in drugih gradbeno inženirskih objektov:
 - boniteta zemljišča od 51 do 60: 1 euro,
 - boniteta zemljišča od 61 do 75: 3 eure,
 - boniteta zemljišča od 76 do 100: 5 eurov;
- b) za gradnjo drugih objektov:
 - boniteta zemljišča od 51 do 60: 4 eure,
 - boniteta zemljišča od 61 do 75: 12 eurov,
 - boniteta zemljišča od 76 do 100: 20 eurov.

Če tloris objekta leži na parcelah različnih bonitet, se za vsak del tlorisa kmetijske rabe upošteva pripadajoča boniteta.

Če tloris objekta leži na parceli, ki ima poleg bonitete večje od 50 tudi boniteto nič, se za izračun odškodnine zaradi spremembe namembnosti upošteva boniteta večja od 50.

Če tloris objekta, za katerega je vložena vloga za izdajo dovoljenja za gradnjo, leži na zemljiški parceli, za katero je bila delno ali v celoti plačana odškodnina zaradi spremembe namembnosti odmerjena po prejšnjih predpisih, se za površino tlorisa objekta, ki leži na tej parceli, odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne odmeri.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne odmeri v postopkih izdaje dovoljenj za gradnjo, ki se nanašajo na:

- rekonstrukcijo ali odstranitev objektov po predpisih, ki urejajo graditev objektov;
- gradnjo nezahtevnih objektov po predpisih, ki urejajo vrste objektov glede na zahtevnost;

- spremembo namembnosti objektov po predpisih, ki urejajo graditev objektov;
- nadzidavo objektov po predpisih, ki urejajo graditev objektov;
- gradnjo kmetijskih objektov, ki so po predpisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena uvrščeni v skupino nestanovanjskih kmetijskih stavb;
- gradnjo gradbenih inženirskih objektov, ki so po prepisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena uvrščeni v skupino cevovodov, komunikacijskih omrežij in elektroenergetskih vodov.

3.h člen

Odškodnino zaradi spremembe namembnosti odmeri v upravnem postopku organ, pristojen za izdajo dovoljenja za gradnjo, ki hkrati nadzoruje pobiranje, vplačevanje in evidentiranje obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, po uradni dolžnosti, in sicer po prejemu vloge iz prvega odstavka prejšnjega člena. Za reševanje pritožb v zadevah odmere odškodnine zaradi spremembe namembnosti je na drugi stopnji pristojno ministrstvo, pristojno za graditev.

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti je namenski prihodek državnega proračuna Republike Slovenije in se nakazuje na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Sredstva, zbrana iz naslova odškodnin zaradi spremembe namembnosti, se namenijo za financiranje priprave in izvedbe ukrepov kmetijske zemljiške politike iz četrtega in šestega odstavka 1.b člena tega zakona in za financiranje izdelave strokovnih podlag iz 3.c člena tega zakona.

Plačilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti je eden od pogojev za izdajo dovoljenja za gradnjo v skladu z zakonom, ki ureja gradnjo objektov.

Organ iz prvega odstavka tega člena za namen spremljanja terjatev, obveznosti in vplačil iz naslova odškodnin vzpostavi in vodi evidenco, ki vsebuje naslednje podatke: številko odločbe o odmeri odškodnine zaradi spremembe namembnosti, osebno ime in naslov oziroma firmo in naslov investitorja, parcelno številko in katastrsko občino zemljiške parcele, na katero se odškodnina zaradi spremembe namembnosti nanaša, ter znesek in datum vplačila oziroma vračila.

Če investitor, ki je plačal odškodnino zaradi spremembe namembnosti, ne dobi pravnomočnega dovoljenja za gradnjo oziroma ne začne z gradnjo objekta, za katerega je odškodnina zaradi spremembe namembnosti plačana, ima pravico v enem letu od pravnomočnosti odločbe o zavrnitvi dovoljenja za gradnjo ali pravnomočnosti sklepa o ustavitvi postopka oziroma po izteku veljavnosti dovoljenja za gradnjo zahtevati njeno vračilo.

O vračilu odškodnine zaradi spremembe namembnosti po tem členu in napačno plačanih ali preplačanih odškodninah odloča v upravnem postopku organ iz prvega odstavka tega člena na zahtevo investitorja ali po uradni dolžnosti. Kritje za vračilo odškodnine zaradi spremembe namembnosti se zagotavlja iz namenskih sredstev državnega proračuna Republike Slovenije.

3.i člen

Ne glede na določbo tretje alineje devetega odstavka 3.g člena tega zakona se investitorju, ki vloži vlogo za izdajo dovoljenja za gradnjo za dela, ki so v zvezi s spremembo namembnosti kmetijskega objekta iz pete alineje devetega odstavka 3.g člena, za katerega ni bila plačana odškodnina zaradi spremembe namembnosti po tem zakonu, odškodnina zaradi spremembe namembnosti odmeri.

4. člen

Kmetijska zemljišča je treba uporabljati v skladu z njihovim namenom ter preprečevati njihovo onesnaževanje ali drugačno degradiranje in onesnaževanje ali drugačno zaviranje rasti rastlin.

Kmetijska zemljišča so onesnažena takrat, kadar tla vsebujejo toliko škodljivih snovi, da se zmanjša njihova samoočiščevalna sposobnost, poslabšajo fizikalne, kemične ali biotične lastnosti, zavirata ali preprečujeta rast in razvoj rastlin, onesnažuje podtalnica oziroma rastline ali je zaradi škodljivih snovi kako drugače okrnjena trajna rodovitnost tal.

Trajna rodovitnost tal je zagotovljena, če tla:

- niso izpostavljena eroziji;
- niso zbita;
- vsebujejo zadostno količino humusa;
- ne omejujejo nemotene rasti rastlin;
- dolgoročno omogočajo razvoj in kakovost kmetijskih ter gozdnih rastlin (vegetacije);
- imajo lastnost razgrajevati snovi kot so odmrli ostanki rastlinskega in živalskega izvora, živalski ali človeški izločki in ostanki sredstev za varstvo rastlin ter druge snovi, ki se kot sekundarne surovine vračajo v naravni obtok snovi;
- optimalno sprejemajo, zadržujejo in oddajajo vodo. Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) predpiše podrobnejša merila o trajni rodovitnosti tal in onesnaženosti rastlin ter z njimi povezane obvezne ukrepe.

5. člen

Pravna ali fizična oseba, ki je lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča) mora na svojih, zakupljenih ali drugače dodeljenih neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih dopustiti drugim čebelarjenje, lov in rekreativno nabiranje plodov prostorastočih rastlin, zelnatih prostorastočih rastlin, gob in prostoživečih živali v skladu s predpisi ter dopustiti prosto gibanje drugim osebam po neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih, če se s tem ne povzroči škoda.

Povzročitelj škode na zemljišču ali pridelku je odškodninsko odgovoren lastniku, zakupniku ali drugemu uporabniku kmetijskega zemljišča oziroma pridelka v skladu s predpisi.

6. člen

Določbe tega zakona o rabi in obdelovanju kmetijskih zemljišč se uporabljajo tudi za zemljišča, ki so s planskim aktom določena za stavbna zemljišča oziroma za nekmetijske namene, dokler za njih ni v skladu s predpisi izdano dovoljenje za gradnjo oziroma drug ustrezen akt.

7. člen

Lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča iz tretjega odstavka 2. člena tega zakona mora:

- obdelovati kmetijsko zemljišče kot dober gospodar;
- preprečevati zaraščanje kmetijskih zemljišč, razen kmetijskih zemljišč, ki glede na predpis, ki ureja vrste dejanske rabe kmetijskih zemljišč, izpolnjuje pogoje za vrsto rabe »drevesa in grmičevje«;
- uporabljati zemljiščem in kraju primerne metode kmetovanja za preprečevanje zbitosti tal, erozije in onesnaženja ter za zagotavljanje trajne rodovitnosti zemljišč.

Za učinkovitejše izvajanje prve alineje prejšnjega odstavka zadostuje, ne glede na določbe stvarnopravnega zakonika, za določitev uporabnika kmetijskega zemljišča in načina rabe zemljišča:

- soglasje solastnikov, katerih idealni deleži predstavljajo več kot polovico površine zemljišča, če je kmetijsko zemljišče v solastnini,
- soglasje več kot polovice lastnikov, če je kmetijsko zemljišče v skupni lastnini.

Če kmetijska inšpekcija ugotovi, da lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ne ravna v skladu s prvo alinejo prvega odstavka tega člena, z odločbo naloži izvedbo primernih ukrepov. Lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča mora te ukrepe izvesti najpozneje v enem letu od vročitve odločbe.

Če kmetijska inšpekcija ugotovi, da lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ne ravna v skladu z drugo alinejo prvega odstavka tega člena, z odločbo naloži izvedbo primernih ukrepov. Lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča mora te ukrepe izvesti najpozneje v enem letu od vročitve odločbe, sicer se izvedejo potrebni ukrepi na stroške lastnika, zakupnika ali drugega uporabnika kmetijskega zemljišča v izvršilnem postopku.

Če izvedbe ukrepov iz druge alineje prvega odstavka tega člena ni mogoče naložiti lastniku kmetijskega zemljišča, ker je neznanega prebivališča in nima zastopnika, se to zemljišče prenese v začasno upravljanje Skladu.

Kmetijski inšpektor o tem, da je lastnik kmetijskega zemljišča neznanega prebivališča in da nima zastopnika, obvesti upravno enoto, ki izvede postopek prenosa tega zemljišča v začasno upravljanje Skladu.

Upravna enota posreduje centru za socialno delo predlog za postavitve skrbnika za poseben primer, ki sodeluje v postopku prenosa tega zemljišča v začasno upravljanje na Sklad.

Pravica do začasnega upravljanja kmetijskih zemljišč se po uradni dolžnosti vpiše v zemljiško knjigo na podlagi pravnomočne odločbe upravne enote. Po istem postopku se opravi tudi izbris.

Lastnik lahko na upravni enoti vloži vlogo za prenehanje začasnega upravljanja. Začasno upravljanje preneha s pravnomočnostjo odločbe o prenehanju začasnega upravljanja. Če je bilo to kmetijsko zemljišče dano v zakup, lastnik in zakupnik pa se ne dogovorita drugače, zakup preneha tri leta po pravnomočnosti odločbe o prenehanju začasnega upravljanja, zakupnik pa ima pravico obdelovati zemljišče do spravila pridelka, vendar najdlje do konca koledarskega leta.

V primeru iz prejšnjega odstavka je lastnik kmetijskega zemljišča dolžan Skladu in morebitnemu zakupniku povrniti vse stroške in vlaganja, povezana s tem zemljiščem, če je bilo to zemljišče dano v zakup, pa mu za dobo zakupa v času začasnega upravljanja pripada polovica zakupnine.

Vlada določi podrobnejša merila za presojo, ali lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ravna kot dober gospodar.

8. člen
(prenehal veljati)

9. člen

Rodovitna zemlja po tem zakonu je material površinskega sloja tal, ki zaradi fizikalnih, kemičnih in mikrobioloških lastnosti omogoča rast rastlin in jo je treba varovati pred trajno izgubo.

Rodovitna zemlja, odrinjena pri gradbenih posegih, se uporabi za izboljšanje kmetijskih zemljišč, urejanje javnih zelenih površin ali sanacijo degradiranih območij, razen kadar se rodovitna zemlja uporabi za ureditev okolice objekta, zaradi gradnje katerega je bila odrinjena.

Vlada določi obvezna pravila ravnanja z rodovitno zemljo v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.

10. člen
(prenehal veljati)

3. Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda
(prenehal veljati)

11. člen
(prenehal veljati)

12. člen
(prenehal veljati)

13. člen
(prenehal veljati)

14. člen
(prenehal veljati)

15. člen
(prenehal veljati)

16. člen **(prenehal veljati)**

III. PROMET S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI, GOZDOVI IN KMETIJAMI

17. člen

Za promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi ali kmetijami po tem zakonu se šteje pridobitev lastninske pravice s pravnimi posli med živimi in v drugih primerih, ki jih določa ta zakon.

Promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi ali kmetijami teče po postopku in na način določen s tem zakonom, če ni glede predkupne pravice kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij z drugim zakonom določeno drugače.

17.a člen

Lastnik lahko sklene darilno pogodbo, katere predmet so kmetijska zemljišča, gozdovi ali kmetija, le z:

- zakoncem oziroma zunajzakonskim partnerjem, otroci oziroma posvojenci, starši oziroma posvojitelji, brati oziroma sestrami, nečaki oziroma nečakinjami in vnuki oziroma vnukinjami;
- zetom, snaho oziroma zunajzakonskim partnerjem otroka ali posvojenca, če so člani iste kmetije;
- nosilcem kmetije, ki je nosilec kmetije v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, in je pridobil sredstva iz programa razvoja podeželja kot mladi prevzemnik kmetije, če od prevzema kmetije ni minilo več kot pet let;
- lokalno skupnostjo ali državo.

Predmet prodaje po tem zakonu in pogodbe iz tretje alineje prejšnjega odstavka je lahko le cel lastninski ali solastninski delež kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije.

18. člen

Zaščiten kmetija iz 2. člena zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 70/95 in 54/99 – odločba US) se v prometu ne sme deliti, razen v naslednjih primerih:

- če se povečuje, zaokrožuje obstoječa zaščiten kmetija ali nastaja nova zaščiten kmetija;
- če se na ta način povečuje ali zaokrožuje druga kmetija oziroma se povečuje ali zaokrožuje kmetijsko zemljišče, ki je v lasti kmetijske organizacije ali samostojnega podjetnika posameznika;
- če se odtujijo stavbna zemljišča;
- če se odtujijo zemljišča, ki se jih po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev sme nakloniti z oporoko;
- če pridobi lastninsko pravico na zaščiteni kmetiji Republika Slovenija oziroma občina;
- če lastnik poveča ali vzpostavi solastninski delež na zaščiteni kmetiji v korist solastnika, zakonca ali zunajzakonskega partnerja, potomca, posvojenca ali njegovega potomca tako, da zaščiten kmetija še naprej izpolnjuje pogoje po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

19. člen

Pravni posel odobri upravna enota.

Odobritev ni potrebna, če gre za pridobitev kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije:

- v okviru kmetijskih prostorsko ureditvenih operacij;
- med zakoncema oziroma zunajzakonskima partnerjema, lastnikom in njegovim zakonitim dedičem, razen če gre za promet z zaščiten kmetijo, ki ni v skladu z 18. členom tega zakona;
- med solastnikoma, kadar je kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija v lasti dveh solastnikov;
- na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju, razen če gre za promet z zaščiten kmetijo, ki ni v skladu z 18. členom tega zakona;
- na podlagi darila za primer smrti in izročilne pogodbe, razen če gre za promet z zaščiten kmetijo, ki ni v skladu z 18. členom tega zakona;
- če gre za kmetijsko zemljišče ali gozd, na katerem stoji objekt (stavbišče in funkcionalno zemljišče) zgrajen v skladu z veljavnim prostorskim aktom in s predpisi o graditvi objektov;
- na podlagi darilne pogodbe iz 17.a člena tega zakona;

- na podlagi pogodbe, s katero lastnik kot stvarni vložek vlaga kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo v gospodarsko družbo, ki je registrirana za opravljanje kmetijske dejavnosti, razen če gre za promet z zaščiteni kmetijo, ki ni v skladu z 18. členom tega zakona.

Pravni posel za pridobitev kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije se ne odobri:

- če niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena;
- če promet ni potekal po postopku in na način, določen s tem zakonom;
- če ni upoštevan prednostni vrstni red kupcev po 23. členu tega zakona;
- če bi se s prometom fizično delile parcele zemljišča, ki je bilo urejeno s komasacijo.

20. člen

Lastnik, ki namerava prodati kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo, mora ponudbo v treh izvodih izročiti vsaki upravni enoti na območju, kjer to kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija leži.

Ponudba mora vsebovati:

- osebne podatke o prodajalcu: osebno ime ter naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma firmo in sedež;
- podatke o kmetijskem zemljišču, gozdu oziroma kmetiji (parcelna številka, katastrska občina, površina, boniteta zemljišča);
- ceno in
- morebitne druge prodajne pogoje.

Upravna enota, na območju katere to kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija leži, mora ponudbo iz prvega odstavka tega člena nemudoma objaviti na oglasni deski in na enotnem državnem portalu E-uprave. Upravna enota to ponudbo nemudoma pošlje občini in krajevnemu uradu oziroma informacijski pisarni, da jo objavijo na oglasni deski.

Rok za sprejem ponudbe je 15 dni od dneva, ko je bila ponudba objavljena na oglasni deski upravne enote.

Če v roku iz prejšnjega odstavka nihče ne sprejme ponudbe, mora prodajalec, če še želi prodati kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo, ponudbo ponoviti.

21. člen

Vsakdo, ki želi kupiti na prodaj dano kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo, mora dati pisno izjavo o sprejemu ponudbe v dveh izvodih, ki jih pošlje priporočeno po pošti upravni enoti ali neposredno vloži na upravni enoti.

Upravna enota po preteku roka za sprejem ponudbe obvesti vse sprejemnike ponudbe in prodajalca priporočeno s povratnico o tem, kdo je sprejel ponudbo v roku iz četrtega odstavka prejšnjega člena. Na enak način prodajalcu pošlje vse prejete izjave ponudb.

Ko ponudnik prejme izjavo o sprejemu ponudbe, je pravni posel sklenjen pod odložnim pogojem odobritve s strani upravne enote.

22. člen

Fizična ali pravna oseba, ki sklene pravni posel z lastnikom nepremičnine poda vlogo za odobritev pravnega posla. Vloga se vloži pri upravni enoti, na območju katere leži nepremičnina oziroma njen pretežni del. Vloga za odobritev pravnega posla se vloži najpozneje v 30 dneh po poteku roka iz četrtega odstavka 20. člena tega zakona. Vlogi se lahko priloži sklenjeno pogodbo o pravnem poslu.

Upravna enota odobri ali zavrne odobritev pravnega posla z odločbo. Stranke v postopku odobritve so pogodbene stranke in vsi, ki so sprejeli ponudbo v skladu s tem zakonom.

Če za pravni posel odobritev ni potrebna, izda upravna enota o tem potrdilo. Če ne gre za primere, ko se izda potrdilo, se izdaja potrdila zavrne z odločbo.

O pritožbi zoper odločbo iz drugega in tretjega odstavka tega člena odloča ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Overitev podpisa na zemljiškoknjižnem dovolilu je mogoča le na podlagi odločbe o odobritvi oziroma potrdila iz tega člena.

23. člen

Pri nakupu kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, če ni glede kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije z drugimi zakoni določeno drugače, lahko uveljavljajo predkupno pravico predkupni upravičenci po naslednjem vrstnem redu:

1. solastnik;
2. kmet, katerega zemljišče, ki ga ima v lasti, meji na zemljišče, ki je naprodaj;
3. zakupnik zemljišča, ki je naprodaj;
4. drug kmet;
5. kmetijska organizacija ali samostojni podjetnik posameznik, ki jima je zemljišče ali kmetija potrebna za opravljanje kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti;
6. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za Republiko Slovenijo.

Ob enakih pogojih se med kmeti, uvrščenimi na isto mesto v skladu s prejšnjim odstavkom, pravico do nakupa določi po naslednjem vrstnem redu:

1. kmet, ki mu kmetijska dejavnost pomeni edino ali glavno dejavnost;
2. kmet, ki zemljišče sam obdeluje;
3. kmet, ki ga določi prodajalec, razen v primeru, ko gre za prodajo kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, ki je stvarno premoženje države in mora prodajalec določiti kmeta na podlagi metode javne dražbe.

Kmetijska dejavnost se šteje za edino in glavno dejavnost, če pridelki oziroma sredstva, pridobljena iz te dejavnosti, pomenijo tej osebi poglavitni vir za preživljanje.

Če nihče od predkupnih upravičencev ne uveljavlja predkupne pravice, lahko prodajalec proda kmetijsko zemljišče vsakomur, ki je sprejel ponudbo pravočasno in na način, predpisan s tem zakonom, če sklenjeno pogodbo odobri upravna enota v skladu z 22. členom tega zakona.

24. člen

V smislu tega zakona je kmet fizična oseba:

- ki je lastnica, zakupnica oziroma drugačna uporabnica kmetijskega zemljišča, to zemljišče obdeluje sama ali s pomočjo drugih, je za to obdelovanje ustrezno usposobljena in iz kmetijske dejavnosti pridobiva pomemben del dohodka;
- ki je družinski član osebe iz prejšnje alineje, če opravlja kmetijsko dejavnost na kmetiji kot edino oziroma glavno dejavnost in je za to ustrezno usposobljena. Kmetijska dejavnost se šteje za edino in glavno dejavnost v primerih, določenih v prejšnjem členu;
- ki je iz kmetijske dejavnosti na kmetiji pridobivala pomemben del dohodka, pa zaradi starosti ali delovne nezmožnosti ne opravlja kmetijske dejavnosti na kmetiji, če poskrbi za obdelavo kmetijskih zemljišč;
- ki da izjavo na zapisnik pri upravni enoti, da bo sama ali s pomočjo drugih obdelovala kmetijska zemljišča, za katera izkaže, da jih bo pridobila, da bo iz kmetijske dejavnosti na teh zemljiščih pridobivala pomemben del dohodka in izpolnjuje pogoje glede usposobljenosti iz tretjega odstavka tega člena.

Za kmetijsko dejavnost se šteje vse kmetijske dejavnosti po predpisih o standardni klasifikaciji dejavnosti. Kot pomemben dohodek iz kmetijske dejavnosti se po tem zakonu šteje vrednost kmetijskih pridelkov na kmetiji, vključno s prihodki iz naslova ukrepov kmetijske politike in iz naslova državnih pomoči v gospodarskem letu pred ugotavljanjem pogojev, ki dosega najmanj 2/3 letne poprečne plače na zaposlenega v Republiki Sloveniji v istem obdobju.

Šteje se, da je kmet ustrezno usposobljen za opravljanje kmetijske dejavnosti, če ima strokovno izobrazbo najmanj IV. stopnje kmetijske smeri ali katerokoli smer izobrazbe najmanj IV. stopnje in opravljen preizkus znanja po veljavnem programu kmetijskih poklicnih ali srednjih šol s področja kmetijske dejavnosti, ki jo opravlja ali jo namerava opravljati ali če pridobi nacionalno poklicno kvalifikacijo za področje kmetijstva v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

Za samostojnega podjetnika posameznika po tem zakonu se šteje fizična oseba, ki je priglašena oziroma registrirana za kmetijsko dejavnost in ustvari več kot 50% prihodkov iz kmetijske dejavnosti, vključno s

prihodki iz naslova ukrepov kmetijske politike in s prihodki iz naslova državnih pomoči, kar je razvidno iz potrjene zadnje bilance stanja in bilance uspeha.

Za kmetijsko organizacijo po tem zakonu se šteje gospodarsko družbo, kmetijsko zadrugo ali drugo pravno osebo, ki je registrirana za kmetijsko dejavnost in ustvari več kot 50% prihodkov iz kmetijske dejavnosti, vključno s prihodki iz naslova ukrepov kmetijske politike in s prihodki iz naslova državnih pomoči, kar je razvidno iz zadnjega revidiranega izkaza prihodkov in odhodkov oziroma izkaza poslovnega izida.

Če nastane dvom, ali je fizična oseba kmet oziroma samostojni podjetnik posameznik oziroma ali je pravna oseba kmetijska organizacija, odloča o tem upravna enota na območju katere leži pretežni del kmetijskega zemljišča, ki ga fizična oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma kmetijska organizacija uporabljajo.

Minister, pristojen za kmetijstvo, predpiše vsebino in način preizkusa znanja iz tretjega odstavka.

25. člen

Po končani javni dražbi kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, mora izvršilno sodišče ponudnika, ki je ponudil najvišjo ceno napotiti na pristojno upravno enoto, da v roku, ki mu ga določi, poda vlogo za pridobitev odobritve pravnega posla.

Vlogi za pridobitev odobritve se priloži sklep sodišča o ponudniku, ki je ponudil najvišjo ceno. Če obstoji kateri od razlogov iz tretjega odstavka 19. člena tega zakona, upravna enota odobritev zavrne.

Prvi in drugi odstavek tega člena se smiselno uporabljata tudi za stečajne in likvidacijske postopke.

IV. ZAKUP KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

26. člen

Predmet zakupa je kmetijsko zemljišče s pripadajočimi objekti, napravami in dolgoletnimi nasadi.

Pogodba o zakupu kmetijskega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: zakupna pogodba) mora vsebovati zlasti: zemljiškoknjižne in zemljiškokatastrske podatke o v zakup danih zemljiščih, opis in neamortizirano vrednost objektov, naprav in nasadov iz prejšnjega odstavka, amortizacijsko dobo trajnih nasadov, višino zakupnine, dobo in namen zakupa, ter določbo o tem, ali se zakupna pravica podeduje ali ne.

Če gre za dedni zakup, se za dedovanje zakupne pravice uporablja zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev, če kmetija oziroma zemljišča v lasti zakupnika sama ali pa skupaj z zemljišči oziroma s kmetijo, ki jih ima v zakupu, ali zakupljena zemljišča oziroma kmetija izpolnjuje pogoje za zaščiten kmetijo. Če ta pogoj ni izpolnjen, se zakupna pravica deduje po splošnih predpisih.

V primeru, da lastnik zemljišča ni tudi lastnik trajnih nasadov in drugih naprav, je predmet zakupa lahko samo zemljišče skupaj s pripadajočimi trajnimi nasadi in napravami, kolikor jih ni mogoče brez škode odstraniti. Trajni nasad deli usodo zemljišča.

Zakupna pogodba mora biti sklenjena v pisni obliki. Zakupna pogodba, ki ni sklenjena v pisni obliki, nima pravnega učinka.

27. člen

Določbe 19. do 24. člena razen določb prvega, drugega in tretjega odstavka 23. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za zakup.

Pri zakupu kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, če ni glede kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije z drugimi zakoni določeno drugače, lahko uveljavljajo prednostno pravico upravičenci po naslednjem vrstnem redu:

1. zakupnik;
2. zakupnik zemljišča, ki meji na zemljišče, ki se daje v zakup in kmet, katerega zemljišče, ki ga ima v lasti, meji na zemljišče, ki se daje v zakup;

3. drug kmet, kmetijska organizacija ali samostojni podjetnik posameznik, ki jim je zemljišče ali kmetija potrebna za opravljanje kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti.

Zakupnik, s katerim je bila zakupna pogodba zaradi neizpolnjevanja njegovih obveznosti razdrta, ne more uveljavljati prednostne pravice iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka.

Ob enakih pogojih ima med prednostnimi upravičenci iz 2. in 3. točke drugega odstavka tega člena, uvrščenimi na isto mesto, prednostno pravico do zakupa tisti, ki mu kmetijska dejavnost pomeni edino ali glavno dejavnost in mu prihodki oziroma sredstva, pridobljena iz te dejavnosti, pomenijo poglavitni finančni vir preživljanja ali poslovanja.

Za zakupna razmerja po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona o obligacijskih razmerjih, kolikor s tem zakonom ni drugače določeno.

V primeru, da so predmet zakupa nepremičnine, ki so v lasti Republike Slovenije ali občine, dovoljenje upravne enote in mnenje občine ni potrebno.

28. člen

Zakupno razmerje se v skladu s predpisi vknjiži v zemljiški knjigi in v zemljiškem katastru.

Zakupodajalec, če ni s pogodbo za to določen zakupnik, mora predlagati vpis zakupnega razmerja v zemljiško knjigo in zemljiški kataster v 30 dneh od prejema odobritve pravnega posla oziroma potrdila iz 19. člena tega zakona, izbris tega razmerja pa v 30 dneh od njegovega prenehanja.

29. člen

- Doba zakupa mora ustrezati namenu uporabe zakupnega zemljišča in ne sme biti krajša kot:
- 25 let, če naj rabi zemljišče osnovanju vinogradov, sadovnjakov ali hmeljišča;
 - 15 let, če naj rabi zemljišče osnovanju nasadov hitrorastočih listavcev;
 - 10 let, če naj rabi zemljišče za druge namene.

Če trajni nasadi na zakupnem zemljišču že obstojajo, se zakupno razmerje lahko sklene tudi za dobo, dokler nasadi ne bodo amortizirani.

Če zakupodajalec po objavi ponudbe o zakupu na način iz 23. člena tega zakona v predpisanih rokih ne more skleniti zakupne pogodbe za dobo iz prvega odstavka tega člena ali če je tako določeno z zakonom, lahko da kmetijsko zemljišče v zakup tudi za krajši čas. Prav tako da lahko zakupodajalec zemljišča v zakup za krajši čas osebi, ki se po tem zakonu ne šteje za kmeta in v primerih, ko je vložena zahteva za vrnitev nepremičnine v naravi po določbah zakona o denacionalizaciji in zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti.

30. člen

Za zakupna razmerja, ki se sklepajo zaradi posebnih razlogov, kot npr. zaradi odhoda k vojakom ali na začasno delo v tujino, zaradi bolezni in podobno, za čas, dokler ti razlogi trajajo, vendar ne več kot dve leti, določbe tega poglavja ne veljajo, razen določbe o sklenitvi pisne zakupne pogodbe in vpisu v zemljiško knjigo in zemljiški kataster.

31. člen

Zakupna pogodba se podaljša za prvotno dogovorjeno dobo, če najmanj v šestmesečnem roku pred iztekom pogodbe nobena pogodbeni stranka pisno ne odpove pogodbe razen, če se stranki dogovorita drugače.

32. člen

Zakupna pogodba lahko vsak čas sporazumno preneha.

Zakupna pogodba preneha tudi, če zakupno zemljišče v skladu z zakonom preneha biti kmetijsko zemljišče.

33. člen

Zakupodajalec sme od pogodbe odstopiti, če zakupnik:

- ne rabi zemljišča kot dober gospodar;
- obdeluje zakupno zemljišče v nasprotju s sklenjeno pogodbo;
- v nasprotju z zakupno pogodbo daje zakupno zemljišče v podzakup.

34. člen

Če bi zaradi dogodkov, ki jih ob času sklepanja zakupne pogodbe ni bilo mogoče pričakovati, izpolnitev obveznosti postala za eno od strank očitno pretežka ali bi ji povzročila preveliko izgubo, lahko prizadeta stranka zahteva, da se pogodba spremeni ali razveljavi.

Pri presoji, ali je zahteva za spremembo ali razveljavitev zakupne pogodbe utemeljena, je treba upoštevati koristi obeh strank, kakor na primer onemogočanje uvedbe prostorsko-ureditvenih operacij ter bolezni, onemoglost ali drugačno delovno nezmožnost zakupnika.

35. člen

Zakupna pogodba, s katero se zakupnina določi v obliki dela na kmetiji zakupodajalca ali v obliki deleža od pričakovanega pridelka oziroma predvidenega dohodka, je nična.

36. člen

Če zakupnik zasadi trajne nasade brez soglasja zakupodajalca, nima pravice do povračila neamortizirane vrednosti nasadov ob prenehanju zakupne pogodbe.

37. člen

Če zakupna pogodba drugače ne določa, lahko postavi zakupnik na zakupnem zemljišču pomožne objekte za smotno rabo zemljišča.

38. člen

Po prenehanju zakupa ima zakupodajalec pravico do zasajenih trajnih nasadov in zgrajenih objektov ter naprav, zakupniku pa mora plačati njihovo še neamortizirano vrednost, če so bili nasadi oziroma objekti in naprave napravljeni z njegovim soglasjem, če z zakupno pogodbo ni določeno drugače. Na zemljiščih, za katera je sklenjena zakupna pogodba na podlagi 17. člena zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije in 5. člena zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, zakupnik nima pravice, da zahteva plačilo neamortizirane vrednosti trajnih nasadov, če zakupno razmerje preneha na njegovo zahtevo ali zaradi njegove krivde.

Trajni nasadi, objekti in naprave pripadajo zakupodajalcu brez odškodnine, če so bili napravljeni brez njegovega soglasja. Zakupnik ima pravico, da odstrani naprave, pri katerih je to mogoče brez škode.

V. AGRARNE OPERACIJE

1. Skupne določbe

39. člen

Z agrarnimi operacijami se urejajo kmetijska zemljišča oziroma kmetijski prostor zaradi izboljšanja kmetijskih zemljišč oziroma izboljšanja pogojev obdelave.

Agrarne operacije so: medsebojna menjava kmetijskih zemljišč, arondacije, komasacije in melioracije.

40. člen

Pobudo za agrarne operacije dajejo lastniki kmetijskih zemljišč oziroma njihove skupnosti ali druge pravne osebe, po pooblastilu lastnikov kmetijskih zemljišč.

Agrarne operacije se praviloma izvajajo sporazumno med lastniki kmetijskih zemljišč.

Agrarne operacije se lahko izvedejo tudi proti volji lastnikov kmetijskih zemljišč, vendar samo ob pogojih in po postopku, ki jih določa ta zakon.

Lastnikom kmetijskih zemljišč pomaga pri oblikovanju pobude za uvedbo agrarne operacije pri uveljavljanju te pobude in v postopku izvajanja agrarne operacije kmetijska svetovalna služba.

41. člen

Lastniki, zakupniki oziroma drugi uporabniki kmetijskih zemljišč na območju agrarne operacije morajo dovoliti dostop na svoja zemljišča delavcem geodetskih, vodnogospodarskih in drugih organizacij, ki opravljajo dela v zvezi s pripravo in izvajanjem agrarnih operacij in delovanjem ter vzdrževanjem melioracijskih objektov in naprav, ter osebam, ki imajo pravico meriti, snemati, projektirati ali zaznamovati zemljišča in vode, kadar je to potrebno za agrarno operacijo.

Lastniki, zakupniki in drugi uporabniki zemljišč imajo pravico do odškodnine za škodo, povzročeno z deli iz prejšnjega odstavka.

Odločbo o dovolitvi dostopa na zemljišče po prvem odstavku tega člena in o odškodnini iz prejšnjega odstavka izda na zahtevo prizadetega upravna enota. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži njene izvršitve.

42. člen

Upravna enota lahko odredi, da se v primernem roku odstranijo posamezni objekti, ki ovirajo izvedbo agrarnih operacij.

Odločba o odstranitvi se lahko izda šele, ko je odločba o uvedbi agrarne operacije dokončna oziroma, ko začne veljati predpis o uvedbi agrarne operacije.

Odškodnina za odstranjene objekte iz prvega odstavka tega člena, ki jo plačajo tisti, v katerih korist se izvaja agrarna operacija, se odmeri po predpisih o razlastitvi.

43. člen

Če se zaradi izgradnje infrastrukturnih objektov (ceste, vodne akumulacije, kanali in podobno) ali izgradnje stanovanjske in drugačne kompleksne graditve povzroči razdrobljenost kmetijskih zemljišč, težji dostop do njih ali težja obdelava, mora investitor takih objektov plačati stroške za potrebne agrarne operacije.

Potrebne agrarne operacije iz prejšnjega odstavka in obveznost plačila zanje se določijo v lokacijskem dovoljenju oziroma v dovoljenju za gradnjo takega objekta.

44. člen

Vpisi v zemljiško knjigo in geodetska dela v zvezi z agrarnimi operacijami veljajo za nujne.

2. Medsebojna menjava kmetijskih zemljišč

45. člen

Kot medsebojna menjava kmetijskih zemljišč po tem zakonu se šteje menjava, ki se izvaja zaradi racionalnejše rabe kmetijskega zemljišča in če vrednost enega zemljišča ne presega vrednosti drugega zemljišča za več kot 50%.

46. člen

Potrdilo o tem, da gre za medsebojno menjavo kmetijskih zemljišč po prejšnjem členu, izda upravna enota.

Če niso izpolnjeni pogoji za medsebojno menjavo zemljišč po tem zakonu, se izdaja potrdila zavrne z odločbo v upravnem postopku.

3. Arondacija kmetijskih zemljišč

47. člen

Arondacija kmetijskih zemljišč (zaokrožitev) se lahko izvede v korist lastnika kmetijskega zemljišča, če bo zemljišče, ki se bo pripojilo, rabilo za kmetijsko proizvodnjo.

Arondacija se lahko izvede tudi v korist skupnosti na podlagi pogodbe, če gre za skupne pašnike, združeno obnovo ali napravo trajnih nasadov, ali če gre za združeno obdelovanje.

48. člen

Arondacijski upravičenci iz prejšnjega člena lahko vložijo predlog za arondacijo:

- če imajo na zaokroženem območju razdrobljena zemljišča ali če leži v strnjem zemljiškem kompleksu tuje zemljišče;
- če nudijo lastniku za zemljišče, ki naj se pripoji, drugo ustrezno zemljišče enake katastrske kulture in katastrskega razreda ob upoštevanju predhodno usklajenega dejanskega stanja v zemljiškem katastru; če pa takega zemljišča nimajo, pa drugo zemljišče ustrezne velikosti, pri čemer se vrednost ugotovi po predpisani metodologiji iz 24. člena tega zakona ob upoštevanju predhodno usklajenega dejanskega stanja v zemljiškem katastru;
- če izkažejo, da razpolagajo z možnostmi za izvedbo namena, za katerega predlagajo arondacijo.

Ne glede na določbe druge alineje prejšnjega odstavka se lahko izplača denarna odškodnina, če se dotedanji lastnik s tako odškodnino strinja.

49. člen

Predlagatelj arondacije mora navesti namen arondacije, izkazati, da so izpolnjeni pogoji iz 47. in 48. člena tega zakona, izjaviti, da prostovoljna medsebojna menjava kmetijskih zemljišč ni bila dosežena, priložiti predlogu seznam razdrobljenih zemljišč ali zemljišč v strnjem zemljiškem kompleksu, ki naj se arondirajo, seznam zemljišč, ki naj se pripoje, in seznam zemljišč, ki jih predlagatelj arondacije daje v odškodnino za pripojena zemljišča.

Predlagatelj priloži predlogu tudi mnenje kmetijske svetovalne službe o upravičenosti nameravane arondacije.

50. člen

Odškodnina za stavbe, druge objekte ali nasade se določa sporazumno. Če do sporazuma ne pride, se po pravnomočnosti odločbe o arondaciji o tej odškodnini odloči po predpisih o razlastitvi.

51. člen

O predlogu za arondacijo odloča v upravnem postopku upravna enota. Z odločbo o arondaciji upravna enota odloči tudi o pripojitvi zemljišča k zemljišču, ki se arondira, o zemljišču, ki se daje za pripojeno zemljišče, ter o odškodnini, za katero so se stranke sporazumele.

Stroške arondacijskega postopka trpi arondacijski upravičenec.

52. člen

Zemljišče, ki se z arondacijo pripoji, se izroči arondacijskemu upravičencu po pravnomočnosti odločbe o arondaciji.

Prejšnji lastnik ima pravico obdržati pripojeno kmetijsko zemljišče v posesti dokler ne pospravi pridelkov, vendar najdalje do konca tekočega gospodarskega leta.

53. člen

Hipoteke in druga stvarna bremena, ki so vpisana na pripojenem zemljišču arondacijskega upravičenca, razen zemljiških služnosti, če so le-te potrebne, izgubijo pravno veljavnost in se izbrisajo iz zemljiške knjige.

Izbrisano breme se po uradni dolžnosti vknjiži na zemljišču, ki je bilo dano kot odškodnina za pripojeno zemljišče.

Potrebnost zemljiške služnosti iz prvega odstavka tega člena ugotavlja upravna enota. Zoper ta del izreka ni nadaljnje upravne poti, prizadeti pa lahko zahteva v 30 dneh od vročitve odločbe o arondaciji, naj pristojno redno sodišče odloči o potrebnosti zemljiške služnosti.

54. člen

Po pravnomočnosti odločbe o arondaciji lahko prejšnji lastnik pripojenega zemljišča zahteva pri upravni enoti, da razveljavi odločbo o arondaciji:

- če arondacijski upravičenec najpozneje v enem letu po pravnomočnosti odločbe o arondaciji ne začne urejati arondiranih zemljišč;
- če začete ureditve ne konča najpozneje v petih letih od začetka urejanja, ali
- če arondiranih zemljišč v enem letu po pravnomočnosti odločbe o arondaciji ne začne izkoriščati za kmetijsko proizvodnjo, razen v primeru, če je na podlagi upravnega akta ali predpisa bila spremenjena namembnost zemljišča.

Zahtevo iz prejšnjega odstavka lahko prejšnji lastnik vloži v treh mesecih od dneva, ko je za to zvedel, vendar najpozneje v enem letu po poteku rokov iz prejšnjega odstavka.

4. Komasačija

55. člen

Zemljišča na določenem območju se lahko zložijo in ponovno razdelijo med prejšnje lastnike tako, da dobi vsak čimbolj zaokrožena zemljišča (v nadaljnjem besedilu: komasačija).

Predmet komasačije so kmetijska zemljišča, lahko pa tudi gozdovi, nezazidana stavbna in druga zemljišča na komasačijskem območju ter naprave na teh zemljiščih (v nadaljnjem besedilu: komasačijski sklad).

56. člen

Uvedbo komasačijskega postopka lahko predlagajo lastniki zemljišč, v njihovem imenu pa komasačijski odbor, njihova skupnost na podlagi pogodbe, pravna oseba ali lokalna skupnost.

Upravičenci iz prejšnjega odstavka vložijo predlog za uvedbo komasacijskega postopka na upravno enoto.

Predlog za uvedbo komasacijskega postopka se lahko vložijo, če se s komasacijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 odstotkov površin kmetijskih zemljišč na predvidenem komasacijskem območju.

Ne glede na določbe stvarnopravnega zakonika se za posamezno zemljiško parcelo v solastnini šteje, da se lastniki strinjajo z uvedbo komasacije, če odločitev o tem sprejmejo s soglasjem solastnikov, ki imajo v lasti več kot dve tretjini solastniških deležev.

Predlogu za uvedbo komasacijskega postopka je treba priložiti:

- predvidene meje komasacijskega območja;
- predlog celovite idejne zasnove ureditve komasacijskega območja, usklajen z drugimi sočasnimi agrarnimi operacijami;
- predvidena območja ureditve zemljiškega katastra na območju komasacije;
- mnenje kmetijsko svetovalne službe o upravičenosti komasacije z oceno pričakovanih učinkov;
- seznam lastnikov zemljišč s podatki o površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem komasacijskem območju, in s podpisanimi izjavami lastnikov za uvedbo komasacijskega postopka;
- imena članov komasacijskega odbora iz 61. člena tega zakona;
- podatke o firmi in sedežu investitorja komasacije, ki mora biti pravna oseba.

Upravna enota pri pristojnih organih preveri skladnost seznama lastnikov zemljišč in njihovih izjav za uvedbo komasacijskega postopka z lastniškim stanjem v zemljiški knjigi ter skladnost komasacije s prostorskim aktom lokalne skupnosti.

Upravna enota izda odločbo o uvedbi komasacijskega postopka najpozneje v treh mesecih od dneva prejema popolnega predloga za uvedbo komasacijskega postopka.

Odločba o uvedbi komasacije preneha veljati, če se v petih letih po pravnomočnosti ne začne z izvajanjem komasacijskih del.

56.a člen

Kot komasacije po tem zakonu se štejejo tudi komasacije, pri katerih postopki zlozbe in ponovne razdelitve potekajo na podlagi pogodbe o komasaciji, ki jo sklenejo vsi lastniki zemljišč na določenem območju (v nadaljnjem besedilu: pogodbena komasacija).

Za izvajanje pogodbene komasacije morajo lastniki zemljišč pridobiti komasacijsko dovoljenje, ki ga izda upravna enota na podlagi vloge. Vlogi je treba priložiti pogodbo o komasaciji, iz katere morata biti razvidna seznam lastnikov zemljišč s podatki o površinah, ki jih imajo v lasti na območju pogodbene komasacije, ter načrt nove razdelitve zemljišč.

Komasacijsko dovoljenje se izda, če upravna enota ugotovi, da je pogodbena komasacija v skladu s prostorskim aktom lokalne skupnosti in da je seznam lastnikov zemljišč v skladu z lastniškim stanjem v zemljiški knjigi.

57. člen

Komasacija se uvede z odločbo upravne enote.

V odločbi o uvedbi komasacije se lahko določi:

- da se v komasacijski sklad vključijo tudi gozdovi, vodna in druga zemljišča, ki leže znotraj komasacijskega območja oziroma segajo vanj;
- da se v komasacijski sklad ne vključijo posamezni vinogradi, sadovnjaki, hmeljišča in druga zemljišča ali skupine takih zemljišč, če bi vključitev teh ovirala smotrno izvedbo komasacije.

Upravna enota lahko s spremembo ali dopolnitvijo pravnomočne odločbe o uvedbi komasacije naknadno spremeni meje komasacijskega območja, če gre za povečanje oziroma za zmanjšanje do 10% površine komasacijskega območja, če je to potrebno zaradi racionalnejše izvedbe komasacije.

Upravna enota poskrbi, da se uvedba komasacije zaznamuje v zemljiški knjigi in zemljiškem katastru.

58. člen

V komasacijskem postopku ni dovoljena vrnitev v prejšnje stanje in ne obnova postopka.

Če med izvajanjem komasacije nastopijo razmere, ki onemogočajo nadaljnjo komasacijo, lahko upravna enota ustavi komasacijo, če je posestno stanje, ki je bilo v naravi ob uvedbi komasacije, še nespremenjeno.

Stranke v komasacijskem postopku so lastniki zemljišč na komasacijskem območju (v nadaljnjem besedilu: komasacijski udeleženci) in drugi, ki imajo na zemljiščih v komasacijskem skladu stvarne pravice ali kakšen drug na zakon oprt pravni interes.

59. člen

Komasacijski postopek vodi upravna enota.

Upravna enota lahko za opravljanje posameznih opravil v komasacijskem postopku imenuje komasacijsko komisijo. Komasacijsko komisijo sestavlja najmanj pet članov, in sicer predvsem strokovnjaki s pravnega, agronomskega in geodetskega področja ter en komasacijski udeleženec. Predsednik komisije je praviloma diplomirani pravnik s pravosodnim oziroma pravniškim državnim izpitom.

Člani komasacijske komisije imajo položaj uradnih oseb in so lahko pooblaščenici za vodenje komasacijskega postopka in opravljanje drugih dejanj v postopku.

60. člen

Z uvedbo komasacijskega postopka je na komasacijskem območju prepovedana parcelacija zemljišč, graditev in sajenje oziroma odstranjevanje nasadov ter gozdnega drevja, če ni z idejno zasnovo ureditve komasacijskega območja določeno drugače.

Promet z zemljišči je dovoljen do konca razgrnitve elaborata obstoječega stanja zemljišč komasacijskega sklada. Ne glede na fazo komasacije je dovoljen prenos lastništva, če gre za prenos lastništva na Republiko Slovenijo ali lokalno skupnost, za prenos lastništva zaradi izvedbe prostorskega izvedbenega akta ali za prenos zemljišč na komasacijskem območju, ki so v lasti enega ali več lastnikov, na enega dediča.

O spremembah lastništva med komasacijskim postopkom mora sodišče s sklepom o vknjižbi v zemljiško knjigo sproti obveščati upravno enoto, ki vodi komasacijski postopek. O izvedeni parcelaciji med komasacijskim postopkom mora pristojni geodetski organ z odločbo o parcelaciji sproti obveščati upravno enoto, ki vodi komasacijski postopek.

Pogodba, sklenjena v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena, je nična. Lastnik tudi nima pravice do odškodnine za sredstva, vložena v gradnjo, sajenje ali odstranjevanje nasadov in spremembo kulture v nasprotju s prvim odstavkom.

Posledice uvedbe komasacijskega postopka po prvem odstavku tega člena prenehajo s pravnomočnostjo odločbe o ponovni razdelitvi zemljišč. Prav tako prenehajo te posledice v primeru, če se komasacija ne začne izvajati v dveh letih po pravnomočnosti odločbe o uvedbi komasacije.

61. člen

Komasacijski udeleženci pred vložitvijo vloge za uvedbo komasacije izvolijo izmed sebe komasacijski odbor, ki ima naslednje naloge:

- zastopa interese komasacijskih udeležencev;
- pripravlja predloge, ki jih posreduje upravni enoti;
- sodeluje pri pripravi predloga elaborata o vrednotenju in o razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada.

Komasacijski odbor ne sme odločati o pravicah komasacijskih udeležencev.

62. člen

Pri vlaganju zemljišč v komasacijski sklad se upošteva:

- glede lastnine in drugih stvarnih pravic stanje v zemljiški knjigi;
- glede lege, površine, katastrske kulture in katastrskega razreda podatki zemljiškega katastra;
- glede drugih podatkov pa dejansko stanje.

Če se dejansko stanje glede lastninske pravice in drugih stvarnih pravic na zemljiščih, ki se vlagajo v komasacijski sklad, ne ujema s stanjem po zemljiški knjigi, se upošteva dejansko stanje, če to ni sporno. S tem pa ne smejo biti prizadete pravice, ki jih ima kdo na takem kmetijskem zemljišču.

Lastnik zemljišča lahko do razgrnitve elaborata obstoječega stanja zahteva, da se mu na njegove stroške ugotovi dejanska površina zemljišča, ki ga ima v komasacijskem skladu.

63. člen

V postopku komasacije se izdelajo in razgrnejo naslednji elaborati:

- elaborat obstoječega stanja zemljišč na komasacijskem območju;
- elaborat vrednotenja zemljišč na komasacijskem območju;
- idejna zasnova ureditve komasacijskega območja;
- elaborat nove razdelitve zemljišč na komasacijskem območju.

Elaborate iz prvega odstavka tega člena izdelata in operativna geodetska dela izvaja geodetska organizacija, ki ima pooblastilo za izvajanje geodetskih upravnih storitev, z delavci, ki imajo pooblastilo za vodenje upravnega postopka. Geodetsko organizacijo izbere investitor.

Glede načina in postopka razgrnitve elaboratov po tem členu se smiselno uporabljajo ustrezne odločbe zakona o zemljiškem katastru. Kraj, čas in rok razgrnitve elaboratov iz prvega odstavka tega člena določi upravna enota. Rok razgrnitve ne sme biti krajši kot 15 dni. Sklep o razgrnitvi elaboratov se objavi na krajevno običajen način.

Komasacijski udeleženci lahko podajo na elaborate po tem členu pripombe in predloge na sami razgrnitvi, najpozneje pa v osmih dneh po izteku roka razgrnitve. Pripombe in predlogi na razgrnjene elaborate se obravnavajo v postopku pred izdajo odločbe o novi razdelitvi zemljišč, o njih pa se odloči z odločbo o novi razdelitvi zemljišč.

Na zahtevo in na stroške komasacijskega udeleženca se mu v času razgrnitve elaborata nove razdelitve zemljišč na komasacijskem območju v naravi pokažejo njemu namenjena kmetijska zemljišča.

64. člen

Pri razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada dobi komasacijski udeleženec čimbolj zaokroženo zemljišče.

Do komasiranih zemljišč je treba zagotoviti ustrezen dostop.

S komasacijo se ne smejo poslabšati dostopi do zemljišč izven komasacijskega območja.

65. člen

Komasacijski udeleženci dobijo iz komasacijskega sklada zemljišče približno enake skupne vrednosti. Razlika med skupno vrednostjo vloženih in dobljenih zemljišč praviloma ne sme presegati 5% vrednosti in 15% površine, pri tem pa ni všteto zmanjšanje površine po 67. členu tega zakona.

Na območjih, ki so predvidena za trajne nasade, osuševalne, namakalne in druge naprave, se dodelijo zemljišča tudi v skladu s tehničnimi pogoji za tako ureditev zemljišč.

Če dobi komasacijski udeleženec iz komasacijskega sklada zemljišče, ki je večje skupne vrednosti kot zemljišče, ki ga je vložil, mora v denarju vplačati razliko na podračun upravne enote. Če dobi komasacijski udeleženec zemljišče manjše skupne vrednosti, kot je vrednost zemljišča, ki ga je vložil, mu upravna enota v denarju izplača razliko v skladu z vrednostjo, kot je navedena v elaboratu vrednotenja zemljišč. Razliko je treba

plačati v osmih dneh po prejemu odločbe o novi razdelitvi zemljišča. Če se v pritožbenem postopku ugotovi še nadaljnja razlika, se le-ta poravna praviloma v denarju po pravnomočnosti odločbe o novi razdelitvi kmetijskih zemljišč. V tem primeru se vrednost kmetijskega zemljišča, navedena v elaboratu vrednotenja zemljišč, valorizira glede na splošno gibanje cen. Za znesek vplačil iz prvega stavka tega odstavka se zniža obremenitev finančnega načrta upravne enote, vendar največ do višine izplačanih sredstev za ta namen. Če vplačila iz prvega stavka tega odstavka presegajo izplačila, se razlika nakaže na podračun javnofinančnih prihodkov, kot prihodek državnega proračuna. Če izplačila iz drugega stavka tega odstavka presegajo vplačila, razlika bremeni finančni načrt upravne enote.

Vodna zemljišča se iz komasacijskega sklada dodelijo lastnikom, določenim v predpisih o varstvu okolja oziroma o vodah.

66. člen

Pri vrednotenju zemljišč se zemljišča uvrščajo v vrednostne razrede. Vsakemu vrednostnemu razredu se določi vrednost enega kvadratnega metra v cenilnih enotah. Cenilni enoti se določi vrednost v denarju.

Metodo in način vrednotenja ter poravnave razlik predpiše minister, pristojen za kmetijstvo.

67. člen

Če se na komasacijskem območju zaradi celovite ureditve zemljišč zgradijo poti, melioracijski jarki, vetrobranski pasovi ali drugi javni objekti, ki so potrebni za izvedbo komasacije, in se zaradi tega zmanjša skupna površina zemljišč, ali se iz drugih vzrokov poveča skupna površina zemljišč, ki naj se razdelijo med komasacijske udeležence, se dodeli vsakemu komasacijskemu udeležencu sorazmerno z vloženim zemljiščem manjša oziroma večja površina zemljišč.

Določba prvega odstavka tega člena se smiselno uporablja tudi, če se zmanjša oziroma poveča skupna površina zemljišč v komasacijskem skladu zaradi višje sile med komasacijskim postopkom (odnašanje, nasipanje zemlje zaradi spremembe rečnega toka itd.).

68. člen

Služnosti in lastninske omejitve, ki po razdelitvi komasacijskega sklada udeležencu niso več potrebne, prenehajo, ustanovijo pa se nove, če je to potrebno glede na novo razdelitev zemljišč iz komasacijskega sklada.

Služnosti iz prejšnjega odstavka se ustanovijo z odločbo o novi razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada.

69. člen

Hipoteke in druga stvarna bremena, ki so vpisana na zemljišču, ki ga posameznik vloži v komasacijski sklad, se ob razdelitvi komasacijskega sklada po uradni dolžnosti vpišejo na novo dodeljena zemljišča.

70. člen

Najpozneje v šestih mesecih po razgrnitvi elaborata o novi razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada izda upravna enota odločbo o novi razdelitvi zemljišč. Pred izdelavo te odločbe mora upravna enota pridobiti potrditev organa, pristojnega za vodenje zemljiškega katastra, da je elaborat o novi razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada izdelan v skladu s predpisi o zemljiškem katastru, in seznaniti komasacijske udeležence z njim dodeljenimi zemljišči v naravi.

Komasacijski udeleženci morajo prevzeti njim dodeljena in pokazana zemljišča iz komasacijskega sklada v posest in obdelavo takoj po vročitvi odločbe o novi razdelitvi, razen, če je v odločbi naveden poseben rok za prevzem, svoja dosedanja zemljišča pa morajo prepustiti komasacijskim udeležencem, katerim so z odločbo o novi razdelitvi dodeljena.

Šteje se, da je s seznanitvijo komasacijskega udeleženca z dodeljenim zemljiščem v naravi prevzeta začasna posest, ki uživa posestno varstvo po pravilih varstva posesti po zakonu o pravnem postopku.

Pritožba zoper odločbo o razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada ne zadrži njene izvršitve.

Če komasacijski udeleženci v začasno posest dodeljenih zemljišč ne obdelujejo, niso upravičeni do odškodnine zaradi izpada dohodka.

71. člen

V primeru velikega števila udeležencev se lahko posameznemu komasacijskemu udeležencu vroči le tisti del odločbe, ki se nanaša nanj.

Če je v pritožbenem postopku ugotovljeno, da je treba pritožbi ugoditi, se lahko spremeni tudi tisti del izreka odločbe, ki se ne nanaša na pritožnika.

Komasacijski udeleženci postanejo lastniki zemljišč z vpisom pravnomočne odločbe o novi razdelitvi zemljišč v zemljiško knjigo.

72. člen

O pritožbah na odločbe o novi razdelitvi zemljišč odloča ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Odločbo na drugi stopnji je treba izdati najpozneje v šestih mesecih po prejemu pritožbe s spisi.

Reševanje pritožb in reševanje upravnih sporov v zvezi s komasacijskim postopkom se šteje za nujno.

Ob reševanju pritožb lahko organ druge stopnje s posebnim sklepom razdruži odločbo o novi razdelitvi zemljišč v dva ali več delov tako, da izloči v posebno obravnavanje tisti del komasacijskega območja, na katerega se nanašajo vložene pritožbe, za ostali del odločbe o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega območja pa ugotovi njeno pravnomočnost.

73. člen

Sredstva za komasacijo zagotavljajo:

- lastniki zemljišč s komasacijskega območja;
- občina iz proračuna;
- Republika Slovenija iz proračuna;
- iz drugih virov.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena, krije stroške za komasacijo v skladu s 43. členom tega zakona investitor infrastrukturnega objekta, ki z gradnjo tega objekta povzroči razdrobitev zemljišč in s tem poslabša pogoje za kmetijsko proizvodnjo.

74. člen

Investitor komasacije, ki sklepa pogodbo za izvajanje komasacij, ima proti komasacijskim udeležencem regresno pravico za vse stroške, ki jih morajo plačati ti udeleženci. Investitor mora zagotoviti sredstva za izvedbo vseh komasacijskih del vključno za stroške vpisa nove razdelitve zemljišč iz komasacijskega sklada v zemljiško knjigo in zemljiški kataster.

75. člen

Zemljišča, ki so bila komasirana, se lahko delijo le, če se z delitvijo ne poslabša stanje, ki je bilo doseženo s komasacijo.

76. člen

Podrobnejše predpise o izvajanju komasacij izda minister, pristojen za kmetijstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za geodetske zadeve.

5. Melioracije

77. člen

Melioracije po tem zakonu so osuševanje, namakanje in agromelioracije.

5.1 Agromelioracije

78. člen

Agromelioracije obsegajo ukrepe, ki izboljšujejo fizikalne, kemijske in biološke lastnosti tal ter izboljšujejo dostop na kmetijsko zemljišče. Agromelioracije obsegajo ukrepe izravnave zemljišč, krčitev grmovja in dreves, nasipavanje rodovitne zemlje, odstranitve kamnitih osamelcev, ureditve poljskih poti, izdelave in razgradnje teras, ureditve gorskih in kraških pašnikov, ureditve manjših odvodnjavanj, apnenja in založnega gnojenja.

Agromelioracije se delijo na:

- zahtevne in
- nezahtevne.

Zahtevne agromelioracije so:

- a) izdelava in razgradnja teras,
- b) ureditev manjših odvodnjavanj,
- c) ureditev novih poljskih poti,
- č) agromelioracije, katerih del je vnos:
 - zemeljskega izkopa, ki ne izhaja iz območja predlagane agromelioracije, razen če gre za rodovitno zemljo ali
 - umetno pripravljene zemljine.

Nezahtevne agromelioracije so:

- a) izravnava zemljišča,
- b) krčitev grmovja in dreves,
- c) izravnava mikrodepresij na njihovih površinah,
- č) nasipavanje rodovitne zemlje,
- d) odstranitev kamnitih osamelcev,
- e) ureditev obstoječih poljskih poti,
- f) ureditev gorskih in kraških pašnikov,
- g) apnenje in
- h) založno gnojenje.

Za agromelioracije iz prejšnjega odstavka ni potrebno pridobiti odločbe o uvedbi agromelioracije.

Sanacija odlagališč in posledic izkoriščanja mineralnih surovin se ne štejeta za agromelioracijo po tem zakonu.

79. člen

Predlog za uvedbo zahtevne agromelioracije lahko vložijo lastniki kmetijskih zemljišč oziroma fizične ali pravne osebe, ki jih pooblastijo lastniki zemljišč na predvidenem območju zahtevne agromelioracije, in imajo v lasti več kot štiri petine površin kmetijskih zemljišč s predvidenega agromelioracijskega območja. Predlog za uvedbo zahtevne agromelioracije se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo.

Pooblastila iz prejšnjega odstavka morajo biti upravno overjena.

Ne glede na določbe stvarnopravnega zakonika se za posamezno zemljiško parcelo v solastnini šteje, da se lastniki strinjajo z uvedbo agromelioracije, če odločitev o tem sprejmejo s soglasjem solastnikov, ki imajo v lasti več kot dve tretjini solastniških deležev.

Predlogu za uvedbo zahtevne agromelioracije je treba priložiti:

- mejo območja zahtevne agromelioracije, vrisano na katastrskem načrtu Geodetske uprave Republike Slovenije z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine (v merilu 1:2500 ali 1:5000). Iz grafične priloge mora biti razvidno, kateri lastniki so podali soglasje o uvedbi zahtevne agromelioracije;
- potrdilo lokalne skupnosti, da predlagana zahtevna agromelioracija ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti;
- seznam lastnikov zemljišč s podatki o površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem območju zahtevne agromelioracije in upravno overjene izjave lastnikov, ki se strinjajo z uvedbo zahtevne agromelioracije;
- popis in načrt agromelioracijskih del, ki ga potrdi javna služba kmetijskega svetovanja;
- predviden datum zaključka agromelioracijskih del, ki ne sme biti daljši od dveh let od datuma pravnomočnosti odločbe o uvedbi zahtevne agromelioracije;
- predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba zahtevne agromelioracije na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih;
- okoljevarstveno dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, če gre za zahtevno agromelioracijo iz točke č) tretjega odstavka prejšnjega člena.

Soglasja ali dovoljenja iz prejšnjega odstavka so sestavni del predloga za uvedbo zahtevne agromelioracije. Če predlagatelj teh soglasij ne pridobi, se vloga zavrne.

80. člen

Zahtevna agromelioracija se uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, iz katere so razvidni:

- meja območja zahtevne agromelioracije;
- katastrske občine in parcelne številke, na katerih se uvede zahtevna agromelioracija;
- predvidena agromelioracijska dela in
- predviden datum zaključka agromelioracijskih del.

Načrt agromelioracijskih del je sestavni del odločbe o uvedbi zahtevne agromelioracije in je na vpogled strankam v postopku pri pristojnem organu.

Odločba o uvedbi zahtevne agromelioracije se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju zahtevne agromelioracije. Če lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo zahtevne agromelioracije pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi zahtevne agromelioracije vroči tudi njej.

81. člen

Predlog za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju lahko vložijo lastniki kmetijskih zemljišč oziroma fizične ali pravne osebe, ki jih pooblastijo lastniki zemljišč na predvidenem območju agromelioraciji, in imajo v lasti več kot dve tretjini površin kmetijskih zemljišč s predvidenega agromelioracijskega območja. Predlog za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo.

Pooblastila iz prejšnjega odstavka morajo biti upravno overjena.

Predmet agromelioracij na komasacijskem območju so kmetijska zemljišča, lahko pa tudi gozdovi, nezazidana stavbna in druga zemljišča.

Površina agromelioracijskega območja je enaka površini območja komasacije.

Ne glede na zahtevnost agromelioracije je potrebno odločbo o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju pridobiti za vse ukrepe, ki izboljšujejo fizikalne, kemijske in biološke lastnosti tal ter izboljšujejo dostop na zemljišče.

Ne glede na določbe stvarnopravnega zakonika se za posamezno zemljiško parcelo v solastnini šteje, da se lastniki strinjajo z uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju, če odločitev o tem sprejmejo s soglasjem solastnikov, ki imajo v lasti več kot dve tretjini solastniških deležev.

Predlogu za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju je treba priložiti:

- pravnomočno odločbo o uvedbi komasacijskega postopka oziroma potrdilo pristojne upravne enote, da so vse odločbe o razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada vročene oziroma pravnomočno odločbo o razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada;
- predlog idejne zasnove ureditve komasacijskega območja ali sklep o potrditvi idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka. Iz predloga idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka oziroma potrjene idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka mora biti razvidno, katera agromelioracijska dela so na komasacijskem območju predvidena, v kakšnih količinah in na katerih lokacijah;

- meja območja agromelioracije na komasacijskem območju, vrisano na katastrskem načrtu Geodetske uprave Republike Slovenije z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine (v merilu 1:2500 ali 1:5000). Iz grafične priloge mora biti razvidno, kateri lastniki so podali soglasje o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju;
- potrdilo lokalne skupnosti, da predlagana agromelioracija na komasacijskem območju ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti;
- seznam lastnikov zemljišč s podatki o površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem območju agromelioracije na komasacijskem območju in upravno overjene izjave lastnikov, ki se strinjajo z uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju;
- predviden datum zaključka agromelioracijskih del, ki ne sme biti daljši od petih let od datuma pravnomočnosti odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju;
- predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba agromelioracije na območjih varovanih in omejitih po posebnih predpisih;
- okoljevarstveno dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, če gre za nasipavanje kmetijskih zemljišč z zemeljskim izkopom, ki ne izhaja iz območja predlagane agromelioracije na komasacijskem območju.

Soglasja ali dovoljenja iz prejšnjega odstavka so sestavni del predloga za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju. Če predlagatelj teh soglasij ne pridobi, se vloga zavrne.

Če se agromelioracija uvede na območju, kjer se izvaja komasacijski postopek, pri katerem je bila odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada že vročena vsem komasacijskim udeležencem, se soglasja za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju pridobivajo od lastnikov zemljišč, kot to izkazuje odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada. Če je v teh primerih treba za izvedbo agromelioracije pridobiti tudi dovoljenje za gradnjo na podlagi predpisa, ki ureja graditev objektov, se to izda na zemljiškokatastrsko stanje parcel, kot to izkazuje odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada. Tudi odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju se v teh primerih izda na zemljiškokatastrsko stanje parcel, kot to izkazuje odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada.

Agromelioracija na komasacijskem območju se uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, iz katere so razvidni:

- meja območja agromelioracije na komasacijskem območju;
- površina območja agromelioracije;
- katastrske občine in parcelne številke, na katerih se uvede agromelioracija;
- predvidena agromelioracijska dela, njihova površina in lokacija, kot je razvidno iz predloga celovite idejne zasnove ureditve komasacijskega območja oziroma potrjene idejne zasnove ureditve komasacijskega območja in
- predviden datum zaključka agromelioracijskih del.

Odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju agromelioracije. Če lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju vroči tudi njej.

5.2 Osuševanje

82. člen

Osuševalni sistem je skup naprav za urejanje in vzdrževanje talnega vodnega režima.

Izgradnja novih osuševalnih sistemov ni dopustna.

83. člen

Osuševalni sistem se ukine:

- če osuševanje na območju osuševalnega sistema zaradi spremembe talnega vodnega režima ni več potrebno ali
- če je osuševalni sistem v tako slabem stanju, da vzdrževanje osuševalnega sistema ni več ekonomsko upravičeno ali
- če se z ukinitvijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin kmetijskih zemljišč na območju osuševalnega sistema.

V primerih iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, odloči z odločbo na podlagi vloge izvajalca javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranem v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, ali osuševalnega društva. Vlogi je potrebno priložiti dokazilo, da osuševalni sistem izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka tega člena.

Na podlagi pravnomočne odločbe se osuševalni sistem izbriše iz evidence melioracijskih sistemov in naprav, ki se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo.

84. člen

Lastniki kmetijskih zemljišč na območju osuševalnega sistema lahko zaradi sodelovanja pri rednem in investicijskem vzdrževanju osuševalnega sistema, ustanovijo osuševalno društvo v skladu s tem zakonom in v skladu s predpisi, ki urejajo društva.

Osuševalno društvo usklajuje in zastopa interese lastnikov kmetijskih zemljišč na območju osuševalnega sistema.

Lastniki zemljišč na območju osuševalnega sistema skličejo ustanovni zbor, na katerem morajo biti prisotni lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč. Sklep o ustanovitvi, temeljni akti osuševalnega društva ter izvoljeni zastopnik morajo biti sprejeti s soglasjem prisotnih lastnikov zemljišč, ki imajo v lasti več kot četrtino površin zemljišč na območju osuševalnega sistema.

85. člen

Osuševalni sistemi so predmet javne službe upravljanja in vzdrževanja v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo.

Ne glede na prejšnji odstavek se vzdrževanje osuševalnih sistemov lahko prenese na osuševalno društvo, občino ali drugo pravno osebo, in sicer s:

- pogodbo med izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, ter osuševalnim društvom, če se vzdrževanje prenese na osuševalno društvo ali
- pogodbo med izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, ter občino ali drugo pravno osebo, če se vzdrževanje prenese na občino ali drugo pravno osebo. Če je ustanovljeno osuševalno društvo, je podpisnik pogodbe tudi osuševalno društvo.

Pogodba iz prejšnjega odstavka se lahko sklene za dobo najmanj treh let in ne več kot pet let. Priloga pogodbe je program rednega in investicijskega vzdrževanja osuševalnega sistema za čas trajanja pogodbe.

Osuševalno društvo, občina ali druga pravna oseba mora izvajalcu javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, vsako leto do najkasneje 15. januarja posredovati poročilo o vzdrževanju osuševalnega sistema za preteklo leto. Izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbran v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, izvaja nadzor nad izvedbo vzdrževalnih del.

Osuševalni sistemi, za katere je podpisana pogodba o vzdrževanju osuševalnih sistemov v skladu z drugim odstavkom tega člena, niso predmet odmere nadomestila za kritje stroškov za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov po 86. členu tega zakona.

86. člen

Sredstva za kritje stroškov rednega in investicijskega vzdrževanja osuševalnih sistemov zagotavljajo lastniki zemljišč, na katerih so zgrajeni osuševalni sistemi, v sorazmerju z osuševalno površino.

Podlaga za določitev višine obveznosti na hektar so programi rednega in investicijskega vzdrževanja osuševalnih sistemov. Višino obveznosti na predlog izvajalca javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranega v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, predpiše minister, pristojen za kmetijstvo.

Programe rednega in investicijskega vzdrževanja osuševalnih sistemov, pripravi izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbran v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, do 15. decembra predhodnega leta na davčni organ posreduje podatke o katastrskih občinah, parcelnih številkah in njihovih deležih, ki so vključene v osuševalne sisteme, za katere minister, pristojen za kmetijstvo, izda predpis v skladu s prvim odstavkom tega člena. Podatki morajo biti zajeti na dan 30. junij predhodnega leta. Geodetska uprava Republike Slovenije mora davčnemu organu do 15. decembra predhodnega leta, posredovati podatke o vseh osebah, ki so bile na dan 30. junija predhodnega leta v zemljiški knjigi oziroma zemljiškem katastru vpisane kot lastniki ali zakupniki na posameznem osuševalnem sistemu.

Pristojni davčni organ na podlagi predpisa iz prvega odstavka tega člena in na podlagi podatkov iz tretjega odstavka tega člena izda odločbo o višini stroškov za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov za posameznega lastnika za tekoče leto, in sicer najkasneje do 31. decembra predhodnega leta. Sredstva v ta namen se zbirajo na posebnem proračunskem skladu. S proračunskim skladom do preklica upravlja in razpolaga ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Stroški za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov se odmerijo, če presegajo 3 eure.

V kolikor se sredstva za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov v tekočem proračunskem letu ne porabijo, se prenesejo v naslednje proračunsko leto.

Glede vprašanj postopka in pristojnosti davčnega organa, ki niso določena s tem členom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

Če dajo lastniki kmetijska zemljišča v zakup, je zavezanec za plačilo stroškov po tem členu zakupnik.

5.3 Namakanje

87. člen

Namakalni sistem je skup naprav za zagotovitev vode, njeno distribucijo in rabo z namenom zagotoviti rastlinam zadostno količino vode v tleh. Kot namakalni sistemi se štejejo tudi oroševalni sistemi za protislansko zaščito.

Namakalni sistem je sestavljen iz odvzemnega objekta, dovodnega omrežja in namakalne opreme.

Vodni vir je vodotok, podtalnica ali vodni zadrževalnik.

Odvzemni objekt je črpališče na vodnem viru, vodnjak ali objekt za odvzem vode iz akumulacije.

Dovodno omrežje sestavlja oprema za dovod vode od vodnega vira do posamezne parcele vključno s hidrantom.

Odvzemni objekt in dovodno omrežje se lahko zgradi tudi na nekmetijski namenski rabi, če to ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti.

Namakalna oprema je omrežje s pripadajočo opremo za razvod vode po parcelah, ki se namakajo oziroma se na njih preprečuje zmrzal. Namakalna oprema je last uporabnikov namakalnega sistema.

Namakalni sistemi se delijo na:

- javne namakalne sisteme, ki so v lasti občin (v nadaljnjem besedilu: javni namakalni sistem);
- javne namakalne sisteme, ki so v lasti Republike Slovenije, in so predmet javne službe upravljanja in vzdrževanja, v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: državni namakalni sistem);
- zasebne namakalne sisteme, ki so v lasti fizičnih ali pravnih oseb.

88. člen

Uvedbo namakalnega sistema lahko predlagajo:

- javne namakalne sisteme: občine;
- zasebne namakalne sisteme: lastniki kmetijskih zemljišč ali fizične ali pravne osebe, ki jih pooblastijo lastniki zemljišč na predvidenem namakalnem območju. Pooblastila morajo biti upravno overjena.

89. člen

Predlog za uvedbo namakalnega sistema se vložijo pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo.

Predlog za uvedbo javnega namakalnega sistema se lahko vložijo, če se z uvedbo javnega namakalnega sistema strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot štiri petine površin kmetijskih zemljišč s predvidenega namakalnega območja.

Predlog za uvedbo zasebnega namakalnega sistema se lahko vložijo, če se z uvedbo zasebnega namakalnega sistema strinjajo vsi lastniki kmetijskih zemljišč s predvidenega namakalnega območja.

Ne glede na določbe stvarnopravnega zakonika se za posamezno zemljiško parcelo v solastnini šteje, da se lastniki strinjajo z uvedbo namakalnega sistema, če odločitev o tem sprejmejo s soglasjem solastnikov, ki imajo v lasti več kot dve tretjini solastniških deležev.

Predlogu za uvedbo javnega namakalnega sistema je treba priložiti:

- grafično prilogo, vrisano na katastrskem načrtu Geodetske uprave Republike Slovenije z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine (v merilu 1:2500 ali 1:5000), iz katere mora biti razvidna meja območja javnega namakalnega sistema. Iz grafične priloge mora biti razvidno tudi, kateri lastniki so podpisali pogodbo o uvedbi javnega namakalnega sistema, in parcele lastnikov kmetijskih zemljišč, ki so želeli

podpisati pogodbo o uvedbi namakalnega sistema, pa niso del predvidenega območja uvedbe namakalnega sistema zaradi razlogov iz sedmega odstavka tega člena;

- potrdilo lokalne skupnosti, da predlagani javni namakalni sistem ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti;
- seznam lastnikov zemljišč s podatki o površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem namakalnem območju;
- pogodbo med lastnikom kmetijskega zemljišča na predvidenem namakalnem območju in občino, s katero se lastnik kmetijskega zemljišča na predvidenem namakalnem območju strinja z uvedbo in zavezuje, da bo najkasneje v štirih letih po izgradnji javnega namakalnega sistema javni namakalni sistem začel uporabljati in da bo kril stroške iz 93. člena tega zakona, ki bodo v zvezi z uporabo javnega namakalnega sistema nastali (v nadaljnjem besedilu: pogodba o namakanju) v sorazmerju s površino, ki je opredeljena v pogodbi o namakanju. Podpisana pogodba o namakanju velja tudi za vse pravne naslednike obeh pogodbenih strank. V primerih, da je kmetijsko zemljišče dano v zakup, je podpisnik pogodbe o namakanju tudi zakupnik;
- investicijski program ali dokument identifikacije investicijskega projekta, ki mora biti izdelan v skladu s predpisi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ;
- predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba namakanja na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih.

Meja območja javnega namakalnega sistema mora biti določena tako, da mejo predvidenega namakalnega območja iz prve alineje prejšnjega odstavka tega člena, tvori sklenjen pas kmetijskih zemljišč, katerih lastniki so podpisali pogodbo o namakanju, v okviru razpoložljivega vodnega vira oziroma finančnih sredstev občine.

V kolikor vodni vir oziroma finančna sredstva občine ne omogočajo namakanja vseh kmetijskih zemljišč, katerih lastniki bi želeli podpisati pogodbo o namakanju, imajo prednost lastniki tistih kmetijskih zemljišč, katerih predvideni ekonomski donos je večji.

Če območje javnega namakalnega sistema meji na nekmetijsko namensko rabo, sega meja območja javnega namakalnega sistema do nekmetijske namenske rabe, razen če gre za cesto.

Predlogu za uvedbo zasebnega namakalnega sistema je treba priložiti:

- grafično prilogo, vrisano na katastrskem načrtu Geodetske uprave Republike Slovenije z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi števkami ter navedbo katastrske občine (v merilu 1:2500 ali 1:5000), iz katere mora biti razvidna meja območja zasebnega namakalnega sistema;
- potrdilo lokalne skupnosti, da predlagani zasebni namakalni sistem ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti;
- seznam lastnikov zemljišč s podatki o površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem namakalnem območju in upravno overjene izjave lastnikov, ki se strinjajo z uvedbo zasebnega namakalnega sistema;
- predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba namakanja na območjih varovanj in omejitev po posebnih predpisih.

Soglasja ali dovoljenja iz petega in devetega odstavka tega člena so sestavni del predloga za uvedbo namakalnega sistema. Če predlagatelj teh soglasij ne pridobi, se vloga zavrne.

90. člen

Lastniki kmetijskih zemljišč, ki ne ležijo znotraj meje območja javnega namakalnega sistema, in tisti lastniki, ki niso podali soglasja za uvedbo javnega namakalnega sistema, in ležijo znotraj meje območja javnega namakalnega sistema, se na javni namakalni sistem lahko priključijo, če se z njihovo priključitvijo ohranjajo dosežene hidravlične značilnosti namakalnega sistema. V primeru spremembe območja javnega namakalnega sistema, lastnik zemljišča, na katerem se javni namakalni sistem uvede, podpiše pogodbo o namakanju. O spremembi območja javnega namakalnega sistema na podlagi vloge lastnika javnega namakalnega sistema odloči ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Stroške priključitve na javni namakalni sistem nosijo lastniki kmetijskih zemljišč, ki se javnemu namakalnemu sistemu priključijo.

Območje zasebnega namakalnega sistema se lahko razširi ali zmanjša, če se s tem strinjata lastnik zasebnega namakalnega sistema in lastnik kmetijskega zemljišča, ki je predmet spremembe. Vloga za spremembo območja zasebnega namakalnega sistema se vložijo na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. O spremembi območja zasebnega namakalnega sistema odloči ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Javni ali državni namakalni sistem se lahko ukine:

- če preneha vodno dovoljenje, v skladu z zakonom, ki ureja vode, novega pa ni mogoče pridobiti, ali
- če se spremenijo ekonomske tržne razmere in namakalni sistem ni več ekonomsko upravičen ali
- če se z ukinitvijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin kmetijskih zemljišč na območju javnega ali državnega namakalnega sistema.

Zasebni namakalni sistem se lahko ukine na pobudo lastnika zasebnega namakalnega sistema.

V primerih iz tretjega in četrtega odstavka tega člena ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, odloči z odločbo na podlagi vloge lastnika ali izvajalca javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranem v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva.

Na podlagi pravnomočne odločbe iz prejšnjega odstavka tega člena se namakalni sistem izbriše iz evidence melioracijskih sistemov in naprav, ki se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo.

91. člen

Namakalni sistem se uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, iz katere so razvidni:

- meja območja namakalnega sistema;
- katastrske občine in parcelne številke, na katerih se uvede namakalni sistem.

Odločba o uvedbi javnega namakalnega sistema se vroči vlagatelju in vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na namakalnem območju.

Odločba o uvedbi zasebnega namakalnega sistema se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju zasebnega namakalnega sistema. Če lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo zasebnega namakalnega sistema pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi zasebnega namakalnega sistema vroči tudi njej.

Odločba o uvedbi namakanja preneha veljati, če se v petih letih po pravnomočnosti ne začne z izvajanjem del za izgradnjo namakalnega sistema.

Namakalnega sistema na območju, kjer je že uveden drug namakalni sistem, ni možno uvesti.

Javni namakalni sistem se šteje kot javna korist.

Občina lahko uvede postopek za pridobitev služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist v skladu s tem zakonom in v skladu s predpisi o razlastitvi.

92. člen

Vlagatelj na podlagi pravnomočne odločbe o uvedbi namakalnega sistema poskrbi za zaznambo uvedbe namakalnega sistema v Zemljiški knjigi v roku dveh mesecev po pravnomočnosti odločbe.

Vlagatelj sklep o zaznambi uvedbe namakalnega sistema posreduje na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

93. člen

Za upravljanje, vzdrževanje in delovanje javnih namakalnih sistemov je pristojna občina ali druga pravna oseba, ki jo občina izbere po predpisih o javnem naročanju.

Lastniki kmetijskih zemljišč na namakalnem območju, ki so podpisali pogodbo o namakanju, so dolžni plačevati stroške uporabe javnega namakalnega sistema v sorazmerju s površino, ki je opredeljena v pogodbi o namakanju.

Strošek uporabe javnega namakalnega sistema vključuje zlasti:

- stroške rednega in investicijskega vzdrževanja;
- zavarovanje javnega namakalnega sistema;
- stroške dela;
- stroške energije, ki je potrebna za delovanje sistema (elektrika, nafta, zemeljski plin, ipd.) in
- plačilo za vodno pravico in vodno povračilo v skladu s predpisi, ki urejajo vode.

Občina lahko za financiranje investicijskega vzdrževanja ali tehnološke posodobitve javnega namakalnega sistema pridobi tudi druga sredstva.

94. člen

Lastniki kmetijskih zemljišč na območju namakalnega sistema zaradi sodelovanja pri predlaganju, izvajanju, delovanju in vzdrževanju namakalnega sistema, lahko ustanovijo namakalno društvo v skladu s tem zakonom in v skladu s predpisi, ki urejajo društva.

Namakalno društvo usklajuje in zastopa interese lastnikov kmetijskih zemljišč na območju namakalnega sistema.

Lastniki zemljišč na območju namakalnega sistema skličejo ustanovni zbor, na katerem morajo biti prisotni lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč. Sklep o ustanovitvi, temeljni akti namakalnega društva ter izvoljeni zastopnik morajo biti sprejeti s soglasjem prisotnih lastnikov zemljišč, ki imajo v lasti več kot četrtno površin zemljišč na območju namakalnega sistema.

95. člen

Državni namakalni sistemi so predmet javne službe upravljanja in vzdrževanja v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo.

Vzdrževanje državnih namakalnih sistemov se lahko prenese na namakalno društvo, občino ali drugo pravno osebo, in sicer s:

- pogodbo med izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, ter namakalnim društvom, če se vzdrževanje prenese na namakalno društvo ali
- pogodbo med izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, ter občino ali drugo pravno osebo, če se vzdrževanje prenese na občino ali drugo pravno osebo. Če je ustanovljeno namakalno društvo, je podpisnik pogodbe tudi namakalno društvo.

Pogodba iz prejšnjega odstavka se lahko sklene za dobo najmanj treh let in ne več kot pet let. Priloga pogodbe je program delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnega namakalnega sistema za čas trajanja pogodbe.

Namakalno društvo, občina ali druga pravna oseba mora izvajalcu javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranemu v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, vsako leto do najkasneje 15. januarja posredovati poročilo o vzdrževanju namakalnega sistema za preteklo leto. Izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbran v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, izvaja nadzor nad izvedbo vzdrževalnih del.

Državni namakalni sistemi, za katere je podpisana pogodba o vzdrževanju državnih namakalnih sistemov v skladu z drugim odstavkom tega člena, niso predmet odmere nadomestila za kritje stroškov za delovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih sistemov po 96. členu tega zakona.

96. člen

Sredstva za kritje stroškov delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnih namakalnih sistemov zagotavljajo tisti lastniki zemljišč, ki imajo z izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, podpisano pogodbo o namakanju, in sicer v sorazmerju z namakano površino.

S pogodbo o namakanju iz prejšnjega odstavka se lastnik zemljišča zaveže, da bo državni namakalni sistem uporabljal in kril stroške iz prvega odstavka tega člena v sorazmerju z namakano površino.

Podlaga za določitev višine obveznosti na hektar so programi delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnih namakalnih sistemov. Višino obveznosti na predlog izvajalca javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranega v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, predpiše minister, pristojen za kmetijstvo.

Programi delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnih namakalnih sistemov, pripravi izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbran v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, do 15. decembra predhodnega leta na davčni organ posreduje podatke o katastrskih občinah, parcelnih številkah in njihovih deležih, za katere so lastniki z izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, podpisali pogodbo o namakanju, in so vključene v državne namakalne sisteme, za katere minister, pristojen za kmetijstvo, izda predpis v skladu s tretjim odstavkom tega člena. Podatki morajo biti zajeti na dan 30. junij predhodnega leta.

Geodetska uprava Republike Slovenije mora davčnemu organu do 15. decembra predhodnega leta, posredovati podatke o vseh osebah, ki so bile na dan 30. junija predhodnega leta v zemljiški knjigi oziroma zemljiškem katastru vpisane kot lastniki ali zakupniki na posameznem državnem namakalnem sistemu, in za katere imajo z izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, podpisano pogodbo o namakanju.

Pristojni davčni organ na podlagi predpisa iz tretjega odstavka tega člena in na podlagi podatkov iz petega in šestega odstavka tega člena izda odločbo o višini stroškov za delovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje

državnih namakalnih sistemov za posameznega lastnika za tekoče leto, in sicer najkasneje do 31. decembra predhodnega leta. Sredstva v ta namen se zbirajo na posebnem proračunskem skladu. S proračunskim skladom do preklica upravlja in razpolaga ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Stroški za delovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih sistemov se odmerijo, če presegajo 3 eure.

V kolikor se sredstva za delovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih sistemov v tekočem proračunskem letu ne porabijo, se lahko prenesejo v naslednje proračunsko leto.

Glede vprašanj postopka in pristojnosti davčnega organa, ki niso določena s tem členom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

Če dajo lastniki kmetijska zemljišča v zakup, je zavezanec za plačilo stroškov po tem členu zakupnik.

97. člen (se črta)

98. člen (se črta)

VI. SKUPNI PAŠNIKI

99. člen

Skupni pašniki so kmetijska zemljišča (pašniki, košenice, senožeti, ledine, planine, nekultivirana zemljišča pa tudi kultivirana zemljišča in slabši gozdovi, v katerih je paša po zakonu dovoljena) različnih lastnikov, združena v kompleks, namenjena za skupno pašo živine pašnih interesentov na posameznem območju, ter poslopja in naprave na teh zemljiščih.

Pašni interesenti po tem zakonu so člani agrarnih ponovno vzpostavljenih skupnosti in lastniki živine – fizične in pravne osebe, katerih obstoj in delovanje je pomembno povezano z rabo skupnih pašnikov kot dopolnilne krmne osnove.

Občina in Republika Slovenija omogočata na zemljiščih v svoji lasti, vključenih v skupni pašnik, skupno pašo pašnim interesentom z območja, ki mu je skupni pašnik namenjen, glede na zmogljivost zemljišč, ki jih imata v skupnem pašniku.

100. člen

Območje skupnega pašnika in območja, ki jim je skupni pašnik namenjen, določi upravna enota po predhodnem mnenju kmetijske svetovalne službe.

Pri določitvi skupnega pašnika je treba upoštevati:

- pravice članov agrarnih skupnosti, pridobljenih na podlagi vračanja odvzetega premoženja;
- pašne potrebe tistega območja, s katerega se je doslej pasla živina na teh zemljiščih;
- njivsko in travniško krmno osnovo pašnih interesentov, ki niso prvotni člani agrarne skupnosti na območju, ki mu je skupni pašnik namenjen, lego, oblikovitost in druge naravne lastnosti tal, predvideni razvoj živinoreje in gozdarstva ter vodnogospodarske razmere.

Pri določanju skupnega pašnika in območja, ki mu je namenjen, je treba omogočiti sodelovanje članom ponovno vzpostavljenih agrarnih skupnosti in drugim pašnim interesentom.

Upravna enota vodi register skupnih pašnikov, ki je povezan z bazo podatkov zemljiškega katastra.

Vsebinsko, način vodenja in namembnost registra skupnih pašnikov predpiše minister, pristojen za kmetijstvo.

101. člen

Skupni pašnik uporabljajo pašni interesenti, združeni v pašne, agrarne ali druge podobne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: pašne skupnosti), ki se ustanovijo s pogodbo. V tej pogodbi in v pravilih pašne skupnosti se uredijo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti v zvezi s skupnim pašnikom. K pogodbi je treba pridobiti soglasje upravne enote in overitev podpisov pri notarju.

Za uporabo skupnega pašnika sprejme pašna skupnost pašni red, ki določa pravila rabe skupnega pašnika, in je obvezen za vse pašne interesente. K pašnemu redu je treba pridobiti soglasje upravne enote.

Pašna skupnost mora v okviru možnosti skupnega pašnika zagotoviti pašne pravice tudi drugim pašnim interesentom. Ti pašni interesenti lahko postanejo člani skupnosti po pogojih in na način, določen z akti te skupnosti, lahko pa imajo zgolj pravico do paše na skupnih pašnikih.

Pašne skupnosti, ki uporabljajo skupni pašnik, se vpišejo v register agrarnih skupnosti pri upravni enoti, ki ga ta vodi v skladu s predpisi o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti in vračilu njihovega premoženja in pravic.

102. člen

Pravica do paše in druge s pašo povezane pravice nekdanjih in ponovno vzpostavljenih agrarnih skupnosti (pravica do gonje živine, napajanja in podobno) na tujem svetu pripadajo skupnemu pašniku, če so mu potrebne. Če take pravice za skupni pašnik niso več potrebne, se odpravijo.

103. člen

S skupnim pašnikom se mora gospodariti tako, da se prepreči spreminjanje okolja in uničevanje, izpiranje ter zakraševanje tal, da uporaba ne presega zmogljivosti, ter da se zemljišča in naprave na skupnem pašniku redno vzdržujejo in izboljšujejo (gnojenje, čiščenje, trebljenje, vzdrževanje stavb in poti ter podobno).

Na zemljiščih skupnega pašnika je prepovedano postavljati nova poslopja za individualno rabo, razen če se s tem strinja pašna skupnost in je to predvideno v planskih aktih Republike Slovenije ali lokalne skupnosti.

Uporaba doslej zgrajenih objektov in naprav na skupnem pašniku je dovoljena pašnim interesentom. Uporaba teh objektov in naprav za nekmetske namene je možna le s soglasjem pašne skupnosti in če je tak namen v skladu s planskimi akti občine. Dovoljenje za uporabo objektov v nekmetske namene da upravna enota.

Pašniki, na katerih se ne ustanovijo agrarne skupnosti oziroma skupni pašniki, se lahko namenijo za turistične in druge namene, vendar se na njih ne sme graditi novih objektov, lahko pa se prenovijo stari. Takšno dovoljenje se lahko izda le ob upoštevanju pogojev za ohranitev in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja in če je to predvideno v planskih aktih.

104. člen

Lastnik skupnega pašnika oziroma pravice do paše in z njo povezanih pravic lahko proda ali da v zakup svoj delež v skupnem pašniku; pri tem ima prednostno pravico solastnik, zakupnik oziroma drugi pašni interesent, ki pase živino na tem skupnem pašniku.

Razdružitve skupnega pašnika je dopustna le z dovoljenjem upravne enote, ki ga izda po predhodnem mnenju kmetijske svetovalne službe.

Dovoljenja ni mogoče izdati, če bi se s tem poslabšala zagotovitev dopolnilne krmne osnove za pašne interesente, zavrl razvoj živinoreje, onemogočilo nadaljnje obdelovanje skupnega pašnika, povzročilo zaraščanje pašnika z gozdom ali kako drugače poslabšal položaj zemljišč, ki so v skupnem pašniku.

105. člen

Pašni interesenti, prispevajo k stroškom skupnega pašnika v sorazmerju z rabo skupnega pašnika, če se ne dogovorijo drugače.

VII. INŠPEKCIJA

106. člen

Izvajanje določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nadzorujejo kmetijski inšpektorji, v delu, ki se nanaša na gozd, pa gozdarski inšpektorji. Določbe šestega odstavka 3. č in 4. člena tega zakona ter predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nadzorujejo tudi inšpektorji za varstvo okolja in gradbeni inšpektorji v skladu s svojimi pristojnostmi.

107. člen

Kmetijski inšpektor ima poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, še naslednja pooblastila in pristojnosti:

A) pooblastila:

- pregledovati zemljišča in primerjati dejansko stanje kmetijskih zemljišč s stanjem v registrih in uradnih evidencah, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča;
- nadzirati, ali lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča obdeluje kmetijsko zemljišče kot dober gospodar;
- nadzirati kmetijska zemljišča glede preprečevanja in odpravljanja zaraščanja;
- ugotavljati nezakonito pridobitev sredstev po tem zakonu;
- nadzirati izpolnjevanje pogojev in delovanje organizacij iz 3.f člena tega zakona;
- nadzirati določbe o prometu in zakupu kmetijskih zemljišč, o pripravi in izvajanju agrarnih operacij ter o skupnih pašnikih, kadar za to ni pristojen drug organ;
- preverjati, ali so melioracije izvedene v skladu z odločbami o uvedbi melioracij;
- nadzirati delovanje in vzdrževanje namakalnih ter osuševalnih sistemov ter nedovoljene posege v namakalne in osuševalne sisteme;
- pri ugotovljenih nepravilnostih predlagati pristojnemu organu zadržanje plačila oziroma vračilo že plačanih sredstev za vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov;
- pri ugotovljenih nepravilnostih predlagati pristojnemu organu zadržanje plačila oziroma vračilo že plačanih sredstev za izvedbo agrarnih operacij;
- nadzirati ravnanje z rodovitno zemljo.

B) pristojnosti:

- prepovedati uporabo kmetijskega zemljišča za drug namen kot za kmetijsko proizvodnjo, če to po zakonu ali predpisu, izdanem na podlagi zakona, ni dovoljeno, in odrediti vzpostavitev zemljišča v prejšnje stanje v določenem roku;
- izreči ukrepe, če lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča ne obdeluje kmetijskega zemljišča kot dober gospodar;
- izreči ukrepe, če je kmetijsko zemljišče zaraščeno;
- izreči ukrepe za neustrezno porabo dodeljenih sredstev v okviru ukrepov kmetijske zemljiške politike iz 1.b člena tega zakona;
- v primeru ugotovljenih nepravilnosti predlagati odstop od pogodbe z organizacijo iz 3.f člena tega zakona;
- prepovedati onesnaževanje oziroma degradiranje kmetijskih zemljišč pri njihovi rabi in odrediti vzpostavitev v prejšnje stanje na stroške povzročitelja onesnaževanja oziroma degradiranja, ali lastnika kmetijskih zemljišč, če se ugotovi njegova odgovornost;
- odrediti ukrepe za odpravo nepravilnosti pri izvedbi melioracij;
- odrediti ukrepe za redno delovanje in vzdrževanje melioracijskih sistemov in naprav;
- odrediti lastnikom, zakupnikom ali drugim uporabnikom kmetijskih zemljišč, da začnejo predpisane postopke za vpis v registre oziroma uradne evidence, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča;
- zadržati izvedbo nezakonitih dejanj, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča;
- v nujnih primerih, ko bi sicer nastala škoda za splošni interes, odrediti ukrepe, da se škoda prepreči;
- prepovedati nepravilno ravnanje z rodovitno zemljo in izreči ustrezne ukrepe;
- prepovedati uporabo objekta, kateremu je bila spremenjena namembnost iz druge alineje prvega odstavka 3. č člena, druge alineje četrtega odstavka 3.č člena tega zakona ali prvega odstavka 3.ea člena tega zakona;
- prepovedati posege v javni ali državni namakalni sistem oziroma osuševalni sistem brez soglasja upravljavca.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

108. člen

- Z globo od 5.000 do 100.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:
1. spremeni namembnost objekta iz druge alineje prvega odstavka 3.č člena tega zakona, druge alineje četrtega odstavka 3.č člena tega zakona ali prvega odstavka 3.ea člena tega zakona (šesti odstavek 3.č člena ali osmi odstavek 3.ea člena);
 2. uporabi kmetijsko zemljišče v nasprotju z njegovim namenom ali ga onesnaži ali kako drugače degradira ali onesnaži ali drugače zavira rast rastlin (prvi odstavek 4. člena);
 3. ravna v nasprotju s prvim odstavkom 7. člena tega zakona;
 4. ne ravna z rodovitno zemljo na predpisan način (drugi odstavek 9. člena);
 5. ne dovoli pooblaščenim delavcem dejavnosti iz 41. člena tega zakona;
 6. ne prepusti svojih dotedanjih zemljišč komasacijskim udeležencem, katerim so z odločbo o novi razdelitvi dodeljena (drugi odstavek 70. člena);
 7. ne izvede predvidenih agromelioracijskih ali namakalnih del v skladu z odločbo o uvedbi (80. člen, 81. člen ali 91. člen);
 8. ne zagotovi nemotenega delovanja in vzdrževanja osuševalnih ter namakalnih sistemov (85. člen, 93. člen ali 95. člen);
 9. izvede poseg v javni ali državni namakalni sistem oziroma osuševalni sistem brez soglasja upravljavca.

Z globo od 10.000 do 200.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

Z globo od 2.000 do 50.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

Z globo od 500 do 5.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 500 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, če stori katero od dejanj iz prvega odstavka tega člena.

109. člen (črtan)

Zakon o kmetijskih zemljiščih – ZKZ (Uradni list RS, št. [59/96](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

110. člen

Razvrstitev zemljišč v kategorije, določitev kmetijskih zemljišč in prvega ter drugega območja kmetijskih zemljišč v planskih aktih ostane v veljavi, dokler planski akti niso spremenjeni oziroma izdelani na novo v skladu z zakonom.

Razvrstitev zemljišč v kategorije se najpozneje v treh letih po uveljavitvi tega zakona vsebinsko in tehnično dopolni tako, da bo lahko podlaga za odmerjanje odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozdov.

Določitev območij z omejenimi možnostmi za kmetijstvo, ki jo je po območjih za vso Slovenijo potrdil Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano aprila 1990, se uporablja, dokler ne bo izdelana in sprejeta nova razvrstitev v skladu z 10. členom tega zakona.

111. člen

Če nastane dvom o tem, ali je občan, ki se je štel za kmeta po prejšnjih predpisih, kmet tudi po tem zakonu, oziroma ali je kmetijska organizacija po prejšnjem zakonu kmetijska organizacija tudi po tem zakonu, se postopek preverjanja pogojev izvede po kriterijih, ki jih določa ta zakon.

Ne glede na določbe tretjega odstavka 22. člena tega zakona in prvega odstavka tega člena se šteje, da je kmet ustrezno usposobljen za opravljanje kmetijske dejavnosti, če je starejši od 30 let in ima od 15. leta starosti dalje najmanj pet let delovnih izkušenj na kmetiji ali v posamezni kmetijski dejavnosti.

112. člen

Postopki za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozda, ki so v teku, se končajo po prej veljavnem zakonu.

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti se ne plača od nezazidanih stavbnih zemljišč, ki so bila kot taka določena pred letom 1972 in so v veljavnih planskih aktih tudi določena kot nezazidana stavbna zemljišča.

113. člen

Pogodbe o pravnem prometu in zakupu kmetijskih zemljišč, sklenjene in podpisi overjeni pred uveljavitvijo tega zakona, se vpišejo v zemljiško knjigo po prejšnjem zakonu.

Odobritev pogodbe o prometu in zakupu kmetijskega zemljišča je potrebna za vse pravne posle, za katere so ponudbe že objavljene na oglasni deski ob uveljavitvi tega zakona.

Prodajalec lahko umakne ponudbo, ki jo je že poslal upravni enoti, v 15 dneh po uveljavitvi tega zakona.

114. člen

Ne glede na določbe 27. člena tega zakona lahko pravne osebe dobijo v zakup tudi več kot je to določeno v osmi alineji 19. člena tega zakona kmetijskih zemljišč, če gre za kmetijska zemljišča, ki so jih upravljale, ko so bila v družbeni lastnini.

Po prej veljavnem zakonu o kmetijskih zemljiščih sklenjene zakupne pogodbe ostanejo v veljavi, za njihovo prenehanje pa se uporabljajo določbe tega zakona.

115. člen

Postopki o komasacijah, ki so bili uvedeni pred uveljavitvijo tega zakona se končajo po določbah predpisov, ki so veljali ob njihovi uvedbi. Ne glede na določbo prejšnjega stavka, se v teh postopkih uporablja določba tretjega odstavka 72. člena tega zakona.

V komasacijskih postopkih, ki so do uveljavitve tega zakona tehnično dokončani in komasacijskim udeležencem izdane odločbe o novi razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada, se novo stanje vpiše v zemljiško knjigo na podlagi načrta nove razdelitve in izdane odločbe o novi razdelitvi zemljišč. Morebitne ugotovljene nepravilnosti in razlike med vrednostjo vloženih in novo dodeljenih zemljišč se poravnajo z denarno odškodnino po tržni vrednosti zemljišč ob izplačilu.

116. člen

Do uveljavitve novega zakona o vodah pridobi investitor namakanja koncesijo za izkoriščanje vode brez javnega razpisa.

117. člen

Upravljalac melioracijskega sistema izvede vpis melioracijskega sistema v kataster melioracijskih sistemov in naprav v enem letu po uveljavitvi predpisa iz drugega odstavka 93. člena tega zakona.

118. člen

O lastnini osuševalnih sistemov, ki so bili zgrajeni v večinskem delu iz javnih sredstev, ki jih je zagotovila Republika Slovenija do uveljavitve tega zakona, se dogovori s pogodbo med ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo in lastniki zemljišč z melioracijskega območja.

Objekti in naprave velikih namakalnih sistemov, ki niso lastnina Republike Slovenije po drugih predpisih, ter primarno in sekundarno omrežje velikih namakalnih sistemov, ki so bili v večinskem delu zgrajeni iz javnih sredstev, ki jih je zagotovila Republika Slovenija do uveljavitve tega zakona, postanejo last Republike Slovenije, če se drugače ne dogovori s pogodbo med ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo, in upravljalcem sistema oziroma lastniki zemljišč z melioracijskega območja.

119. člen

Do dokončne zakonske ureditve statusa, organizacije, nalog, financiranja in drugih pogojev za delo kmetijske svetovalne službe se glede načina zagotavljanja in porabe sredstev za plače delavcev te službe in za izvajanje njenih programov smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo ta vprašanja za javne zavode, katerih ustanoviteljica je Republika Slovenija. Sredstva za izvajanje nalog kmetijske svetovalne službe, ki so poleg nalog po tem zakonu še naslednje: svetovanje, izobraževanje in usposabljanje kmetov ter prenos znanja do kmetov na tehnološkem, gospodarskem, okoljevarstvenem področju, načrtovanje in izvajanje programov celostnega razvoja podeželja in obnovo vasi in na drugih področjih, pomembnih za razvoj kmetijstva, živilstva na podeželju, se zagotavljajo v proračunu Republike Slovenije.

Organizacijo in sistemizacijo delovnih mest kmetijske svetovalne službe določi minister, pristojen za kmetijstvo, v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona in jo predloži v soglasje vladi.

120. člen

Do pravnomočnosti odločb o vračilu podržavljenega premoženja agrarnim skupnostim, upravljajo s skupnimi pašniki pašni interesenti, določeni po prej veljavnem zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Pašne skupnosti sprejmejo za skupne pašnike pašni red v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

121. člen

Podzakonski predpisi, predvideni s tem zakonom, se izdajo v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

122. člen

Do izdaje novih predpisov ostanejo v veljavi:

- uredba o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč in gozda (Uradni list RS, št. 6/90);
- pravilnik o normativih, analitskih postopkih in metodah ugotavljanja onesnaženosti tal in vegetacije ter pogojih za uporabo nekaterih snovi v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 7/90);
- odlok o proglasitvi zemljišč na območju protokolarnega objekta Brdo pri Kranju za zemljišča s posebnim namenom (Uradni list SRS, št. 7/80);
- odlok o uvedbi melioracijskega postopka v Polskavski dolini na območju občin Ptuj, Slovenska Bistrica in Maribor-Tezno (Uradni list SRS, št. 24/82);
- odlok o uvedbi melioracijskega postopka v Vipavski dolini na območju občin Ajdovščina in Nova Gorica (Uradni list SRS, št. 19/83);
- pravilnik o izdelavi agrokarte (Uradni list SRS, št. 7/86);
- pravilnik o uporabi kmetijskih zemljišč za gozdne plantaže (Uradni list SRS, št. 7/86);
- navodilo o izvedbi prenosa kmetijskih zemljišč od družbeno pravnih oseb, ki niso kmetijske organizacije, v kmetijski zemljiški sklad (Uradni list SRS, št. 15/79);
- navodilo o strokovnih merilih za določitev zemljišč v kategorije (Uradni list SRS, št. 45/82);
- navodilo o določitvi zemljišč, ki so temelj proizvodnje hrane v Republiki Sloveniji (Uradni list SRS, št. 29/86);
- navodilo tem, kdaj se šteje, da obdelovalec ravna kot dober gospodar (Uradni list SRS, št. 29/86);
- navodilo o opravljanju preizkusa znanja za ugotovitev ustrezne usposobljenosti za obdelovanje kmetijskih zemljišč (Uradni list SRS, št. 29/86);
- navodilo za izvajanje melioracij kmetijskih zemljišč (Uradni list SRS, št. 22/81);
- navodilo za vrednotenje zemljišč iz komasacijskega sklada (Uradni list SRS, št. 34/88);
- enotna metodologija za ugotavljanje vrednosti kmetijskih zemljišč in gozda (Uradni list SRS, št. 10/87 in 30/89);
- odloki občin o uvedbi melioracij;

- odredbe ministra, pristojnega za kmetijstvo, o uvedbi melioracij;
- odredbe ministra, pristojnega za kmetijstvo, o plačilu stroškov za vzdrževanje melioracijskih objektov in naprav.

123. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati odlok o določitvi vrednosti točke za izračun odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda (Uradni list RS, št. 7/91-I).

124. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pogodbe o prenosu lastninske pravice ali o zakupu kmetijskih zemljišč in gozdov, sklenjene v času od prenehanja veljavnosti zakona o kmetijskih zemljiščih pa do uveljavitve tega zakona in ki niso skladne z določbami tega zakona o prometu in zakupu s kmetijskimi zemljišči in gozdovi, nimajo pravnih učinkov.«.

Odločba o ugotovitvi, da se razveljavi določba drugega odstavka 124. člena zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. [31/98](#)) spreminja 124. člen zakona tako, da se glasi:

»124. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o nadomestitvi indeksa drobnoprodajnih cen z indeksom cen življenjskih potrebščin – ZNIDC (Uradni list RS, št. [1/99](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o kmetijstvu – ZKme (Uradni list RS, št. [54/00](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»136. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Odločba o razveljavitvi prvega stavka drugega odstavka 115. člena zakona o kmetijskih zemljiščih in odločba o razveljavitvi dela drugega stavka drugega odstavka 115. člena istega zakona (Uradni list RS, št. [68/00](#)) spreminja 115. člen zakona tako, da se glasi:

»115. člen

Postopki o komasacijah, ki so bili uvedeni pred uveljavitvijo tega zakona se končajo po določbah predpisov, ki so veljali ob njihovi uvedbi. Ne glede na določbo prejšnjega stavka, se v teh postopkih uporablja določba tretjega odstavka 72. člena tega zakona.

Morebitne ugotovljene razlike med vrednostjo vloženih in novo dodeljenih zemljišč se poravnajo z denarno odškodnino po tržni vrednosti zemljišč ob izplačilu.«.

Odločba o razveljavitvi III. poglavja zakona o kmetijskih zemljiščih z odloženim rokom enega leta (Uradni list RS, št. [27/02](#)) v zvezi z razveljavitvijo III. poglavja zakona določa:

»Razveljavitev začne učinkovati po preteku enega leta od dneva objave te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o morskem ribištvu – ZMR-1 (Uradni list RS, št. [58/02](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»110. člen
(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-A (Uradni list RS, št. [67/02](#)) spreminja 111. člen zakona tako, da se glasi:

»111. člen

Če nastane dvom o tem, ali je fizična oseba, ki se je štela za kmeta po prejšnjih predpisih, kmet tudi po tem zakonu, oziroma ali je kmetijska organizacija po prejšnjem zakonu kmetijska organizacija tudi po tem zakonu, se postopek preverjanja pogojev izvede po kriterijih, ki jih določa ta zakon.

Ne glede na določbe tretjega odstavka 22. člena tega zakona in prvega odstavka tega člena se šteje, da je kmet ustrezno usposobljen za opravljanje kmetijske dejavnosti, če je starejši od 30 let in ima od 15. leta starosti dalje najmanj pet let delovnih izkušenj na kmetiji ali v posamezni kmetijski dejavnosti.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»3. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o urejanju prostora – ZUreP-1 (Uradni list RS, št. [110/02](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»191. člen
(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati 1. januarja 2003.«.

Zakon o graditvi objektov – ZGO-1 (Uradni list RS, št. [110/02](#)) spreminja 112. člen zakona tako, da se glasi:

»112. člen
([prenehal veljati](#));«

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»239. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati 1. januarja 2003, razen določb tretjega odstavka 125. člena, petega odstavka 126. člena in 232. člena tega zakona, ki začnejo veljati z dnem pridobitve polnopravnega članstva Republike Slovenije v Evropski uniji.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-B (Uradni list RS, št. [36/03](#)) spreminja 111. člen zakona tako, da se glasi:

»111. člen

Če nastane dvom o tem, ali je fizična oseba, ki se je štela za kmeta po prejšnjih predpisih, kmet tudi po tem zakonu, oziroma ali je kmetijska organizacija po prejšnjem zakonu kmetijska organizacija tudi po tem zakonu, se postopek preverjanja pogojev izvede po kriterijih, ki jih določa ta zakon.

Ne glede na določbe tretjega odstavka 24. člena tega zakona in prvega odstavka tega člena se šteje, da je kmet ustrezno usposobljen za opravljanje kmetijske dejavnosti, če je starejši od 30 let in ima od 15. leta starosti dalje najmanj pet let delovnih izkušenj na kmetiji ali v posamezni kmetijski dejavnosti.«;

spreminja 114. člen zakona tako, da se glasi:

»114. člen

Po prej veljavnem zakonu o kmetijskih zemljiščih sklenjene zakupne pogodbe ostanejo v veljavi, za njihovo prenehanje pa se uporabljajo določbe tega zakona.«;

ter vsebuje naslednji prehodni in končno določbo:

»5. člen

Postopki za odobritev pravnega posla, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se zaključijo v skladu s tem zakonom.

6. člen

Do izdaje predpisa iz 24. člena zakona se potrдіlo o usposobljenosti pridobi s preizkusom znanja po veljavnem programu kmetijskih šol.

7. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-C (Uradni list RS, št. [43/11](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

26. člen

Minister, pristojen za kmetijstvo, izda podzakonske predpise iz tega zakona v roku 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona.

27. člen

Vlada izda podzakonske predpise iz tega zakona v roku 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona.

28. člen

Sklepe o začetku postopkov priprave prostorskih aktov lokalnih skupnosti, ki se sprejmejo po uveljavitvi predpisa iz 3.b člena zakona, po objavi seznama organizacij iz 3.f člena zakona in po uveljavitvi predpisov iz enajstega in trinajstega odstavka 3.c člena zakona, lokalne skupnosti do vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje, posredujejo ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo.

29. člen

V postopkih prostorskega načrtovanja lokalnih skupnosti, v katerih so bili sklepi o začetku postopka priprave prostorskega akta sprejeti pred uveljavitvijo predpisa iz 3.b člena zakona, pred objavo seznama organizacij iz 3.f člena zakona in pred uveljavitvijo predpisov 3.c člena zakona, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, pri izdaji smernic in mnenj obravnava načrtovane posege tako na najboljša kot tudi na druga kmetijska zemljišča v skladu s 6. in 44. členom Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09 in 80/10 – ZUPUDPP) ter na njegovi podlagi izdanimi podzakonskimi predpisi.

30. člen

Če za lokalno skupnost iz četrtega odstavka 3.e člena zakona območja trajno varovanih in **drugih** kmetijskih zemljišč še niso določena v prostorskem aktu, pobudnik pri pripravi pobude za pripravo državnega prostorskega načrta namesto tega upošteva predlog območij trajno varovanih in **drugih** kmetijskih zemljišč iz strokovnih podlag iz 3.c člena zakona. Če strokovne podlage še niso izdelane, se pobuda za pripravo državnega prostorskega načrta pripravi tako, da se ob upoštevanju tretjega odstavka 3.e člena zakona prostorske ureditve državnega pomena v čim manjši meri umeščajo na območja izvedenih agrarnih operacij, v bližino vodnih virov, primernih za namakanje, in na območja trajnih nasadov.

31. člen

Smernice in mnenja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, izdana v postopkih priprave prostorskih aktov, ki ob uveljavitvi tega zakona še niso končani, se še naprej uporabljajo, razen v delu, ki se nanaša na nadomeščanje kmetijskih zemljišč.

32. člen

Do vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje, organi iz prvega odstavka 3.h člena zakona podatke o zneskih plačanih odškodnin zaradi spremembe namembnosti in o površinah zemljiških parcel, za katere je bila plačana odškodnina zaradi spremembe namembnosti, po pravnomočnosti gradbenega dovoljenja vnesejo v začasno evidenco, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

33. člen

Ne glede na 3.g in prvi odstavek 3.i člena zakona se odškodnina zaradi spremembe namembnosti odmeri za gradnjo objektov, načrtovanih z državnimi prostorskimi načrti, ter za gradnjo objektov s področja športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture, prometne, energetske, komunalne in vodne infrastrukture, katerih investitor je država ali lokalna skupnost:

- v višini 30 odstotkov od predpisane odškodnine iz 3.g oziroma prvega odstavka 3.i člena zakona, če investitor vloži vlogo za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2011;
- v višini 50 odstotkov od predpisane odškodnine iz 3.g oziroma prvega odstavka 3.i člena zakona, če investitor vloži vlogo za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2012;
- v višini 70 odstotkov od predpisane odškodnine iz 3.g oziroma prvega odstavka 3.i člena zakona, če investitor vloži vlogo za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2013.

34. člen

V postopkih za izdajo dovoljenja za gradnjo, začelih pred uveljavitvijo tega zakona, se določbe o odškodnini zaradi spremembe namembnosti ne uporabljajo.

35. člen

Določba tretje alineje prvega odstavka 7. člena zakona se za posamezno lokalno skupnost začne uporabljati z dnem uveljavitve prostorskega akta lokalne skupnosti, iz katerega so razvidna območja, primerna za odpravljanje zaraščanja.

36. člen

Postopki agrarnih operacij, ki so bili začeti do uveljavitve tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

37. člen

Za obstoječe velike namakalne sisteme, ki so v lasti Republike Slovenije, se kot upravičenci za dodelitev vodne pravice v skladu z zakonom, ki ureja vode, štejejo upravljavci teh sistemov.

38. člen

Po izbrisu podatkov o katastrski kulturi in katastrskem razredu v skladu z zakonom, ki ureja evidentiranje nepremičnin, se določbe zakona, ki se nanašajo na te podatke, uporabljajo tako, da se namesto teh podatkov smiselno uporabljajo podatki o boniteti zemljišč.

39. člen

Lokalna skupnost lahko izjemoma, če to ni v nasprotju s strateškimi usmeritvami prostorskega razvoja občine in če je sklep o začetku priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje (v nadaljnjem besedilu: OPPN), sprejet najpozneje do 30. junija 2013, z OPPN na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe načrtuje kmetijske objekte, ki so neposredno namenjeni kmetijski dejavnosti in so po predpisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov uvrščeni v naslednje skupine:

- 12711 – stavbe za rastlinsko pridelavo, če je način pridelave neposredno vezan na kmetijsko zemljišče;
- 12712 – stavbe za rejo živali, razen objektov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje po predpisu, ki ureja vrste posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje;
- 12713 – stavbe za spravilo pridelka, vendar le v okviru ali neposredni bližini območja, na katerem že stojijo stavbe in gospodarska poslopja kmetije, razen vinskih kleti in zidanic.

Kmetijske objekte iz prejšnjega odstavka se načrtuje na zemljiščih nekmetijske namenske rabe, če to ni mogoče, pa v bližini obstoječe lokacije kmetijskega gospodarstva, in sicer prvenstveno na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet.

V postopek priprave OPPN iz prvega odstavka tega člena so lahko vključene le pobude kmetijskih gospodarstev, ki so vpisane v register kmetijskih gospodarstev po zakonu, ki ureja kmetijstvo, in ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- a) v primeru kmetije po zakonu, ki ureja kmetijstvo, mora ta kmetija imeti:
 - neprekinjeno dve leti pred vložitvijo vloge iz četrtega odstavka tega člena najmanj enega člana kmetije, ki je pokojninsko in invalidsko zavarovan kot kmet ali
 - nosilca kmetije v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, ki je pokojninsko in invalidsko zavarovan kot kmet in je pridobil sredstva iz programa razvoja podeželja kot mladi prevzemnik kmetije;
- b) v primeru kmetijskega gospodarstva, organiziranega kot samostojni podjetnik ali pravna oseba, mora to kmetijsko gospodarstvo v letu pred vložitvijo vloge iz četrtega odstavka tega člena z opravljanjem kmetijske dejavnosti doseči:
 - najmanj 60 odstotkov svojega letnega dohodka, pri čemer mora biti ta dohodek večji od 20.000 eurov, ali
 - letni dohodek v višini najmanj 500.000 eurov.

Za ugotovitev izpolnjevanja pogojev iz prejšnjega odstavka kmetijska gospodarstva vložijo vlogo na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, najpozneje do 31. marca 2012. Vlogi je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev iz točke a) oziroma iz točke b) prejšnjega odstavka. O vlogi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, odloči z odločbo.

Pobudo iz tretjega odstavka tega člena, ki ji mora biti priložena odločba ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, da kmetijsko gospodarstvo izpolnjuje predpisane pogoje, se lahko vloži na lokalno skupnost do 31. decembra 2012.

Območje OPPN iz drugega odstavka tega člena obsega zemljišča, namenjena gradnji objektov iz prvega odstavka tega člena, in zemljišča, ki so potrebna za njihovo redno rabo, lahko pa tudi več takšnih zemljišč na širšem območju občine, ki niso nujno medsebojno prostorsko povezana.

OPPN se pripravi ob upoštevanju usmeritev iz državnih in občinskih strateških prostorskih aktov. Glede vsebine, priprave in sprejema OPPN se upoštevajo predpisi o prostorskem načrtovanju.

Sofinanciranje stroškov priprave OPPN za kmetijske objekte iz prvega odstavka tega člena, ki bodo sprejeti do 31. decembra 2014, se šteje za ukrep kmetijske zemljiške politike iz 1.b člena zakona.

Za potrebe odmere komunalnega prispevka se zemljišča v območju OPPN iz tega člena štejejo za stavbna zemljišča.

Kmetijski objekti iz prvega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le v kmetijske namene.

40. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona se prenehajo uporabljati prostorski akti v delu, ki se nanašajo na nadomeščanje kmetijskih zemljišč.

41. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati Navodilo o strokovnih merilih za določitev zemljišč v kategorije (Uradni list SRS, št. 45/82 in Uradni list RS, št. 59/96) in Navodilo o določitvi zemljišč, ki so temelj proizvodnje hrane v Republiki Sloveniji (Uradni list SRS, št. 29/86 in Uradni list RS, št. 59/96).

42. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati drugi in tretji odstavek 44. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09 in 80/10 – ZUPUDPP), uporabljata pa se do uveljavitve predpisov iz 3.b in 3.c člena zakona ter objave seznama organizacij iz 3.f člena zakona.

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o kriterijih za načrtovanje prostorskih ureditev in posegov v prostor na najboljših kmetijskih zemljiščih zunaj območij naselij (Uradni list RS, št. 110/08), njegove določbe, razen tretjega stavka prvega odstavka 2. člena in tretje alineje četrtega odstavka 4. člena, pa se uporabljajo do uveljavitve predpisov iz 3.b in 3.c člena zakona ter objave seznama organizacij iz 3.f člena zakona.

43. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvi Zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-D (Uradni list RS, št. [58/12](#)) spreminja 32. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-C (Uradni list RS, št. [43/11](#)) tako, da se glasi:

»32. člen
(črtan)«;

spreminja 33. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih – ZKZ-C (Uradni list RS, št. [43/11](#)) tako, da se glasi:

»33. člen
(črtan)«;

ter vsebuje naslednje prehodne in končno določbo:

»PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

7. člen

Investitor, ki je plačal odškodnino zaradi spremembe namembnosti na podlagi Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo), ima pravico do vračila plačane odškodnine, če na podlagi tega zakona ne bi bil zavezan za plačilo odškodnine, ali vračila razlike med plačano odškodnino in odškodnino na podlagi tega zakona, če bi bil na podlagi tega zakona zavezan za plačilo odškodnine v nižjem znesku.

Investitor lahko zahtevo za vračilo zneska iz prejšnjega odstavka vloži v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona.

8. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

PREHODNE DOLOČBE IZ PREDLOGA

1. člen

Minister, pristojen za kmetijstvo, izda podzakonske predpise iz tega zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

2. člen

Sklepe o začetku postopkov priprave prostorskih aktov lokalnih skupnosti, ki se sprejmejo po uveljavitvi predpisa iz 3.b člena zakona, po objavi seznama organizacij iz 3.f člena zakona in po uveljavitvi predpisov iz 3.c člena zakona, lokalne skupnosti do vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje, posredujejo ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo.

3. člen

V postopkih prostorskega načrtovanja lokalnih skupnosti, v katerih so bili sklepi o začetku postopka priprave prostorskega akta sprejeti pred uveljavitvijo predpisa iz 3.b člena zakona, pred objavo seznama organizacij iz 3.f člena zakona in pred uveljavitvijo predpisov 3.c člena zakona, se pri izdaji smernic in mnenj za načrtovane posege na vsa kmetijska zemljišča uporabljajo določbe 6. in 44. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08-ZVO-1B, 108/09, 80/10-ZUPUDPP, 43/11-ZKZ-C, 57/12, 57/12-ZUPUDPP-A, 109/12) ter Pravilnik o kriterijih za načrtovanje prostorskih ureditev in posegov v prostor na najboljših kmetijskih zemljiščih zunaj območij naselij (Uradni list RS, št. 110/08), razen tretjega stavka prvega odstavka 2. člena in tretje alineje četrtega odstavka 4. člena.

Lokalna skupnost mora pri pripravi prostorskega akta ob upoštevanju načel zakona, ki ureja prostorsko načrtovanje, načrtovati po naslednjem prednostnem vrstnem redu:

1. zemljišča nekmetijske namenske rabe,
2. zemljišča kmetijske namenske rabe, pri čemer se najprej načrtuje na zemljiščih nižjih bonitet.

4. člen

Do uveljavitve prostorskega akta, s katerim se določijo območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč, se prostorske ureditve državnega pomena načrtujejo po naslednjem prednostnem vrstnem redu:

1. zemljišča nekmetijske namenske rabe,
2. zemljišča kmetijske namenske rabe, pri čemer se najprej načrtuje na zemljiščih nižjih bonitet, ter na način, da se v čim manjši meri umeščajo na območja izvedenih agrarnih operacij in na območja trajnih nasadov.

Pri načrtovanju prostorskih ureditev državnega pomena v skladu s prejšnjim odstavkom je treba v čim večji meri upoštevati obstoječa omrežja prometne in gospodarske javne infrastrukture ter načrtovati racionalno na način, da se v čim večji meri ohranjajo kmetijska zemljišča in njihova zaokroženost.

5. člen

Do določitve območij trajno varovanih in **drugih** kmetijskih zemljišč se lahko na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe načrtujejo:

- agrarne operacije in vodni zadrževalniki za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč;
- enostavni in nezahtevni pomožni kmetijski objekti v skladu z uredbo, ki ureja vrste objektov glede na zahtevnost, razen kleti, vinske kleti ter gozdnih prometnic;
- objekti, ki so proizvod, dan na trg v skladu s predpisom, ki ureja tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti, in se po uredbi, ki ureja vrste objektov glede na zahtevnost, lahko uvrstijo med pomožne kmetijske objekte, razen kleti, vinske kleti ter gozdnih prometnic, po velikosti pa ne presegajo nezahtevnih objektov, razen grajenega rastlinjaka, ki lahko presega velikost nezahtevnih objektov;
- hlev, to je montažen, enoetažen in pritličen objekt za rejo živali, tlorisne površine do vključno 40 m²;
- čebeljak, to je montažen, enoetažen in pritličen objekt, namenjen gojenju čebel, tlorisne površine do vključno 40 m²;

- gradbeno inženirski objekti, ki so po prepisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena uvrščeni v skupini 221 - daljinski cevovodi, daljinska (hrbtenična) komunikacijska omrežja in daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi ter 222 - lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja s pripadajočimi objekti;
- začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- pomožni objekti za spremljanje stanja okolja in naravnih pojavov;
- raziskovanje mineralnih surovin in geotermičnega energetskega vira;
- dostopi do objektov, skladnih s prostorskim aktom;
- začasni posegi, in sicer:
 - a) pokriti prostor z napihljivo konstrukcijo ali v montažnem šotoru,
 - b) oder z nadstreškom, sestavljen iz montažnih elementov,
 - c) cirkus, če so šotor in drugi objekti montažni,
 - d) začasna tribuna za gledalce na prostem;
 - e) premični objekti za rejo živali (npr. premični čebelnjak, premični kokošnjak, premični zajčnik)
 - f) pomožna kmetijsko-gozdarska oprema (npr. brajda, klopotec, kol, količek, žična opora, opora za mrežo proti toči, opora za mrežo proti ptičem, obora, ograja za pašo živine, ograja ter opora za trajne nasade),
 - g) premični tunel in nadkritje,
 - h) zaščitna mreža,
 - i) lovska preža;
- rekonstrukcije občinskih in državnih cest v skladu z zakonom, ki ureja ceste; dopustni so tudi objekti, ki jih pogojuje načrtovana rekonstrukcija ceste (nadkrita čakalnica na postajališču, kolesarska pot in pešpot, oporni in podporni zidovi, nadhodi, podhodi, prepusti, protihrupne ograje, pomožni cestni objekti in podobno, urbana oprema) ter objekti gospodarske javne infrastrukture, ki jih je v območju ceste treba zgraditi ali prestaviti zaradi rekonstrukcije ceste;
- smučišče, vključno z začasno postavljenimi montažnimi vlečnicami.

6. člen

Smernice in mnenja ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, izdana v postopkih priprave prostorskih aktov, ki ob uveljavitvi tega zakona še niso končani, se še naprej uporabljajo, razen v delu, ki se nanaša na nadomeščanje kmetijskih zemljišč ter načrtovanje na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe.

7. člen

Namakalni sistemi, ki so bili do sprejetja tega zakona uvedeni kot mali namakalni sistemi, z uveljavitvijo tega zakona postanejo zasebni namakalni sistemi.

Veliki namakalni sistemi v lasti Republike Slovenije, zgrajeni do uveljavitve tega zakona, z uveljavitvijo tega zakona postanejo državni namakalni sistemi.

Veliki namakalni sistemi v zasebni lasti, zgrajeni do uveljavitve tega zakona, z uveljavitvijo tega zakona postanejo zasebni namakalni sistemi.

Veliki namakalni sistemi v lasti občin, zgrajeni do uveljavitve tega zakona, z uveljavitvijo tega zakona postanejo javni namakalni sistemi.

Državni namakalni sistem se lahko s pogodbo prenese na namakalno zadrugo, če namakalna zadruga izkaže interes po prenosu državnega namakalnega sistema v last namakalne zadruge. V tem primeru lastniki zemljišč na območju namakalnega sistema ustanovijo zadrugo v skladu s tem zakonom in v skladu s predpisi, ki urejajo zadruge. Namakalna zadruga se ustanovi na ustanovnem zboru, na katerem morajo biti prisotni lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč. Akt o ustanovitvi in zadružna pravila morajo biti sprejeti s soglasjem prisotnih lastnikov zemljišč, ki imajo v lasti več kot četrtno površin zemljišč na območju državnega namakalnega sistema. S podpisom pogodbe o prenosu državnega namakalnega sistema v last namakalne zadruge, ta namakalni sistem postane zasebni namakalni sistem.

Če se s prenosom državnega namakalnega sistema na namakalno zadrugo ne strinjajo lastniki zemljišč na območju državnega namakalnega sistema, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč, se lahko državni namakalni sistem s pogodbo prenese na občino. S tem ta namakalni sistem postane javni namakalni sistem.

Za pretvorbo namakalnih sistemov v evidenci melioracijskih sistemov in naprav, ki se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, poskrbi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

8. člen

Državnim namakalnim sistemom in osuševalnim sistemom, katerim akt o uvedbi namakanja oziroma osuševanja je bil izdan pred 1. 1. 1999, Vlada Republike Slovenije z uredbo potrdi območja namakanja oziroma osuševanja.

Kriterija za določitev območja namakanja oziroma osuševanja sta:

- namakalni in osuševalni sistemi, ki so bili v zadnjih desetih letih redno vzdrževani in so vpisani v evidenco melioracijskih sistemov in naprav, ki se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo;
- namakalni in osuševalni sistem, ki v zadnjih desetih letih niso bili redno vzdrževani, so pa v stanju, da omogočajo izvedbo namakanja oziroma osuševanja.

Parcele, ki so vključene v namakalne in osuševalne sisteme iz prejšnjega odstavka tega člena, se prevzamejo iz območij, opredeljenih v evidenci melioracijskih sistemov in naprav, ki se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo.

Sprememba uredbe iz prvega odstavka tega člena je mogoča v naslednjih primerih:

- državni namakalni sistem oziroma osuševalni sistem je bil v ukinjen v skladu z določili tega zakona,
- na pobudo lastnika kmetijskega zemljišča, ki izkazuje, da parcela ni oziroma je del državnega namakalnega sistema oziroma osuševalnega sistema.

Pobudi lastnika kmetijskega zemljišča iz druge alineje prejšnjega odstavka je treba priložiti pozitivno mnenje javne službe kmetijskega svetovanja, soglasje upravljalca državnega namakalnega sistema oziroma osuševalnega sistema ter elaborat, iz katerega je razvidno, da je vključitev oziroma izključitev parcele iz območja namakanja oziroma osuševanja, upravičena. Elaborat pripravi strokovnjak s področja voda.

Na podlagi soglasij iz prejšnjega odstavka tega člena ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, sproži postopek spremembe uredbe iz prvega odstavka tega člena.

9. člen

Do podpisa pogodbe o namakanju iz drugega odstavka 96. člena zakona, sredstva za kritje stroškov delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnih namakalnih sistemov zagotavljajo vsi lastniki zemljišč v območjih državnih namakalnih sistemov, in sicer v sorazmerju z namakano površino.

10. člen

Melioracijske skupnosti, ustanovljene do uveljavitve tega zakona, prenehajo obstajati.

Z uveljavitvijo tega zakona se ukine register melioracijskih skupnosti.

11. člen

Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati Pravilnik o registru melioracijskih skupnosti (Uradni list RS, št. 3/09, 50/12).

Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati Navodilo za izvajanje melioracij kmetijskih zemljišč (Uradni list SRS, št. 22/81).

12. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 43/11) se 35. člen črta.

13. člen

Postopki prometa s kmetijskimi zemljišči, gozdovi ali kmetijami, ki so bili začeti do uveljavitve tega zakona, se končajo po dosedanjih predpisih.

14. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen spreminja 3.c člen Zakona o kmetijskih zemljiščih. Spreminjata se dva pogoja za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Pogoj izvedene komasacije, osuševanje ali namakanje se nadomešča s pogojem uvedene komasacije ali melioracije, razen agromelioracij, s čimer se omogoči, da se v predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč lahko vključijo tudi kmetijska zemljišča, za katere je bil postopek komasacije ali melioracije uveden, komasacija ali melioracija pa še ni izvedena. Pogoj bližina vodnih virov, primernih za namakanje, se nadomešča s pogojem kmetijska zemljišča, ki imajo potencialni vodni vir, primeren za namakanje. Vsebinsko ostaja pogoj enak.

Poenostavlja se strokovna podlaga, ki bo podlaga za določitev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč; ukinja se preverjanje bonitete kmetijskih zemljišč, priprava predloga območij, primernih za izvajanje agrarnih operacij, ter priprava predloga območij, primernih za odpravljanje zaraščanja.

Ureditev, ki predvideva naročilo strokovne podlage, ko je iz prostorskega informacijskega sistema v skladu z ZPNačrt, razvidno, da je bil sprejet sklep o začetku postopka priprave prostorskega akta, ni ustrezna, predvsem z vidika sprememb občinskih prostorskih načrtov, ki se nanašajo zgolj na prostorske izvedbene pogoje, ter ostalih prostorskih aktov, ki se ne nanašajo na občinske prostorske načrte (npr. občinski podrobni prostorski načrt). S spremembo člena se natančneje ureja, kdaj ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, naroči izdelavo strokovne podlage.

Predlagane spremembe dosedanjega sedmega, desetega, enajstega in dvanajstega odstavka so nomotehnična uskladitev s predlaganimi spremembami tega člena.

K 2. členu

S spremenjenim 3.č členom se ureja načrtovanje objektov, ureditev in drugi posegov na kmetijska zemljišča brez spremembe namenske rabe. Natančneje se opredeljujejo dopustni gradbeno inženirski objekti ter drugi posegi na kmetijska zemljišča, ki niso objekti; določa se tudi katere izmed kmetijskih objektov bo mogoče načrtovati na trajno varovanih kmetijskih zemljiščih.

K 3. členu

S 3.ea členom se ureja načrtovanje kmetijskih objektov v okviru občinskih podrobnih prostorskih načrtov (v nadaljevanju: OPPN). Po sedanji ureditvi se lahko na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe načrtujejo le pomožni kmetijski objekti. Za načrtovanje ostalih kmetijskih objektov pa je potrebno predhodno spremeniti namensko rabo iz kmetijskega zemljišča v stavbno zemljišče. Ker je postopek spremembe namenske rabe dolgotrajen, s tem pa tudi pridobitev gradbenega dovoljenja, je črpanje sredstev iz Programa razvoja podeželja za namen investicij v kmetijske objekte pogosto onemogočeno ali zelo oteženo. Zato je potrebno za objekte, za katere je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, predvideti možnost načrtovanja na kmetijskih zemljiščih z OPPN.

Z OPPN bo na kmetijski namenski rabi (brez spremembe namenske rabe kmetijskega zemljišča) mogoče načrtovati določene objekte, ki so neposredno namenjeni kmetijski dejavnosti in so po predpisih o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena uvrščeni v skupino nestanovanjskih kmetijskih stavb. Na kmetijskih zemljišč bo gradnja omenjenih objektov mogoča le ob predhodno sprejetem OPPN. V postopek OPPN bodo lahko vključene le pobude zadrug, registriranih za dejavnost kmetijstva, in kmetijskih gospodarstev, ki bodo izpolnjevala določene pogoje.

K 4. členu

Ker po predlagani ureditvi v prostorskih aktih ne bodo več določena območja za odpravljanje zaraščanja, je potrebno črtanje tretje alineje prvega odstavka 7. člena. Predlagane spremembe četrtega in petega odstavka so nomotehnična uskladitev s prvim odstavkom tega člena.

K 5. členu

Po predlagani ureditvi odobritev pravnega posla ne bo potrebna, če gre za darilno pogodbo iz 17.a člena zakona, kar bo razbremenilo upravne enote in bistveno skrajšalo tovrstne postopke.

Prav tako se predlaga, da odobritev ni potrebna, kadar lastnik kot stvarni vložek v gospodarsko družbo, ki je registrirana za opravljanje kmetijske dejavnosti, vlaga kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetijo. Pri vložitvi kmetijskega zemljišča kot stvarnega vložka v gospodarsko družbo gre v skladu z ZKZ za promet s kmetijskimi

zemljišči, zaradi česar je potrebno upoštevati vse omejitve, ki izhajajo iz tega naslova. Zato je smiselno določiti izjemo za tovrstne primere, saj gre pri tem v večini primerov le za preoblikovanje kmetijskega gospodarstva v drugo pravno-organizacijsko obliko, ko sicer lastnik izgubi lastninsko pravico tega kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, vendar namesto tega pridobi poslovni delež (upravljaljsko upravičenje) v gospodarski družbi.

K 6. členu

S spremenjenim 20. členom se določa, da mora ponudba namesto podatka o katastrski kulturi vsebovati podatek o boniteti zemljišča. Od 30. junija 2013 se v zemljiškem katastru ne vodijo več podatki o vrstah rabe, katastrskih kulturah in katastrskih razredih, zato se predlaga, da ponudba namesto podatka o katastrski kulturi vsebuje podatek o boniteti zemljišča.

Z namenom skrajšanja postopka odobritve pravnega posla, se s spremembo člena predlaga skrajšanje roka za sprejem ponudbe na 15 dni.

K 7. členu

Po veljavni ureditvi mora biti izjava o sprejemu ponudbe poslana prodajalcu priporočeno s povratnico. Po predlagani ureditvi potencialnim kupcem ne bo več potrebno pošiljati izjave o sprejemu ponudbe prodajalcu, ampak samo upravni enoti. Upravna enota skladno z drugim odstavkom 21. člena po preteku roka za sprejem ponudbe obvesti vse sprejemnike ponudbe in prodajalca o tem kdo je sprejel ponudbo. Gre za razbremenitev strank v postopku, predlagana ureditev pa naj bi zmanjšala število sporov v zvezi s pravilnim sprejemom ponudbe.

S predlaganim novim tretjim odstavkom se določa trenutek sklenitve pravnega posla pri prometu s kmetijskimi zemljišči in pomeni uzakonitev poenotene sodne prakse. Vrhovno sodišče RS je trenutek sklenitve pravnega posla opredelilo v načelnem pravnem mnenju VS040825 z dne 6. 4. 2012, in sicer: »Ko ponudnik prejme izjavo o sprejemu ponudbe, je kupoprodajna pogodba sklenjena pod odložnim pogojem odobritve s strani pristojne upravne enote. Če je izjavo o sprejemu ponudbe podalo več predkupnih upravičencev, je pogojno sklenjenih več zavezovalnih pravnih poslov.«.

K 8. členu

Po ustaljeni sodni praksi mora vsak sprejemnik ponudbe v roku 60 dni po preteku roka za sprejem ponudbe vložiti vlogo za odobritev pravnega posla, kar pomeni, da upravna enota ne more odločiti o odobritvi pravnega posla pred potekom tega roka. Z namenom skrajšanja postopka odobritve pravnega posla, se s spremembo 22. člena predlaga skrajšanje roka za vložitev vloge za odobritev pravnega posla na 30 dni.

K 9. členu

V 56. členu se doda nov četrti odstavek, s katerim se uredijo nejasnosti glede soglasij na parcelah, ki so v solastnini. Novo besedilo določa, da v kolikor se z uvedbo komasacijskega postopka strinjajo lastniki, ki imajo v solasti več kot dve tretjini solastniških deležev, gre v kvoto za uvedbo komasacijskega postopka celotna površina parcele. V kolikor je delež manjši od dveh tretjin, je celotna parcela izvzeta iz kvote za uvedbo komasacijskega postopka.

K 10. členu

Sprememba drugega odstavka 66. člena določa le eno metodo in način vrednotenja za določitev vrednosti enega kvadratnega metra v cenilnih enotah. Ena metoda se je v praksi uporabljala že do uveljavitve tega zakona, metoda je preizkušena in se je v praksi izkazala za primerno. Zato je v prihodnosti nesmiselno razvijati nove metode.

K 11. členu

Zaradi jasnejše razmejitve med vsebinami posameznih vrst melioracij se s členom dodaja naslov podpoglavja, ki ureja področje agromelioracij.

K 12. členu

78. člen ureja vsebine, ki so bile po veljavnem zakonu urejene v 80. členu. Vsebinsko se člen ne spreminja, razen v dveh točkah:

- pri zahtevnih agromelioracijah je poleg izgradnje dodatno opredeljena tudi razgradnja teras
- pri nezahtevnih agromelioracijah so opravljeni vsi pragovi, saj se je v praksi izkazalo, da so ti posegi v naravi res preprosti in ne pomenijo večjih posegov v prostor.

Ker v veljavnem zakonu ni bilo jasno opredeljeno, da odločbe o uvedbi nezahtevne agromelioracije ni potrebno pridobiti, je v členu sedaj to jasno opredeljeno.

K 13. členu

Pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije je vezana le na agromelioracijska dela, ki so v 78. členu opredeljena kot zahtevne agromelioracije. Predlog za uvedbo lahko vložijo tako fizične kot tudi pravne osebe, ki so lastniki kmetijskih zemljišč, ki so predmet uvedbe agromelioracije. Vlagatelji so lahko tudi druge fizične ali pravne osebe, ki pa jih lastniki kmetijskih zemljišč pooblastijo za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije. Pooblastilo mora biti upravno overjeno.

Z uvedbo zahtevne agromelioracije se morajo strinjati lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot štiri petine površin kmetijskih zemljišč na predvidenem agromelioracijskem območju. V kolikor se z uvedbo zahtevne agromelioracije strinjajo lastniki, ki imajo v solasti več kot dve tretjini solastniških deležev, gre v kvoto za uvedbo zahtevne agromelioracije celotna površina parcele. V kolikor je delež manjši od dveh tretjin, je celotna parcela izvzeta iz kvote za uvedbo zahtevne agromelioracije.

Iz uradnih evidenc mora biti razvidno, ali predvideno območje agromelioracije leži na območju varovanj in omejitev po posebnih predpisih. V kolikor gre za taka območja, mora vlagatelj predlogu za uvedbo zahtevne agromelioracije priložiti ustrezna soglasja oziroma dovoljenja pristojnih organov oziroma institucij. Pridobivanje soglasij je predmet dopolnitve vloge za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije. V kolikor vlagatelj v zahtevanem roku soglasij oziroma dovoljenj ne pridobi, se vloga za pridobitev odločbe o uvedbi zahtevne agromelioracije zavrne.

Iz vloge mora biti razvidna lokacija predvidene zahtevne agromelioracije ter meja predvidenega agromelioracijskega območja.

Vlogi je potrebno priložiti potrdilo lokalne skupnosti, da predlagana zahtevna agromelioracija ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti.

Vlogi je potrebno priložiti tudi seznam vseh lastnikov zemljišč na predvidenem agromelioracijskem območju ter upravno overjene izjave lastnikov, ki so se strinjali z uvedbo agromelioracije. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, preveri pogoja o 67 % soglasju, če je posamezna parcela, ki je predmet uvedbe agromelioracije, v solastnini. Ministrstvo prav tako preveri, ali je na predvidenem agromelioracijskem območju dosežen 80 % prag za uvedbo zahtevne agromelioracije.

Vloga za pridobitev odločbe o zahtevni agromelioraciji mora vsebovati tudi popis in načrt agromelioracijskih del, iz katerega mora biti razvidno, katera agromelioracijska dela so predvidena, na katerih lokacijah in v kakšnih količinah. Razvidno mora biti tudi, ali je material, kadar gre za nasipavanje kmetijskih zemljišč, izkopen na območju predvidene agromelioracije oziroma če gre za vnos umetno pripravljene zemljine. Popis in načrt agromelioracijskih del mora potrditi javna služba kmetijskega svetovanja. S tem se zagotavlja strokovna pomoč pri izvedbi agromelioracijskih del in preprečuje morebitne zlorabe ukrepa agromelioracij.

V vlogi je potrebno opredeliti tudi predviden datum zaključka agromelioracijskih del, ki pa ne sme biti daljši od dveh let po pravomočnosti odločbe o uvedbi zahtevne agromelioracije.

En izmed zahtevnih agromelioracijskih ukrepov je tudi nasipavanje kmetijskih zemljišč z zemeljskim izkopom, ki ne izhaja iz območja predvidene agromelioracije, ali z umetno pripravljeno zemljino. V teh primerih se odločba o uvedbi zahtevne agromelioracije izda le na podlagi ustreznega okoljevarstvenega dovoljenja, ki ga izda Agencija RS za okolje na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. [39/06](#) - uradno prečiščeno besedilo, [49/06](#) - ZMetD, [66/06](#) - odl. US, [33/07](#) - ZPNačrt, [57/08](#) - ZFO-1A, [70/08](#), [108/09](#), [108/09](#) - ZPNačrt-A, [48/12](#), [57/12](#) in [92/13](#)).

K 14. členu

Odločbo o uvedbi zahtevne agromelioracije izda ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Iz odločbe je razvidna meja območja zahtevne agromelioracije ter parcelne številke in katastrska občina, ki so predmet uvedbe zahtevne agromelioracije. V odločbi so navedena tudi predvidena agromelioracijska dela in predviden datum zaključka agromelioracijskih del. Sestavni del odločbe je tudi načrt agromelioracijskih del, ki pa se strankam v postopku ne pošilja, je pa strankam v postopku na vpogled pri pristojnem organu.

Odločba se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju zahtevne agromelioracije, če pa lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo zahtevne agromelioracije pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi zahtevne agromelioracije vroči tudi njej. Odločba se vroči ne glede na to, ali je lastnik zemljišča podal soglasje k uvedbi zahtevne agromelioracije ali ne.

K 15. členu

Izvedba komasacij in agromelioracij na komasacijskih območjih sta med seboj prepletena postopka, zato ta člen uvaja poenostavitve izvedbe agromelioracij na komasacijskih območjih. Uvaja se poenostavitev v smislu deleža soglasij (67 %), izvedba agromelioracij takoj po vročitvi odločb o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada ter pridobivanja dovoljenja za gradnjo na stanje, kot je določeno v odločbi o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada.

Spremenjeni 81. člen določa, da se predlog za uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju vloži pri ministrstvu, pristojnem za kmetijstvo. Predlog za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju lahko vložijo lastniki kmetijskih zemljišč oziroma fizične ali pravne osebe, ki jih pooblastijo lastniki zemljišč na predvidenem območju agromelioraciji, in imajo v lasti več kot dve tretjini površin kmetijskih zemljišč s predvidenega agromelioracijskega območja. Pooblastila morajo biti upravno overjena.

Agromelioracije na komasacijskih območjih se izvajajo na kmetijskih zemljiščih, lahko pa tudi na gozdovih, nezazidanih stavbnih in drugih zemljiščih. S tem se omogoča celovito urejanje komasacijskega območja, saj so predmet komasacije lahko tudi zemljišča z nekmetijsko namensko rabo.

Agromelioracije na komasacijskem območju so lokacijsko in površinsko enake območju uvedene komasacije.

Vloga za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju se vloži tako za zahtevne kot tudi za nezahtevne agromelioracije iz 78. člena tega zakona. S tem se presojuje vsa predvidena agromelioracijska dela ter se pridobijo ustrezna soglasja in dovoljenja za izvedbo vseh predvidenih agromelioracijskih del.

Predlog za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju se lahko vloži, če se z uvedbo agromelioracije strinjajo lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 % zemljišč s predvidenega agromelioracijskega območja. V kolikor se z uvedbo agromelioracije strinjajo lastniki, ki imajo v solasti več kot dve tretjini solastniških deležev, gre v kvoto za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju celotna površina parcele. V kolikor je delež manjši od dveh tretjin, je celotna parcela izvzeta iz kvote za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju.

Predlogu za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju je potrebno priložiti:

- pravnomočno odločba o uvedbi komasacije, ki jo izda pristojna upravna enota, ali
- potrdilo pristojne upravne enote, da so bile vse odločbe o razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada vročene vsem lastnikom zemljišč na komasacijskem območju ali njihovim pooblaščenecem, ali
- pravnomočno odločbo o razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada.

Prav tako je predlogu za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju potrebno priložiti tudi:

- predlog idejne zasnove ureditve komasacijskega območja, če se agromelioracija na komasacijskem območju izvaja po odločbi o uvedbi komasacijskega postopka, ali
- sklep o potrditvi idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka.

Iz predloga idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka oziroma potrjene idejne zasnove ureditve komasacijskega postopka mora biti razvidno, katera agromelioracijska dela so na komasacijskem območju predvidena, v kakšnih količinah in na katerih lokacijah.

Vloga mora vsebovati potrdilo lokalne skupnosti, da uvedba agromelioracije na komasacijskem območju ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti.

Iz vloge mora biti razvidna lokacija predvidene agromelioracije na komasacijskem območju ter meja predvidenega agromelioracijskega območja.

Vlogi je potrebno priložiti tudi seznam vseh lastnikov zemljišč na predvidenem agromelioracijskem območju ter upravno overjene izjave lastnikov, ki so se strinjali z uvedbo agromelioracije. Seznam mora vsebovati osebne podatke o lastnikih zemljišč, ki so predmet uvedbe agromelioracije na komasacijskem območju, ter tudi podatke o površinah in lastniških deležih posameznih parcel, ki so predmet uvedbe agromelioracije na komasacijskem območju.

Vloga za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju mora vsebovati tudi predlog datuma zaključka agromelioracijskih del, ki pa ne sme biti daljši od petih let po pravnomočnosti odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju. Cilj je, da se agromelioracijska dela zaključijo v najkrajšem možnem času ter se s tem omogoči čimprejšnjo uporabo kmetijskih in drugih zemljišč.

Vloga za pridobitev odločbe o agromelioraciji na komasacijskem območju mora vsebovati tudi popis agromelioracijskih del, ki je razviden iz idejne zasnove ureditve komasacijskega območja ali iz odločbe o razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada. Razvidno mora biti, katera agromelioracijska dela so predvidena, na katerih lokacijah in v kakšnih količinah. Razvidno mora biti tudi, ali je material, kadar gre za nasipavanje kmetijskih zemljišč, izkopan na območju predvidene agromelioracije oziroma če gre za vnos umetno pripravljene zemljine.

Vloga mora vsebovati tudi ustrezna soglasja in dovoljenja pristojnih organov oziroma institucij, če območje predvidene agromelioracije leži na območju varovanj in omejitev po posebnih predpisih. V kolikor teh soglasij ni ob oddaji vloge, jih mora vlagatelj pridobiti tekom dopolnitve vloge za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju. V kolikor vlagatelj teh soglasij oziroma dovoljenj ne pridobi, se vloga za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju zavrne.

V kolikor se agromelioracija izvaja na komasacijskem območju, kjer so bile odločbe o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada vročene vsem komasacijskim udeležencem, se soglasja za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju pridobivajo od lastnikov zemljišč, kot to izkazuje odločba o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada. V kolikor je za določena agromelioracijska dela potrebno pridobiti dovoljenje za gradnjo, se to izda na zemljiškokatastrsko stanje parcel, kot je določeno v odločbi o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada.

V kolikor je vloga popolna in so izpolnjeni vsi pogoji iz tega člena, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, izda odločbo o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, preveri pogoja o 67 % soglasju, če je posamezna parcela, ki je predmet uvedbe agromelioracije, v solastnini. Ministrstvo prav tako preveri, ali je na predvidenem agromelioracijskem območju dosežen 67 % prag za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju. Iz odločbe je razvidno, na katerih parcelah se uvaja agromelioracija na komasacijskem območju, kakšna je površina agromelioracije ter predvidena agromelioracijska dela. Opredeljen je tudi rok za izvedbo agromelioracijskih del.

Odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju agromelioracije, če pa lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo agromelioracije na komasacijskem območju pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi agromelioracije na komasacijskem območju vroči tudi njej.

K 16. členu

Zaradi jasnejše razmejitve med vsebinami posameznih vrst melioracij se s členom dodaja naslov podpoglavja, ki ureja področje osuševanja.

K 17. členu

S spremenjenim 82. členom se definira pojem osuševalni sistem, ki je skup naprav za urejanje in vzdrževanje talnega vodnega režima. Izgradnja novih osuševalnih sistemov se že od leta 1990 ne izvaja, zato je to sedaj jasno opredeljeno tudi v zakonu. Ureditev manjših odvodnjavanj pa je definirana kot zahtevna agromelioracija v 78. členu tega zakona. Za zahtevno agromelioracijo je potrebno pridobiti odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

K 18. členu

S spremenjenim 83. členom se omogoča ukinitiv osuševalnega sistema, ki mora biti tehnično in strokovno utemeljena. Osuševalni sistem se lahko ukine v primerih, ko:

- se talni vodni režim na območju osuševalnega sistema tako spremeni, da osuševanje na tem območju ni več potrebno
- je osuševalni sistem v tako slabem stanju, da vložek za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnega sistema ni več ekonomsko upravičen
- če se z ukinitvijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico zemljišč na osuševalnem območju.

Osuševalni sistem se lahko ukine na podlagi vloge izvajalca javne službe upravljanja in vzdrževanja ali na podlagi vloge osuševalnega društva.

Odločbo o ukinitvi osuševalnega sistema izda ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Na podlagi pravnomočne odločbe se osuševalni sistem izbrše iz evidence melioracijskih sistemov in naprav.

K 19. členu

Spremenjeni 84. člen uvaja možnost ustanovitve osuševalnega društva, katerega namen je sodelovanje pri vzdrževanju osuševalnega sistema. Osuševalno društvo lahko predlaga tudi ukinitvev osuševalnega sistema v skladu s 83. členom tega zakona.

Osuševalno društvo se ustanovi skladno z Zakonom o društvih (Uradni list RS, št. 64/11-UPB) in skladno s tem zakonom.

Za ustanovitev osuševalnega društva morajo lastniki zemljišč na območju osuševalnega sistema sklicati ustanovni zbor, na katerem morajo biti prisotni lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč. Sklep o ustanovitvi, temeljni akti osuševalnega društva ter izvoljeni zastopnik morajo biti sprejeti s soglasjem prisotnih lastnikov zemljišč, ki imajo v lasti več kot četrtno površin zemljišč na območju osuševalnega sistema.

K 20. členu

Vsi osuševalni sistemi so predmet javne službe upravljanja in vzdrževanja.

V kolikor osuševalno društvo, občina ali druga pravna oseba izkaže interes po vzdrževanju osuševalnega sistema, se lahko vzdrževanje prenese na njih.

V teh primerih se pogodba sklene za določen čas, vendar ne za obdobje manjše od treh let in ne za obdobje večje od petih let. Priloga pogodbe je program rednega in investicijskega vzdrževanja za obdobje trajanja pogodbe.

Osuševalno društvo, občina ali druga pravna oseba mora izvajalcu javne službe upravljanja in vzdrževanja vsako leto najkasneje do 15. januarja posredovati poročilo o izvedenih vzdrževalnih delih v preteklem letu na posameznem osuševalnem sistemu. Izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja izvaja tudi nadzor nad izvedenimi vzdrževalnimi deli na posameznem osuševalnem sistemu.

V primerih, ko se vzdrževanje osuševalnega sistema prenese na osuševalno društvo, občino ali drugo pravno osebo, se za te osuševalne sisteme nadomestilo za kritje stroškov za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov ne odmeri.

K 21. členu

Lastniki zemljišč, na katerih so zgrajeni osuševalni sistemi, so dolžni plačevati stroške rednega in investicijskega vzdrževanja osuševalnih sistemov. Stroški se posameznemu lastniku odmerijo v sorazmerju z osuševalno površino glede na celotno površino posameznega osuševalnega sistema.

Podlaga za določitev višine obveznosti na hektar so programi rednega in investicijskega vzdrževanja posameznega osuševalnega sistema, ki jih pripravi izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja za posamezni osuševalni sistem. Višino obveznosti za posamezni osuševalni sistem predpiše minister, pristojen za kmetijstvo, na podlagi predloga izvajalca javne službe upravljanja in vzdrževanja.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, do 15. decembra predhodnega leta na davčni organ posreduje podatke o katastrskih občinah, parcelnih številkah in deležu posamezne parcelne številke, ki so vključene v osuševalne sisteme, za katere je minister, pristojen za kmetijstvo, izdal predpis o določitvi višine obveznosti iz prejšnjega odstavka. Podatki, ki jih ministrstvo posreduje na davčni organ, morajo biti zajeti na dan 30. junij predhodnega leta. Poleg podatkov, ki jih zagotovi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, mora Geodetska uprava RS davčnemu organu do 15. decembra predhodnega leta posredovati podatke o vseh osebah, ki so bile na dan 30. junij predhodnega leta v zemljiški knjigi oziroma zemljiškem katastru vpisane kot lastniki ali zakupniki zemljišč na posameznem osuševalnem sistemu.

Pristojni davčni organ na podlagi podatkov, ki sta jih posredovala ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ter Geodetska uprava RS, ter na podlagi predpisa o določitvi obveznosti, ki ga izda ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, najkasneje do 31. decembra predhodnega leta izda odločbo o višini stroškov za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov za posameznega lastnika za tekoče leto.

Sredstva v ta namen se zbirajo na posebnem proračunskem skladu, s katerim do preklica upravlja in razpolaga ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Stroški za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov se posameznemu lastniku, ali zakupniku kmetijskega zemljišča odmerijo, če stroški presegajo 3 eure.

V kolikor sredstva za redno in investicijsko vzdrževanje osuševalnih sistemov v posameznem proračunskem letu niso porabljena, se v celoti prenesejo v naslednje proračunsko leto.

Glede vprašanj postopka in pristojnosti davčnega organa, ki niso določena v tem zakonu, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

V primerih, ko da lastnik kmetijsko zemljišče v zakup, je zavezanec za plačilo stroškov rednega in investicijskega vzdrževanja zakupnik kmetijskega zemljišča.

K 22. členu

Zaradi jasnejše razmejitve med vsebinami posameznih vrst melioracij se s členom dodaja naslov podpoglavja, ki ureja področje namakanja.

K 23. členu

Spremenjeni 87. člen definira namakalni sistem, ki je tako skup naprav za zagotovitev vode, njeno distribucijo in rabo z namenom zagotoviti rastlinam zadostno količino vode v tleh. Definicija namakalnega sistema je razširjena tudi na oroševalne sisteme, ki so namenjeni protislanski zaščiti rastlin.

Namakalni sistem sestavljajo odzemni objekt, dovodno omrežje in namakalna oprema.

Vodni vir je lahko vodotok, podtalnica ali vodni zadrževalnik, med nje pa spada tudi raba vode za potrebe namakanja iz javnih ali zasebnih vodovodov.

Odvzemni objekt je črpališče (objekt za odzem vode iz vodnega vira) na vodnem viru, lahko pa tudi vodnjak ali objekt za odzem vode iz akumulacije. Odvzemni objekt je lahko tudi objekt za odzem vode iz vodovodnega omrežja.

Dovodno omrežje se oprema za dovod vode od odzemnega objekta do uporabnikove parcele. Dovodno omrežje sestavljajo primarni in sekundarni namakalni razvod ter druga namakalna oprema do vključno hidranta.

Namakalni sistem se lahko zgradi na kmetijskih zemljiščih, odzemni objekt in dovodno omrežje pa tudi na nekmetijski namenski rabi, če to ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti.

Namakalna oprema je v lasti uporabnikov namakalnega sistema in jo sestavlja omrežje s pripadajočo opremo za razvod vode po parcelah, ki se namakajo oziroma se na njih preprečuje zmrzal.

Člen definira tri tipe namakalnih sistemov:

- javni namakalni sistem, ki je v lasti občin;
- državni namakalni sistem, ki je javni namakalni sistem v lasti Republike Slovenije in je predmet javne službe upravljanja in vzdrževanja;
- zasebni namakalni sistem, ki je v lasti fizičnih ali pravnih oseb.

K 24. členu

Uvedba javnih namakalnih sistemov je mogoča le s strani občine.

Uvedbo zasebnih namakalnih sistemov lahko predlagajo lastniki kmetijskih zemljišč, fizične ali pravne osebe. Vlagatelji so lahko tudi druge fizične ali pravne osebe, ki pa jih lastniki kmetijskih zemljišč pooblastijo za pridobitev odločbe o uvedbi zasebnega namakalnega sistema. Pooblastila morajo biti upravno overjena.

K 25. členu

Spremenjeni 89. člen določa pogoje in dokumente, ki jih mora vlagatelj priložiti k vlogi za uvedbi javnega oziroma zasebnega namakalnega sistema. Vloga se vložijo na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Za uvedbo javnega namakalnega sistema je pred vložitvijo vloge za pridobitev odločbe o uvedbi javnega namakalnega sistema potrebno podpisati pogodbe o uporabi javnega namakalnega sistema. Pogodbe podpisujejo lastniki zemljišč na predvidenem območju javnega namakalnega sistema, ki želijo namakati zemljišča na predvidenem namakalnem območju. S pogodbo je lastnik zemljišča zaveže, da bo najkasneje v štirih letih po izgradnji javnega namakalnega sistema ta sistem začel uporabljati in da bo kril stroške v zvezi z uporabo javnega namakalnega sistema, ki so določeni v 93. členu tega zakona. Pogodba o uporabi javnega namakalnega sistema velja tudi za vse pravne naslednike pogodbenih strank.

Meja območja javnega namakalnega sistema mora biti postavljena tako, da zunanji rob predvidenega javnega namakalnega sistema tvori sklenjen pas kmetijskih zemljišč, katerih lastniki so podpisali pogodbo o uporabi javnega namakalnega sistema. Meja območja se določi tudi na podlagi finančnih zmožnosti vlagatelja oziroma na podlagi razpoložljivosti vodnega vira. Prav tako je meja namakalnega območja tudi sprememba rabe prostora iz kmetijske v nekmetijsko rabo (izjema je cesta).

V kolikor je interes po namakanju večji od razpoložljivih finančnih zmožnosti vlagatelja oziroma večji od razpoložljivega vodnega vira, imajo prednost pri uvedbi in uporabi javnega namakalnega sistema tisti lastniki kmetijskih zemljišč, katerih predvideni ekonomski donos je večji.

Vlogi za pridobitev odločbe o uvedbi javnega namakalnega sistema je potrebno priložiti:

- predlog za uvedbo javnega namakalnega sistema se lahko vloži, če se z uvedbo javnega namakalnega sistema strinjajo lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot 80 % zemljišč s predvidenega namakalnega območja,
- v kolikor se z uvedbo javnega namakalnega sistema strinjajo lastniki, ki imajo v solasti več kot dve tretjini solastniških deležev, gre v kvoto za uvedbo javnega namakalnega sistema celotna površina parcele. V kolikor je delež manjši od dveh tretjin, je celotna parcela izvzeta iz kvote za uvedbo javnega namakalnega sistema,
- ustrezna soglasja in dovoljenja pristojnih organov oziroma institucij, če območje predvidenega javnega namakalnega sistema leži na območju varovanj in omejitev po posebnih predpisih. V kolikor teh soglasij ni ob oddaji vloge, jih mora vlagatelj pridobiti tekom dopolnitve vloge za pridobitev odločbe o uvedbi javnega namakalnega sistema. V kolikor vlagatelj teh soglasij oziroma dovoljenj ne pridobi, se vloga za pridobitev odločbe o uvedbi javnega namakalnega sistema zavrne,
- grafično prilogo z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine, iz katere mora biti razvidna meja območja javnega namakalnega sistema. Iz grafične priloge mora biti razvidno tudi, kateri lastniki so podpisali pogodbo o uvedbi javnega namakalnega sistema, in parcele lastnikov kmetijskih zemljišč, ki so želeli podpisati pogodbo o uvedbi namakalnega sistema, pa niso del predvidenega območja uvedbe namakalnega sistema,
- potrdilo lokalne skupnosti, da uvedba javnega namakalnega sistema ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti,
- seznam vseh lastnikov zemljišč na predvidenem namakalnem območju ter pogodbe o uvedbi javnega namakalnega sistema lastnikov, ki so se strinjali z uvedbo javnega namakalnega sistema. Seznam mora vsebovati osebne podatke o lastnikih zemljišč, ki so predmet uvedbe javnega namakalnega sistema, ter tudi podatke o površinah in lastniških deležih posameznih parcel, ki so predmet uvedbe javnega namakalnega sistema,
- investicijski program ali dokument identifikacije investicijskega projekta.

Vlogi za pridobitev odločbe o uvedbi zasebnega namakalnega sistema je potrebno priložiti:

- predlog za uvedbo zasebnega namakalnega sistema se lahko vloži, če se z uvedbo javnega namakalnega sistema strinjajo vsi lastniki zemljišč na predvidenem namakalnem območju,
- v kolikor se z uvedbo zasebnega namakalnega sistema strinjajo lastniki, ki imajo v solasti več kot dve tretjini solastniških deležev, gre v kvoto za uvedbo zasebnega namakalnega sistema celotna površina parcele. V kolikor je delež manjši od dveh tretjin, je celotna parcela izvzeta iz kvote za uvedbo zasebnega namakalnega sistema. V tem primeru se zasebni namakalni sistem ne uvede.
- ustrezna soglasja in dovoljenja pristojnih organov oziroma institucij, če območje predvidenega zasebnega namakalnega sistema leži na območju varovanj in omejitev po posebnih predpisih. V kolikor teh soglasij ni ob oddaji vloge, jih mora vlagatelj pridobiti tekom dopolnitve vloge za pridobitev odločbe o uvedbi zasebnega namakalnega sistema. V kolikor vlagatelj teh soglasij oziroma dovoljenj ne pridobi, se vloga za pridobitev odločbe o uvedbi zasebnega namakalnega sistema zavrne,
- potrdilo lokalne skupnosti, da uvedba zasebnega namakalnega sistema ni v nasprotju s prostorskim planom lokalne skupnosti,
- grafično prilogo z razvidnimi mejami parcel in parcelnimi številkami ter navedbo katastrske občine, iz katere mora biti razvidna meja območja zasebnega namakalnega sistema,

seznam lastnikov zemljišč s podatki o površinah, ki jih imajo v lasti na predvidenem namakalnem območju in upravno overjene izjave lastnikov, ki se strinjajo z uvedbo zasebnega namakalnega sistema.

Soglasja in dovoljenja za uvedbo javnega oziroma zasebnega namakalnega sistema so sestavni del vloge za pridobitev odločbe o uvedbi namakalnega sistema. V kolikor vlagatelj kljub pozivu na dopolnitev teh soglasij in dovoljenj ne pridobi, se vloga zavrne.

K 26. členu

S spremenjenim 90. členom se dopušča širitev javnega namakalnega sistema, in sicer v dveh primerih:

- na namakalni sistem se želijo priključiti lastniki kmetijskih zemljišč znotraj meje območja javnega namakalnega sistema in niso podpisali pogodbe o uporabi namakalnega sistema;
- na namakalni sistem se želijo priključiti lastniki kmetijskih zemljišč zunaj območja javnega namakalnega sistema.

Ti lastniki se na javni namakalni sistem lahko priključijo le v primeru, da se z njihovo priključitvijo ohranjajo dosežene hidravlične značilnosti javnega namakalnega sistema.

Vsi lastniki zemljišč, ki se želijo priključiti na javni namakalni sistem, morajo podpisati pogodbo o namakanju.

Vlogo za spremembo območja javnega namakalnega sistema se v primerih, ko se javni namakalni sistem širi na zemljišča zunaj območja javnega namakalnega sistema, vloži na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Vlogo poda lastnik javnega namakalnega sistema. Ministrstvo z odločbo odloči o spremembi območja javnega namakalnega sistema.

Območje zasebnega namakalnega sistema se lahko razširi ali zmanjša. S spremembo se morata strinjati tako lastnik zasebnega namakalnega sistema, kot tudi lastnik kmetijskega zemljišča, ki je predmet spremembe. Vloga za spremembo območja zasebnega namakalnega sistema se vloži na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ki o spremembi odloči z odločbo.

Omogočena je tudi ukinitvev javnega ali državnega namakalnega sistema, in sicer v naslednjih primerih:

- če preneha vodno dovoljenje in novega ni mogoče pridobiti;
- če se ekonomske tržne razmere tako spremenijo, da namakalni sistem ni več ekonomsko upravičen;
- če se z ukinitvijo strinjajo lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin kmetijskih zemljišč na območju javnega oziroma državnega namakalnega sistema.

Zasebni namakalni sistem se lahko ukine le na pobudo lastnika zasebnega namakalnega sistema.

Na podlagi pravnomočne odločbe o ukinitvi javnega, državnega ali zasebnega namakalnega sistema se ta sistem izbriše iz evidence melioracijskih sistemov in naprav.

K 27. členu

Javni ali zasebni namakalni sistem se uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

Iz odločbe je razvidna meja območja namakalnega sistema ter katastrska občina in parcelne številke, ki so predmet uvedbe namakalnega sistema. Odločba o uvedbi javnega namakalnega sistema se vroči tako vlagatelju kot tudi vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na namakalnem območju, ne glede na to, ali so podpisali pogodbo o namakanju. Odločba o uvedbi zasebnega namakalnega sistema pa se vroči vsem lastnikom kmetijskih zemljišč na območju zasebnega namakalnega sistema, če pa lastnik kmetijskega zemljišča za uvedbo zasebnega namakalnega sistema pooblasti fizično ali pravno osebo, se odločba o uvedbi zasebnega namakalnega sistema vroči tudi njej.

Izgradnja namakalnega sistema se mora začeti najkasneje v roku petih let od pravnomočnosti odločbe o uvedbi namakanja. Če se z izgradnjo ne začne, odločba o uvedbi namakanja preneha veljati.

Preprečuje se izgradnja dveh namakalnih sistemov na isti lokaciji, saj uvedba namakalnega sistema na območju, kjer je že uveden drug namakalni sistem, ni mogoča.

Vsi javni namakalni sistemi se štejejo kot javna korist. Občina lahko tako uvede postopke pridobivanja služnosti v javno korist ali lastninske oziroma stavbne pravice v javno korist.

K 28. členu

Po pravnomočnosti odločbe je vlagatelj dolžan poskrbeti za zaznambo uvedbe namakalnega sistema (javnega ali zasebnega) v zemljiško knjigo. Rok za zaznambo je dva meseca po pravnomočnosti odločbe o uvedbi namakanja. Vlagatelj mora sklep o zaznambi uvedbe namakanja posredovati na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

K 29. členu

Za upravljanje, vzdrževanje in delovanje javnih namakalnih sistemov so dolžne skrbeti občine ali druga pravna oseba, ki jo občina izbere v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje.

Stroške uporabe javnega namakalnega sistema morajo plačevati lastniki kmetijskih zemljišč na namakalnem območju, ki so podpisali pogodbo o namakanju. Stroške morajo plačevati v sorazmerju s površino, ki je opredeljena v pogodbi o namakanju, glede na skupno površino namakalnega sistema, ki jo sestavlja vsota vseh površin v vseh pogodbah o namakanju na posameznem namakalnem sistemu.

Stroški uporabe namakalnega sistema so opredeljeni zlasti kot stroški rednega in investicijskega vzdrževanja, stroški zavarovanja javnega namakalnega sistema, stroški dela, stroški energije, ki je potrebna za delovanje javnega namakalnega sistema ter stroškov plačila za vodno pravico in vodno povračilo.

Dopustno je, da občina za financiranje investicijskega vzdrževanja ali tehnološke posodobitve javnega namakalnega sistema pridobi tudi druga sredstva.

K 30. členu

Spremenjeni 94. člen uvaja možnost ustanovitve namakalnega društva, katerega namen je sodelovanje pri predlaganju, izvajanju, delovanju in vzdrževanju namakalnega sistema. Namakalno društvo usklajuje in zastopa interese lastnikov kmetijskih zemljišč na območju namakalnega sistema.

Namakalno društvo se ustanovi skladno z Zakonom o društvih (Uradni list RS, št. 64/11-UPB) in skladno s tem zakonom.

Za ustanovitev namakalnega društva morajo lastniki zemljišč na območju namakalnega sistema sklicati ustanovni zbor, na katerem morajo biti prisotni lastniki zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč. Sklep o ustanovitvi, temeljni akti namakalnega društva ter izvoljeni zastopnik morajo biti sprejeti s soglasjem prisotnih lastnikov zemljišč, ki imajo v lasti več kot četrtino površin zemljišč na območju namakalnega sistema.

K 31. členu

S spremenjenim 95. členom se ureja upravljanje in vzdrževanje državnih namakalnih sistemov, ki so vsi predmet javne službe upravljanja in vzdrževanja.

Vzdrževanje državnih namakalnih sistemov se lahko s pogodbo prenese na:

- namakalno društvo (pogodbo podpišeta izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja ter namakalno društvo)
- občino ali drugo pravno osebo (pogodbo podpišeta izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja ter občina ali druga pravna oseba, v kolikor je ustanovljeno namakalno društvo, je podpisnik pogodbe tudi namakalno društvo)

Pogodba se sklene za najmanj tri in največ pet let. Priloga pogodbe mora biti program delovanja in rednega ter investicijskega vzdrževanja državnega namakalnega sistema za čas trajanja pogodbe.

Namakalno društvo, občina ali druga pravna oseba mora izvajalcu javne službe upravljanja in vzdrževanja vsako leto posredovati poročilo o vzdrževanju državnega namakalnega sistema za preteklo leto, in sicer najkasneje do 15. januarja. Izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja prav tako izvaja nadzor nad izvedo vzdrževalnih del.

Državni namakalni sistemi, za katere je podpisana pogodba o prenosu vzdrževanja državnih namakalnih sistemov (na občine, druge pravne osebe ali namakalno društvo), niso predmet odmere nadomestila za kritje stroškov za redno in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih sistemov.

K 32. členu

Spremenjeni 96. člen določa financiranje delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnih namakalnih sistemov. Sredstva za kritje stroškov za delovanje, redno in investicijsko vzdrževanje morajo

zagotavljati tisti lastniki zemljišč, ki imajo z izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja podpisano pogodbo o namakanju. Sredstva se zaračunavajo v sorazmerju s površino, ki je opredeljena v posamezni pogodbi, glede na seštevek površin, ki so opredeljene v vseh pogodbah o namakanju na posameznem državnem namakalnem sistemu.

S pogodbo o namakanju se posamezni lastnik zaveže, da bo državni namakalni sistem uporabljal in da bo kril stroške delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnega namakalnega sistema.

Podlaga za določitev višine obveznosti na hektar so programi delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja posameznega državnega namakalnega sistema, ki jih pripravi izvajalec javne službe upravljanja in vzdrževanja za posamezni državni namakalni sistem. Višino obveznosti za posamezni državni namakalni sistem predpiše minister, pristojen za kmetijstvo, na podlagi predloga izvajalca javne službe upravljanja in vzdrževanja.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, do 15. decembra predhodnega leta na davčni organ posreduje podatke o katastrskih občinah, parcelnih številkah in deležu posamezne parcelne številke, za katere so lastniki z izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja podpisali pogodbo o namakanju, za katere je minister, pristojen za kmetijstvo, izdal predpis o določitvi višine obveznosti iz prejšnjega odstavka. Podatki, ki jih ministrstvo posreduje na davčni organ, morajo biti zajeti na dan 30. junij predhodnega leta.

Poleg podatkov, ki jih zagotovi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, mora Geodetska uprava RS davčnemu organu do 15. decembra predhodnega leta posredovati podatke o vseh osebah, ki so bile na dan 30. junij predhodnega leta v zemljiški knjigi oziroma zemljiškem katastru vpisane kot lastniki ali zakupniki zemljišč na posameznem državnem namakalnem sistemu in za katere imajo z izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja podpisane pogodbe o namakanju.

Pristojni davčni organ na podlagi podatkov, ki sta jih posredovala ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ter Geodetska uprava RS, ter na podlagi predpisa o določitvi obveznosti, ki ga izda ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, najkasneje do 31. decembra predhodnega leta izda odločbo o višini stroškov za delovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih sistemov za posameznega lastnika za tekoče leto.

Sredstva v ta namen se zbirajo na posebnem proračunskem skladu, s katerim do preklica upravlja in razpolaga ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Stroški za delovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih sistemov se odmerijo, če stroški presegajo 3 eure.

V kolikor sredstva za delovanje ter redno in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih sistemov v posameznem proračunskem letu niso porabljena, se v celoti prenesejo v naslednje proračunsko leto.

Glede vprašanj postopka in pristojnosti davčnega organa, ki niso določena v tem zakonu, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

V primerih, ko da lastnik kmetijsko zemljišče v zakup, je zavezanec za plačilo stroškov delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja zakupnik kmetijskega zemljišča.

K 33. členu

Zaradi nove ureditve poglavja, ki ureja melioracije, člen ni več potreben, zato se predlaga njegovo črtanje.

K 34. členu

Zaradi nove ureditve poglavja, ki ureja melioracije, člen ni več potreben, zato se predlaga njegovo črtanje.

K 35. členu

Predlagana sprememba je nomotehnična uskladitev s 3.č členom.

K 36. členu

S členom se glede na dosedanjo prakso in izkušenj na terenu širijo pooblastila in pristojnosti kmetijskih inšpektorjev.

K 37. členu

Predlagana sprememba je nomotehnična uskladitev s 3.č členom, novim 3.ea členom ter novimi določbami o melioracijah.

K 38. členu

Člen določa rok v katerem minister sprejme podzakonske predpise iz tega zakona.

K 39. členu

S tem členom se ureja prehodno obdobje glede posredovanja sklepov o začetku priprave prostorskih aktov lokalnih skupnosti. Do vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema lokalna skupnost sklep o začetku postopka priprave prostorskega akta, sprejet po uveljavitvi predpisa iz 3. b člena zakona in po uveljavitvi predpisov iz 3. c člena zakona, posreduje ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo.

K 40. členu

Člen ureja prehodno obdobje za načrtovanje ureditev lokalnega pomena na kmetijskih zemljiščih, postopek sprejemanja prostorskih aktov lokalnih skupnosti glede spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč ter izdajanje smernic in mnenj ministrstva.

K 41. členu

Člen ureja prehodno obdobje za načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena na kmetijskih zemljiščih.

K 42. členu

Člen ureja prehodno obdobje za načrtovanje kmetijskih objektov na kmetijskih zemljiščih.

K 43. členu

Člen ureja uporabo že izdanih smernic in mnenj ministrstva izdanih v postopku priprave prostorskih aktov.

K 44. členu

Člen ureja pretvorbo obstoječih malih in velikih namakalnih sistemov v zasebne, javne in državne namakalne sisteme in sicer:

- Namakalni sistemi, ki so bili do sprejetja tega zakona uvedeni kot mali namakalni sistemi, z uveljavitvijo tega zakona postanejo zasebni namakalni sistemi.
- Veliki namakalni sistemi v lasti Republike Slovenije, zgrajeni do uveljavitve tega zakona, z uveljavitvijo tega zakona postanejo državni namakalni sistemi.
- Veliki namakalni sistemi v zasebni lasti, zgrajeni do uveljavitve tega zakona, z uveljavitvijo tega zakona postanejo zasebni namakalni sistemi.
- Veliki namakalni sistemi v lasti občin, zgrajeni do uveljavitve tega zakona, z uveljavitvijo tega zakona postanejo javni namakalni sistemi.

Člen prav tako ureja, da se lahko državni namakalni sistem s pogodbo prenese na namakalno zadrugo, če namakalna zadruga izkaže interes po prenosu lastnine državnega namakalnega sistema. V tem primeru lastniki zemljišč na območju namakalnega sistema ustanovijo zadrugo v skladu s tem zakonom in v skladu s predpisi, ki urejajo zadruge. Namakalna zadruga se ustanovi na ustanovnem zboru, na katerem morajo biti prisotni lastnikov zemljišč, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč na območju namakalnega sistema. Akt o ustanovitvi in zadružna pravila morajo biti sprejeti s soglasjem prisotnih lastnikov zemljišč, ki imajo v lasti več kot četrtno površin zemljišč na območju državnega namakalnega sistema. S podpisom pogodbe o prenosu državnega namakalnega sistema v last namakalne zadruge, ta namakalni sistem postane zasebni namakalni sistem.

Če se s prenosom državnega namakalnega sistema na namakalno zadrugo ne strinjajo lastniki zemljišč na območju državnega namakalnega sistema, ki imajo v lasti več kot polovico površin zemljišč, se lahko državni namakalni sistem s pogodbo prenese na občino. S tem ta namakalni sistem postane javni namakalni sistem.

Za pretvorbo namakalnih sistemov v evidenci melioracijskih sistemov in naprav bo poskrbelo ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

K 45. členu

Člen določa potrditve območij namakanja oziroma osuševanja na vseh državnih namakalnih sistemih in osuševalnih sistemih, ki so bili uvedeni pred 1. januarjem 1999. Območja namakanja oziroma osuševanja z uredbo potrdi Vlada Republike Slovenije.

Določitev območja državnega namakalnega sistema oziroma osuševalnega sistema se določi po dveh kriterijih:

- državni namakalni sistemi in osuševalni sistemi, ki so bili v zadnjih desetih letih redno vzdrževani in so vpisani v evidenco melioracijskih sistemov in naprav
- državni namakalni sistemi in osuševalni sistemi, ki v zadnjih desetih letih niso bili redno vzdrževani, so pa v stanju, da omogočajo izvedbo namakanja oziroma osuševanja.

Parcele, ki so vključene v državne namakalne sisteme ter osuševalne sisteme, se prevzamejo iz območij, ki so opredeljena v evidenci melioracijskih sistemov in naprav.

Sprememba uredbe o potrditvi območij državnih namakalnih sistemov in osuševalnih sistemov je mogoča v naslednjih primerih:

- državni namakalni sistem ali osuševalni sistem je bil ukinjen
- lastnik kmetijskega zemljišča poda pobudo, s katero izkazuje, da njegova parcela ni oziroma je del državnega namakalnega sistema oziroma osuševalnega sistema.

V kolikor je predlagatelj spremembe uredbe lastnik kmetijskega zemljišča, mora pobudi priložiti pozitivno mnenje javne službe kmetijskega svetovanja, soglasje upravljalca državnega namakalnega sistema oziroma osuševalnega sistema ter elaborat. Iz elaborata, ki ga pripravi strokovnjak s področja voda, mora biti razvidno, da je vključitev oziroma izključitev parcele iz območja namakanja oziroma osuševanja upravičena.

Na podlagi vseh treh soglasij ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, sproži postopek spremembe uredbe o potrditvi območij.

K 46. členu

Člen ureja prehodno obdobje in sicer na način, da dokler pogodb o namakanju za uporabo državnega namakalnega sistema za določen državni namakalni sistem med lastniki kmetijskih zemljišč in izvajalcem javne službe upravljanja in vzdrževanja, izbranim v skladu s predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, ne bo podpisanih, bodo morali sredstva za kritje stroškov delovanja ter rednega in investicijskega vzdrževanja državnih namakalnih sistemov zagotavljati vsi lastniki zemljišč v območjih državnih namakalnih sistemov, in sicer v sorazmerju z namakano površino.

K 47. členu

Člen določa, da melioracijske skupnosti, ustanovljene do uveljavitve tega zakona, prenehajo obstajati, saj jih nova ureditev več ne predvideva. Z uveljavitvijo tega zakona se ukine tudi register melioracijskih skupnosti.

K 48. členu

Člen določa, da z uveljavitvijo tega zakona prenehata veljati Pravilnik o registru melioracijskih skupnosti (Uradni list RS; št. 3/09, 50/12) in Navodilo za izvajanje melioracij kmetijskih zemljišč (Uradni list SRS: 22/81), saj ta zakon ne ureja več melioracijskih skupnosti, pač pa uvaja fakultativna namakalna oziroma osuševalna društva. Za uvajanje in izgradnjo novih namakalnih sistemov po tem zakonu ni predviden podzakonski akt.

K 49. členu

Z uveljavitvijo tega zakona se v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 43/11) preneha uporabljati 35. člen, ki določa prehodno obdobje za izvajanje določb ZKZ, ki se nanašajo na odpravljanje zaraščanja kmetijskih zemljišč. S predlaganimi spremembami 3.c člena, območij za odpravljanje zaraščanje v prostorskih aktih ne bo določenih.

K 50. členu

Člen določa prehodno obdobje glede postopkov prometa s kmetijskimi zemljišči, gozdovi ali kmetijami.

K 51. členu

S tem členom se določa uveljavitev zakona.

